NAZIONALE
VITT. EMANUELE
12
33 F
22
P. 73
14-18. B. 11

.١٤١١

~~XXX f 22~~

131

CL. PTOLEMÆI Peluſienſis Mathematici

OPERIS QVADRIPARTITI, IN LATINVM SERMONEM TRADVCTIO:

Adiectis libris poſterioribus,

ANTONIO GOGAVA GRAVIENS. INTERPRETE.

Ad Clariſsimum Principem MAXIMILIANVM Comitem BVRENS.

BIBL S.PVD VRB

ITEM,

DE SECTIONE CONICA, Orthogona, quæ parabola dicitur: Deq; Speculo Vſtorio, Libelli duo, hactenus deſiderati: reſtituti ab ANTONIO GOGAVA GRAVIENSI.

Cum præfatione D. GEMMAE FRISII, Medici & Mathematici clariſs.

CVM GRATIA ET PRIVIL.

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMANUELE

LOVANII

Apud Petrum Phaleſium, ac Martinum Rotarium, Anno M. D. XLVIII. Menſe Octobri.

Cæſaris priuilegio permiſſum eſt Petro Phaleſio ac Martino Rotario excudenda dare hæc exemplaria Iacobo Batio Louanienſi Typographo & ubiuis locorū diſtrahenda tradere, uti latius patet in literis illis à Cæſ. Maieſt. conceſs. ſubſignatis à Philippo de Lens. Anno. 1548. 27. Septemb.

Gemma Friſius Medicus, CANDIDO LECTORI. S.D.

Quibuſd.. hodie mos eſt, Lector humaniſſime, quotienſcunq; in publicum emittitur liber cuiuſcunq; aut argumenti, aut etiã auctoris, ut inſpecto frontiſpicio, hoc unice obſeruent, an adiectũ ſit opus nouum opus recens natum & alia huiuſmodi. Quòd ſi tales non adſint inſcriptiones, tanq̃ ab angue tacti, mox fugiant. Verum enimuero ſimiles iſti uidentur iis, qui nauſeabundi quotidianum ac omnium comprobatum experientia cibum reſpuunt: quam ob rem fungos, limaces, ac inſuper incognitarum quoq; herbarum turbas in acetaria congeſtas edere malunt, quàm longo rerum uſu ſalubrem uictus rationem ſequi. Cedãt ſanè uetera, dũmodo meliora ſuccedant. Sed neſcio quo fato accidat, ut uix ueterum ueſtigia ſequi à longe nobis conceſſum ſit. Prodeunt indies ſcribendi prurigine prouocati aliquando de Aſtrologicis iudiciis uarii auctores. Sed quantum ab artificio Ptolomæi (qui omniũ calculo primas hic obtinet) abſunt, id nunc clare conſtabit, ubi totus nobis in Latinam transfuſus eſt linguã, opera partim Camerarii partim Antonii Gogauæ Grauienſis, & in Græcis literis & in hoc ſtudii genere æque docti induſtria, idq; clarè ac eleganter. Quod in tali argumento q̃ difficillimum arbitror & maxime in Ptolemæo, qui ueterum breuitatem cum uerborũ pondere obſeruauit. Credo hãc ob cauſam multos fuiſſe ab hoc opere deterritos, nec hactenus quenq̃ totum ab ſoluiſſe. Quanq̃ non negauerim potuiſſe, ſi laborem ac moleſtiam hic requiſitam, ſubire uoluiſſent. Accipe igitur humaniſsime Lector, hoc opus uetus & nouum: Veterem Ptolemæum inquam, nouo ac eleganti idiomate loquentem. Nec minus grati ſint libelli quos adiecit à ſe diligenter correctos, qui non utilem modo & iucundã, uerũ etiam cùm Apollonii Conica elementa nõ extent, neceſſariam hodie in Optica diſciplina tractationẽ cõtinent. Vale Louanii cal. Octo. 1548.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Generoſiſs. & clariſſimo

PRINCIPI, MAXIMILIANO DE EGMONT, COMITI DE BVREN, DOMINO IN ISELſteyn &c. Gubernatori Friſiæ, ac ditionis Tranſyſſellanæ, loco Cæſareæ Maieſtatis, Domino ſuo clementiſs.

ANTONIVS GOGAVA GRAVIENS. S.

CVM alia permulta me incitarunt Generoſiſs. Princeps, tum prouocauit honeſtiſſima tua cum mirifica humanitate coniuncta uoluntas, ut has qualeſcũque induſtriæ meæ primitias, quas docti quidam amici latere apud me diutius non ſinebant, tuo numini conſecratas, in publicum emitterem. Ac licet impares uirtutũ tuarũ nataliumq; ſplendori exiſtimarẽ, ſperabã tamen, ſi quo ingenii mei uitio minus elegantes nitidæue exiiſſent id rerũ magnitudine & excellentia abundè compenſatum iri. His accedit, quòd operi paucioribus ad hæc uſq; tempora cognito, lucis plurimum & claritudinis ex tuo nomine accreſcere poſſe uiderẽ: quòd non tantùm ob rei militaris ſummam peritiam & antiquam diſciplinam percelebre eſt, non ſolùm ob res maximas ac difficillimas incredibili à te ſapientia & dexteritate, cùm in Galliis ſæpe, tum nuper in Germaniis geſtas, cùm à Rheni oſtiis per amplam illam, & merito ueteribus magnam appellatam prouinciam, inter tantas hoſtium potentiſſimorum minas, uictorem exercitum ad Cæſarem inuictiſſimum in Bauariam adduceres; ubi exemplum edidiſti militaris tuæ uirtu-

tis

tis & fortitudinis, quod ut nobis admirabile omniũq; mor-
talium expectatione maius, ita incredibile poſteris uidebi-
tur. Sed eſt etiam ob literarum & humanitatis culturam, di-
uinitatẽ indolis, maximeq́; liberalitatis nomine, apud opti-
mos quoſq; iucunda & frequens tui recordatio. Quod ad
noſtrã traductionem pertinet, quantos in ea labores mole-
ſtiaſq́; ſubierim, obſcurum iis eſſe non poteſt, qui ipſi pericu
lum facere non grauabuntur. Experientur multiplicem & ex
plicatu difficilem Ptolemæi perplexitatem: in iis præcipuè
tradendis, quæ à nobis fide, quanta fieri potuit & perſpicui
tate, traducta ſunt. Auxit difficultatem quod ad aliorũ tranſ
lationes confugere integrum nobis non fuit, cùm eæ nullæ
ſint præter duas, non ex Græcorum fontibus, ſed lacunis
Arabum ad nos deductas, fœdas ſanè illas & ineptas, ut re-
prehenſione & crimine carere tempora noſtra uix poſſent,
ſi renatis artibus ac literis oblini nos fecibus & barbarie iſta
pateremur. Nec uerò dictionis tantum horrore & putidita-
te quemuis potius, quàm Ptolemæum exprimunt, ſed quo
magis offendũt, ſententiis diuerſæ ſunt, nec raro Ptolemæi
placitis repugnantia adducunt, ac deniq; in errores etiã per-
ducunt. Idq́; eo magis in poſterioribus libris quo difficilio-
res ii ſunt & à rudimentis remotiores, ut ab eorum tranſla-
tione conſulto abſtinuerit uir doctiſs. Ioach. Camerarius,
qui priores tranſtulit, quod ut ipſe teſtatum reliquit, nòn ma
ximam horum intelligentiæ ſpem haberet. Ac ſanè mirari ſæ
penumero, & dicam uerius, expoſtulare cùm antiquitate de
inuidentia cogor, quod non Latinorum tantum ſed ne Græ
corum quidem hominum aliquis in hos gentilis ſui libros co
gitationes ad nos ſuas tranſmiſerit, cùm ex uniuerſo Philo-
ſophiæ fundo nihil ſit quod & prolixioris culturæ indigeat,
& ſimili cum fructu ac ſplendore, atque adeo gloria maiore
excoli poſſit: beneq́; precari Halæ Arabis manibus ſoleo,
qui unus, quod ſciam, hactenus enarrationem nobis ſuam
impartiit, cui uitam quoq; acceptam refert, & memoriam ſui
apud poſteros æternam. Quanquàm nec ſemel ille à Ptole-
mæi ſententia aberrat, quo de & nobis dabitur Deo fauen-
te dicendi locus, & mirum uideri in tanta rerum difficultate
non debet. Ego uerò generoſiſs. Princeps, licet nec mihi ma
ximam harum rerum experientiam uendicem, de illo tamen

arbitror ſtudioſis lectoribus ambigendi occaſionẽ relictam non eſſe, quin ut Ptolemæi ſententiam ubiq; quantum quidem eius fieri potuit, exprimerem laboris nihil ſubterfugerim. Nec alios quos audio iam dudum idem moliri, à propoſito deterrere noſtra editione nos quiſquam cogitet, ſed præire & excitare potius periculo noſtro uoluiſſe. Nihil aũt ueritus fui aliorum cenſurã ſubire, poſteaquàm cùm multorum doctorum & ingenioſorum ſuffragiis, tũ autoritate clariſſimi Mathematici & Medici. D. Gemmæ Friſii, ac uenerãdi patris Adriani Hegii iudicio, qui in hac multiplici Apoteleſmatum doctrina conſenuit, uidi labores noſtros comprobari. Adiecimus libellos non uulgares de ſectione Conica parabola, déque uſtorio ſpeculo, qui haud dubiè ſtudioſis & doctis Mathematicis uoluptatem adferent, atque hoc tempore, cum Apollonii Conica elementa non extent publicè, neceſſarii ſunt. Quod reliquũ eſt rogare C. T. non deſino, ut ſicut hanc meam dedicationem humaniſs. accepiſti, ita reliquos Cõmentarios noſtros in hos libros aliaſq; lucubrationes, quæ propter autoris adoleſcentiam & ſuam, obtutum & lucem multitudinis ferre non poſſunt, fouere ne graueris, ut mecũ adoleſcere & matureſcere queant. Quod te perquàm lubenter facturum, pro inſigni tuo erga literas & patriam ſtudio gratis ſpopondiſti, quibus precor C. T. diutiſsime Deus incolumen ſeruet. Louanii Idibus Auguſti.

1548.

AD ANTONIVM GOGAVAM

Hendecaſyll. Car. Langii.

Antoni patriæ decus GOgaua,
Qui cum puluere iungis erudito
Mitium ocia blanda literarum,
Sacræ dum ſtudiis uacas Matheſis
Seueris, Deus; & laborioſis:
Cui non Vranie placere ſola,
Sed totus potuit Cyclus Dearum.
Eia, nil mediocre nos putato,
Iſto ab ingenio manere, quin tu
Quouirtus tua te uocabit, ito.

Claudii Ptolemæi Mathematici operis libri quatuor, in quibus de iudiciis diſſeritur, ad Syrum Lib. I.

DVO ſunt Syre , quibus peruenitur ad Aſtronomicas prædictiones , præcipua quidem & maxima. Vnum, quod primum & loco eſt & poteſtate, quo Solis & Lunæ & Stellarum motuũ configurationes cum erga ſe, tum terram deprehendimus. Alterum, quo de illarum configurationum naturali proprietate conſideramus ſubiectarum rerum mutationes. Atque horum prius & ſuum habet & per ſe dignum tractatu ſtudium, etiã ſi adiunctione alterius ad finem prædictionum nõ perueniatur, deq; illo peculiariter & quàm potuimus certis argumentis rationem ueſtigatam alio libro explicuimus. De altero autem, minuſq; adeò ex ſeſe perfecto, in præſentia uerba facere decreuimus, conuenienti quidem philoſophiæ modo: Atq; ita ne ab ullo , cui ueritas curæ ſit harum rerum comparatio fiat cum prima & immutabili certitudine, cùm intellexerit materiæ & illius habitudinis imbecillitatem , & difficultatẽ coniecturæ capiendæ , Neue quis à contemplatione eorũ, quæ percipi poſſint reſiliat, cùm uideat tam multa in uniuerſum planè ab hoc circumfuſo cælo affluentes nobis cauſas declarare. Solet autem fieri, ut quicquid pauci aſſequi poſſunt, id in multorum reprehenſionem incurrat. Harũ uerò duarum ſcientiarum , quam loco & poteſtate priorem diximus, ſi qui calumniari uelint, merito cœci prorſus habeantur. Sed altera præbet ſanè non leuem occaſionem inſectatoribus. Nam alii difficultate cognitionis adducti, ſcientiam eſſe negant , alii quia non facile quæ impendere ſciantur, poſſint euitari, inutilem etiam finem cognitionis criminantur. Proinde antequàm ad explicatiõem ſingilatim accedamus, placuit

cuit exponere rationem utriuſq; quatenus & poſſit hoc modo & utile ſit prænoſci futura. Poſſe autem priore loco diſputabimus.

ASTRONOMICARVM PRAEuiſionum ſcientiam eſſe, & quatenus ea tendat.

PRINCIPIO euidentiſſimũ eſt & non indiget uerboſa probatione, pertranſire & diffundi uim quandam ab ætherea & ſempiterna natura, in uniuerſa terræ circumpoſita & ſemper mutationi obnoxia, quæque ſub Luna ſunt prima elementa, ignis & aeris, quæ quidem ipſa includantur & agitentur æthereis motibus, includant autem & coagitent inferiora omnia, terram & aquam, & quicquid in illis naſcitur animantum aut germinum. Nam & ſol ipſe unà cum cælo circumdante omnia terreſtria perpetuo quaſi ordinat, non modo per mutationes ſtatorum in anno temporum, quibus animantibus uita, germinibus fructus quibuſque ſuis tribuitur, & laticum fluctus & corporum affectiones procurantur, uerumetiam quotidiano circuitu, cum calefaciens & humectans tum arefaciens & refrigerans conſtanti ordine & modo pro figurationibus conuenientibus ac puncto uerticali noſtro. Luna uerò ut proxima terris, manifeſte in terrena influit, cum illa enim conſentiunt & commutantur pleraq; omnia & animata & inanima. Ipſi fluuii nunc augeſcunt, nunc decreſcunt, ſecundum Lunarẽ ſplendorem. Ipſaq́; maria impetu diuerſo pro eo ac illa oritur aut occidit, feruntur. Denique germina ac animantes aut omnino aut aliqua ex parte unà cum Luna incrementa & detrimenta ſentiunt. Iam ſtellarum decurſus plurimum ſignificãt in aere, uel æſtus, uel uentorum, uel hyemis, quibus conuenienter & terrena afficiuntur. Ipſarum autem inter ſe configurationes, cunq; congreſſæ effectiones ſuas commiſcent, plurimarum & uariarum mutationũ cauſæ ſunt. Nam quàm uis Solis uires in ordine generalis conſtitutionis antecellãt, ipſæ tamen in reliquis aut adiiciunt aliquid illi, aut demunt. De Luna quidem res eſt & manifeſtior & crebrior per in-

terlunia & plenilunia atq; item medio tempore, de reliquis autem & incertior & interuallis rarior: ut dum illæ apparet aut occuluntur, aut aliqua in declinatione ſunt. Quæ ſi quis conſiderauerit, facile intelliget non modo conſtitutiones rerum affici ab illarū motibus neceſſe eſſe, ſed etiam ſeminum & initia & perfectiones fingi & informari, pro habitudine cæli conſequens indicabit. Quapropter qui inter agricolas & paſtores præ cæteris ſunt diligentes, de flatibus eorum temporum quo ſementem fecerunt aut pecus ad coitum admiſcere, coniecturam facere ſolent de euentu. Et ut breuiter dicam, Quicquid in uniuerſum accidit, hoc non contemplatione naturæ, ſed ſola obſeruatione de euidentibus ſolis & lunæ configurationibus, & reliquarum ſtellarum ſignificationibus præuideri à pleriſq; cernere eſt. Atq; horum nonnulla excellentiore quadam ui & ſimpliciore ordine procedentia intelligunt non modo penitus indocti homines, ſed & bruta animalia quædam ſecuti ſunt temporū & flatuum annua diſcrimina, quorum ſemper eſt ſol autor. Quæ uerò maioris negocii ſunt, ea tamen non fugiunt quoſdam neceſſitate rerum ſuarum adactos ad obſeruationes. Vt nauitæ ſciunt illi quidem ſignificationes certas hiemis & uentorum, quas dant & lunæ & fixarum ſtellarum cum Sole configurationes: uerùm quia neq; tempora neq; loca, quippe imperiti aſtronomicæ ſcientiæ, notata, neq; curſus ſtellarum errantium collectos habent, ideo non raro contigit illos errare. Quid autem obſtabit quo minus qui exquiſiuerit ſtellarum omnium atq; ſolis & lunæ motus, ut iam nullum configurationum neq; tempus neq; locum ignoret, ſi etiam ordine & conſequentia expoſitionis harum rerum percepto diſtinctas naturas omnium quæ diximus perſpexerit, non iam dico quæ in rebus ſubiectis appareant, ſed quarum effectiones poteſtate cōſtent, ut quod Sol calfaciat, Luna humectet deq; reliquis ſimiliter, ſiq; is ſit, cui ingenium hac in parte ſuppetat, quid inquam, obſtabit, quo minus naturaliter & certo, ex omni commiſtione, proprietatem habitudinum diſcernere poſſit, ita ut de quocūque tempore propoſito explicet iuxta rationem eorum quæ tūc in cœleſti contemplatione obſeruauit, circumfuſi cœli proprium modum & ſtatum, ueluti futurum aut calidiorem aut humidiorem? Similiter

liter ut hominum propriæ ſingulorum conſtitutionis generalem cognitionem habeat, collectam à ſtatu circundantis cœli: ueluti, corpus alicuius tale eſſe, talem autem animum, quæ etiam conſequetur caſuum ſingularium præuiſio, nempe quod talis cœli ſtatus, tali conſtitutioni aptus ſit & conducat ad proſperitatem, talis uerò contrarius & in aduerſa impellat. Hæc igitur fieri poſſe ut percipiantur, ex his atq; ſimilibus facile patet. Quòd autem non ſine cauſa, quàmuis immerito, quaſi fieri ut percipiantur, nequeat, calumniam ſuſtinent, nunc deinceps docere conabimur. Primum quidem intelligendum multa errata, eorum qui parum accuratè in re magnæ & multiplicis conſiderationis uerſentur, derogare fidem ſcientiæ, & facere ut fortuita uideantur etiam quæ ueritatem complectuntur. Quod non rectè fit. Nam hæc imbecillitas non eſt ſcientiæ ſed profeſſorũ. Præterea bona pars quæſtus gratia huius ſcientiæ nomen & dignitatem aliis artibus uaticinatricibus prætexere conſueuere, qui cùm fidem apud uulgus inuenerint, illis quidem imponunt, cùm uideantur prædicere plurima, atq; ea quoq; quibus prædictis naturalis nulla ratio ſubſit, uerùm qui rerum inquiſitioni ſtudent, ex eo ipſo etiam damnãt prædictiones naturalibus rationibus munitas. Sed iniuria, niſi & philoſophiam è medio tollendam cenſeamus, ideo quod qui illam profeſſi ſint, non nulli improbi repereantur. At eſt manifeſtum, multum falli in hac parte etiã diligẽtiſſimos & ſummo ſtudio in mathematis uerſatos. Non fit hoc propter quicquam eorum quæ diximus, ſed rei natura & infirmitate profitentium in tanto onere profeſſionis. Nam præterquàm quod materia quo modo ſeſe habeat, generaliter conſideramus non certitudine aliqua, ſed coniectura: præſertim quæ ex multis diuerſiſq; rebus concreta ſit, hoc quoq; accidit, ut configurationes quas ueteres tradiderunt, & quibus nos iudicia accõmodare conſueuimus, pronuntiantes de iis quas nunc obſeruamus, ut illi olim: eæ igitur configurationes ne ſemel quidem cum noſtris ſimiles & congruentes repertæ ſint. Nã magis quidem aut minus concordare poſſunt, atq; id quidem immenſis temporum ambagibus, prorſus autem conuenire nullo modo, cùm omnium rerum cœleſtium ſimul ac terreſtrium inſtauratio (niſi cui lubeat inanitate quadã glorioſa oſtentare ſcientiam & perceptionem earum rerum quarum nulla eſſe po

teſt

ſeſt) aut non ſit prorſus expectãda, aut non intra ſaltem tem pus quod humano intellectu comprehendatur. Si quando igitur in prædicendo erratum fuerit commiſſum, ex eo uſu uenit, quod ſubiecta exempla diſſimilia inter ſe fuerint. Atq; hæc una eſt in aeris exploratione difficultas, ad quam nulla accedit cauſa cõperiendorum motuum cœleſtium. Quod au tem ad Genethliologica & alia ſingilatim & peculiariter cõ poſitarum rerum iudicia attinet, per multa cernere eſt quæ ſingulares conſtitutiones illarũ adiuuent & conficiant. Quis enim neſcit quantum ſeminum diuerſitas ad proprietatẽ generis uniuſcuiuſq; momenti habeat, cùm & hoc ipſius cœli circumfuſi & definiti omnibus terris hemiſphærii ambitus opus ſit, ut uires omnibus ſeminibus inſtruantur quibus unumquodq; in ſui generis effictione & informatione excellat, ut hominis, equi, & cæterorum? Loci etiam in quibus gignimur, ne ipſi quidem mediocres mutationes afferunt cõ ſtitutionibus. Nam & ſingulorum generũ ſeminibus propo ſitis, ut exempli gratia, humanis, & eodem in ſtatu aeris, tamen multum diuerſis in locis geniti & corporibus & animis inter ſe differre cõperimus. Et ut hæc omnia paria faciamus, ipſam tamen educationem & conſuetudines, nonnihil ad ui tam degendã ſingilatim conferre conſtat. Quo circa, etſi uis maxima eſt circunfuſi cœli, quod hæc omnia quæ diximus & ipſum in talem modum adornarit, cum illa contra in hoc ni hil contulerint, tamen niſi quis & ipſa coniunxerit cum aereis cauſis multũ turbabuntur qui omnia arbitrati fuerint ſe ſe collecturos ex ſolo ſupernorum motu, etiam quæ ab illis abſolute non dependeant. Ex his igitur facile poterit intelligi, quàm peruerſe facturi ſimus, ſi propter quædã errata iudi ciorum, ipſam totam rationem euertere uelimus. Neq; enim gubernandi artẽ ideo reſpuimus, quod gubernatores ſæpe offendant. Ac ſi non potius ut in tanta & tam diuina profeſſione grato quidem animo contenti fuerimus eo ipſo quod ſupra uires noſtras non ſit, ſiue tanq̃ humano quod more certa omnia ab ipſa poſtulauerimus, cùm magis debeamus noſtrũ ſtudium ad illã conferre & bonitate quadam animi at tribuere etiam aliena. Vtq; non uertimus Medicis uitio cũ & de morbo & de ægrotãtis natura ſæpe percontantur, ita etiã hac in profeſſiõe ut pigeat aſſumere & genus & regionẽ & ali moniam, atq; adeo nonnihil etiam eorum quæ iã acciderũt.

 Eſſe

CL. PTOL. DE IVDIC. ESSE VTILEM.

QVO igitur modo fieri poſſit ut de Aſtronomia aliquid prænoſcamus, & ulterius nō tendat hæc ſcientia quàm ad aeris accidentia & quibus ex ea cauſſa homines efficiantur, quæ ſunt ut opinor, prima compoſitio uirium & actionum corporis animiq́ꝫ, itemq́ꝫ certæ affectiones & lōgæuitas & breuitas uitæ, præterq́ꝫ etiam illa, ſi qua ſunt cum his principiis proprie & naturaliter copulata, ut cum corpore res familiaris & conuictus, animo exiſtimatio & dignitas quo etiam certi caſus referendi erunt? Hæc igitur confido in ſuperioribus eſſe explanata. Sequitur utilitatis conſideratio, quam & ipſam paucis abſoluemus. Sed prius conſtituendum uidetur quid utile hac in parte intelligi, & ad quem finem referri uelimus. Nam ſi animi bona ſpectabimus, quid poterit eſſe optabilius ad tranquillitatem, gaudium, felicitatem, quàm hæc de qua loquimur futurorum cognitio, qua & humanorum & diuinorum contemplatores efficimur? Siue corporis magis à nobis reſpectus habetur nulla eſt ſcientia qua intelligi melius poſſit quid uniuſcuiuſque conſtitutioni aptius conducibiliusq́ꝫ ſit. Quòd ſi forte non eſt largitrix opum & gloriæ & aliorum huius generis, non feramus moleſte, cùm idem crimen totius philoſophiæ inuenia tur. Nihil enim horum ipſa quidem docet acquiri. Sed ut neque hanc ideo damnamus, ita etiam noſtram ſcientiā conſeruabimus, maiores & potiores utilitates perſequentes. Omnino ſi quis exquirat, reperiet à nulla planè re quæ alicuius momenti ſit, huius ſcientiæ reprehenſionem duci. Hoc enim tantum dici audimus, ſuperuacaneam eſſe cognitionem earum rerum futurarum quæ ineuitabili modo futuræ ſint, & dici ne hoc quidem diſerte. Neq́ꝫ enim etiā in iis rebus quæ neceſſario accidunt, ignoramus ſubitis & inopinis aduerſitatibus animos magnopere percelli, & ſucceſſibus extolli.

Sed præuiſio futurorum animum componit & moderatur meditatione abſentium tanquàm præſentium, & præparat ad excipienda uentura cum trāquillitate & conſtantia. Non autem exiſtimandum eſt omnia à ſupernis cauſis in res recta humanas deriuari, tanquàm inuiolabili & diuino quodam

edi

edicto propoſito ſingilatim, ut nulla alia uis obſiſtere quin ita illa graſſentur ualeat. Nam ipſe quidem cœleſtium corporum motus ſempiternus eſt, & procedit diuino & inuariabili ordine & lege. Inferiora autem mutationibus ſubiiciuntur de ſuperioribus quidem & primis cauſis, ſed accidit hoc illis per conſequentiam legis & ordinis naturalis & uariabilis. Præterea ſunt quæ hominibus accidunt circunſtantia aliqua generali, non autem ex uniuſcuiuſq; naturali & propria conſtitutione, ut ſi qua ingenti & ualida aeris conuerſione, totæ gentes intereant, ſicut fit in ardoribus, peſtilentia, diluuionibus, cùm ſemper minor cauſa maiori ſuccumbat. Alia autem eueniunt ſingulorum peculiari & naturali conſtitutione, per exiguas & faciles aeris contrarias affectiones. Quibus hoc modo diſerte cognitis, perſpicuum fit, quod quæcũque à prima cauſa uel in uniuerſum uel ſingilatim moueantur, hæc inuariabili modo procedere, cum illa inſuperabilis ſit & omni contra nitente ui præſtantior. Quæ autem aliter ſe habeant, eorum quibus contrariæ affectiones contigerint, facilem eſſe conuerſionem, quibus uerò defuerint, illa primas cauſas ſequi. Hoc uerò fit in ſcientia hoĩm, non illarũ neceſſitate & potẽtia. Quod ipſum animaduertere eſt ſimiliter geri in omnibus quibus naturalia ſunt principia. Nã & ſaxa & germina & animãtes, atq; inſuper etiã uulnera & morbi & ægritudines, partim neceſſarias affectiones, partim ex eo quod contrariam habet effectionem dependent. Atq; ita exiſtimari par eſt, naturæ ſtudioſos prædicere hac ſcientia euenturas res hominibus non inanitatem quandã opinionũ ingredientes. Quæ enim habent multas & ingentes effectionum uires, euitari non poſſunt, cùm alia quibus illud non accidit facile cõuerſiones admittãt. Hoc modo & medici ſi qui in notandis morbis exercitati ſunt, planè præuident qui letales ſint, quiue curabiles. De his igitur quæ mutationibus obnoxia ſunt, ita audiemus diſſerentem Genethliacum, ut ſi uerbi cauſa, talem orationem habeat. Quoniam talis eſt de qua loquor conſtitutio, fiet ſi proprietates aeris tali modo conuertantur, magis quidem aut minus ad ſubiectas cõgruentias, ut illinc talis quiſpiam morbus exiſtat. Eodem modo & medici prædicunt de ulceribus, quæ uel ut ſerpant, uel ut putreſcant, futurum pronunciant. Similiter & de me-

tallis exemplum dari poſſit, ut ſi quis doceat lapidem Magnetem, id eſt, Herculanum, ferrum ad ſe trahere. Nam quemadmodum horum utrunq; per ſe tendit rectam uiam, inquam à primæ illius naturæ ui rapitur, ſi relictum ſibi ſit, ignoratione contrariæ effectionis, ſed ſi medicinam contrariam ulceri oppoſuerimus, neq; illud iam ſerpet, neq; putreſcet, neq; lapis Herculanus illito alii ſucco iam ferrum attrahet. Sicut igitur hæc obſiſtunt, & contrarias effectiones inducunt naturaliter & fatali lege, ita in his quoq; rebus fit de quibus loquimur. Ignorata enim aut præuiſa quidẽ, ſed neglecta tamen ea quæ hominibus euenire debeãt, haud dubie ſeriem primæ illius naturæ ſequuntur, præuiſa autem & ſortita curam, naturaliter & fatali etiam lege aut auertuntur penitus, aut leuiora efficiuntur. Cùm aũt, ut ſemel dicam, nihil interſit quod ad hanc uim attinet inter generalia & ſingularia, mirum uideri poſſit, qua nã de cauſa in uniuerſum quidem perſuaſum pleriſq; ſit & præuideri illa poſſe, & præuiſis utilem eſſe attentionem. Maxima enim pars hominum fatentur ſe quoq; uenturas cognoſcere & annuorũ temporũ mutationes, & ſignificationes ſtellarum inerrantiũ, necnon Lunæ configurationes. Adq; eam cognitionem non mediocrem cautionem adhibent magna cura præparantes ad æſtus gelidifica, ad hiemes calidifica, omninoq; dant operam ut rerum cunctarum naturæ temperentur. Præterea quo rectoria fiant omnia & in tẽporũ cõuerſionibus & tuto naues in portu ſoluantur, obſeruant ſignificationes fixarum ſtellarum. In coitu autem pecorum & ſementibus configurationes Lunæ augeſcente illius lumine, neq; quiſquam inuentus eſt qui hæc damnaret, ut quæ aut non obſeruari poſſent, aut obſeruata nihil afferrent fructus. Cur igitur negant eſſe ſingilatim præuiſionẽ, ex proprietatibus reliquarum commiſtionũ, ut æſtus hyemesúe intẽtiores aut remiſſiores futuras, deq; item uniuſcuiuſq; propria conſtitutione, uel quare inutilem ferè in his cautionem eſſe uolunt? Cùm manifeſtum ſit, ſi ad generales æſtus gelidis inſtructi minus illum ſentiant, ſimilẽ poſſe efficientiam eſſe etiam in ſingularibus rebus, quarum conſtitutio augmenta magni caloris complectatur. Sed enim omnis hic error ex eo naſcitur quòd ferè propter difficultatem in ſingularium præuiſionibus parum exercentur, quæ res &

aliis penè omnibus ſcientiis fidem detrahere ſolet, quodque contrariæ effectionis uis negligitur. Et quia non multum inuenire eſt talem conſtitutionem & tam perfectam, cui non impedimentum à prima illa natura obiiciatur, ideo opinio extitit, incommutabiliter nobis uniuerſa & ineuitabili modo penitus immitti. Verùm ſicut ipſa præuiſio, & ſi non nuſquam incurrens, tamen quia aliqua ſit, digna ſummo, niſi fallor, ſtudio uidetur. Ita etiam de attentione faciendũ iudico, ut quamuis non cuncta ſanare poſſimus, tamen quæ poſſimus ſeu magna ſiue parua, in iis libẽter & grato animo illam amplectamur & non uulgaris lucri inſtar ducamus ipſius factam nobis copiam. Quæ omnia ita ut expoſuimus ſeſe habere cum & Aegyptii intellexiſſent, à quibus maxime auctã huius artis uim ſcimus, adiũxere ubiq; aſtronomicis præuiſionibus medicinæ præcepta. Neq; illi conſtituiſſent expiationes & auerſiones & curas eorum que ab aere uel inciderent, uel imminerent, & in uniuerſum & ſingilatim, ſi in ea opinione fuiſſent, amoueri illa aut auerti nullo modo poſſe. Nunc uerò quæ contrarias effectiones in ordine naturæ habeant, quaſi ſecundo in loco fati ponentes, coniunxere cum præuiſionis ui, ad uſum & fructum omnium, uiam præceptionum quas illi uocant compoſitiones iatromathematicas, quæ uox ſignificat coniunctionem rerum medicarum cum mathematis. Qua ratione Aſtronomia quidem declararet ſubiectarũ conſtitutionũ proprietates, & quid caſuum cœlum circundans nos intenderet, & ſuas quorumq; cauſas, nam ſine horum cognitione opem certã ferri poſſe non ſunt arbitrati, quippe qui ſcirent non eandem omnibus corporibus aut morbis conuenire. Sed medicinæ ſcientia hoc efficiebat, ut & futuri mali auerſio & præſentis curatio quoad eius rectiſſime fieri poſſet, de concordibus aut contrariis ſingulorum effectionibus exiſteret. Verùm de his ac ſummatim quidem hactenus. Nunc tranſeamus ad explicationem harum rerum, ordientes ut in præceptionibus à primis, hoc eſt, quæ ſit cœleſtium corporum & propria uniuſcuiuſq; natura & efficacia, ita ut tradidere ueterũ naturales obſeruationes, præq; cæteris de ſtellarum errantium uiribus, deque Solis & Lunæ diſſeramus.

De ui-

DE VIRIBVS STELLArum errantium.

ANimaduerſum eſt naturam Solis effectũ habere caloris paulatimq; ſiccitatis. Hunc nos etiam ſenſibus percipimus multo certius quã reliquarum ſtellarum, propter ipſius & magnitudinem, & euidentiam mutationum temporalium, quandoquidem quo propius ſol accedit ad uerticalem noſtrum locum, eo magis ea quæ diximus experimur

At Luna propterea quod proxime terram fertur, unde humidæ exhalationes exeunt, plurimum madefacit. Atque ita prorſus ſubiecta corpora potiſſimum & mollia reddit & putrefacit. Habet tamen propter illuſtrationem Solis etiam calefaciendi communicationem.

Saturni ſtella maxime frigidifica eſt, ſed & nonnihil arefacit. Quod ut ueriſimile eſt, & à Solis calore, & terræ humiditate longiſſime diſtat. Cæterum & huius ſtellæ & reliquarum uires exquiruntur etiam de obſeruatione cõfigurationum ipſarum cum Sole & Luna. Nam ſecundum illas alias aliter pro intenſione & remiſſione circumfuſi nobis cœli modum conſtituere manifeſtum eſt.

Stella Iouis temperatæ naturæ eſt. Media enim fertur inter frigidificam Saturni & æſtuoſam Martis. Calefacit autem & humectat, ſed quia calefaciendi uis præcellit, ideo fœcundi ab illa uenti excitantur.

Martis ſtella & arefacit & urit, ſicut congruit igneo ipſius colori & uicinitati Solari, cùm ſubiectus illi ſit orbis ſolis

Stella Veneris eoſdem habet effectus, quod quidem ad temperationem attinet, quos Iupiter. Sed ratio eſt diuerſa: Nam quod uicina eſt Soli, nonnihil calidifica eſt, ſed multo uehementius humectat, quemadmodum & Luna, propterea quod ingenti luce prædita attrahit exhalationem humidam à proximis terræ locis.

Mercurii ſtella ferè quidẽ non minus aliquando arefacere quàm humores abſorbere, propterea quod non ualde longe à Sole recedat: aliquando tamen & humectare deprehenditur, cùm ſuperpoſita ſit terræ proximo orbi Lunæ. Subitarum autem mutationum in utranq; partem effectrix

eſt in-

eſt inflata, quaſi celeritudine comitatus ſolaris.

Quæ cùm ita ſeſe habeant, cumq; quatuor ſint humores, ſeu primæ naturæ: Duæ fœcundæ & uiuificæ, nempe calidi & humidi, ex his enim omnia & coaleſcunt & roborantur: Itemq; duæ exitiales & detrimentoſæ, aridi & frigidi, unde rurſum diſsipantur & debilitantur omnia: Tradidere ſimiliter ueteres, & ſtellas beneficas eſſe, Iouem, Vener. & Lunam eo quòd temperatæ naturæ ſint, & in qua plurimum inſit calidi & humidi. Stellam uerò Satur. & Mar. maleficas, quòd contrariæ ſint naturæ & effectus. Alterā enim frigidiſſimam, alteram feruentiſſimam eſſe uoluerunt. In medio reliquerūt Solem & ſtellam Merc. ut participes utriuſq; naturæ, ſuoſq; effectus accommodantes illarum ſtellarum ad quas acceſſerint proprietatibus.

DE STELLIS MASCVLINIS & fœmininis.

RVrſus cùm primarii ſexus duo ſint: Maſculinus & fœmininus, conferenda ex ſupradictis naturis humiditas ad fœmininum, quòd illa in hoc ſexu abundet, reliquæ uerò ad maſculinum apponentur. Proinde conuenienter traditur Veneris ſtella & Luna fœminini ſexus, propterea quòd in illorum naturis humiditas excellat. Sol uerò ſtellaq; Saturn. & Iouis & Mart. maſculini. At Merc. ſtella, utriuſque particeps, cùm ex pari ſiccæ & humidæ conſtitutionis effectrix ſit. Cæterum ipſæ etiam ſtellæ maſculas fœmininaſq; uires ſuſcipere dicūtur, pro eo atq; erga Solem ſeſe habuerint. Ac maſculeſcere quidem matutinas & antecedentes ueſpertinas & ſequentes effœminari. Similiter pro eo atq; habuerint ſeſe erga horizontā. Nam ab oriente uſq; ad medium cœli, nec non & ab occaſu uſque ad imum cœli, maſculeſcere tanquàm orientales, in reliquis autem duabus portionibus, tanquàm occidentales effœminari.

DE DIVRNIS ET NOCTVRnis.

PRæterea cùm euidentia temporũ diſcrimina dies & nox efficiat, & diurnum quidem ſpaciũ maſculũ cenſeatur propter calorem & rerum gerendarum opportunitatem, nocturnum uerò fœmininum, propter inſitum humorem illi, & acquieſcendi conuenientiam. Stellarum quoq; conſimili ratione nocturnam eſſe docuère ueneris & lunam, diurnos ſolem & ſtellam iouis promiſcuum merc. Sic ũt matutina in figura diurnus, in ueſpertina nocturnus habeatur. Vtriq; etiã conditioni attribuere maleficarum alteram, ſecuti non ſimilitudinem, ſed diuerſitatem naturarũ. Nam ſi ſtell s bonæ conſtitutionis ſimilia applicata fuerint, augentur uires bonitatis illarum, ſed exitialibus admiſta diſsimilia coercent uehementiam maliciæ illarum. Qua de re frigidam ſaturn. ſtellam attribuere calori diurno, ac martis ſiccam humidati nocturnæ. Hoc enim modo utraq; ad temperatam conditionem accedet, poſtquàm à contraria conſtitutione correcta moderationemq; adepta fuerit.

QVID VALEANT CONFIGVrationes erga ſolem.

NEq; ignorandum uires cùm lunæ tũ trium ſtellarum ſaturn. iouis & martis intendi aut remitti de figurationibus erga ſolem. Luna enim ab oriente uſq; ad primum incrementũ cum quaſi dimidiata apparet, efficiens eſt humiditatis maxime. Inde uerò uſq; ad plenilunium, caloris. Hinc etiam uſq; iterum ad dimidiationem, ſiccitatis. Atque etiam hinc ad interlunium uſq; frigiditatis. Et ſtellæ, quas diximus, matutinæ uſque ad primam ſtationem, humoris plurimum habent. A prima uerò ſtatione uſq; dum oriuntur de nocte, magis caleſaciunt. Hinc etiam uſq; ad ſecundam ſtationem, magis deſiccant, à qua quidem donec occultentur, magis frigefaciunt. Atq; has ſingulæ uires in uniuerſum quidem in circunfuſo nobis cœlo exercent, quibus præualentibus uarietates tamen conſtitutionum plurimæ exiſtunt, ex commiſtione diuerſarum ſtellarum, coercente contraria ſemper natura uniuſcuiuſque effectuum uehementiam.

DE VIRIBVS STELLARVM inerrantium.

SVpereſt ut ſtellarum quoq; fixarũ naturas & proprietates effectuũ percurramus. Nunc igitur deinceps ſicut de errantibus fecimus, percẽſebimus & in his peculiariter obſeruatas rationes. Ac primum quidem earum quæ per ſigniferũ deſcriptæ ſunt. In capite ariet. ſtellæ effectus habent commiſtos ex uiribus martis & ſaturni. Quæ in ore ſunt idẽ poſſunt quod ſtella mercurii, nonnihilq; quod ſaturni Quæ in poſteriore pede, martiæ: in cauda ueneriæ ſunt.

Vbi tauri ſignum quaſi amputatũ cernitur, ibi ſtellæ ſunt naturam ſapientes ueneris & ſaturni aliquãtum. At uergiliæ lunam martemq; referunt. In capite inter ſuculas una luce rutila excellens, quæ & facula dicitur, martia eſt.

Geminorum ſignum in pedibus ſtellas habet, quarum natura ſimilis eſt naturæ merc. & nonnihil ueneris. In femoribus lucidæ ſtellæ ſaturniæ ſunt. In capitibus duæ nitent, quarum prior mercurialis eſt, cognomento apollinis, poſterior martia, cognomento herculis.

In cancri oculis ſtellæ duæ, effectum ſimilem habent ſtellæ merc. & aliquantulum mart. In brachiis ſtellæ ſatur. ſunt & merc. Illæ uerò in pectore quaſi girus nebuloſus præſepis cognomento, martius & lunaris eſt, iuxta quem utrinq; poſiti, ut uocantur, aſini, martii ſunt & ſolares.

Duæ ſtellæ in leonis capite idem poſſunt quod ſaturn. & paulatim accedunt ad martis etiam naturã. In ceruice tres ſaturniæ ſunt & aliquantulum mercuriales. At illud in corde lucidum ſidus, regulum uocãt, æquale eſt marti & ioui. Aliæ in ilio, & una cauda ſplendida ſaturniæ & ueneriæ. Aliæ in femoribus ueneriæ & nonnihil mercuriales ſunt.

Virgo habet in capite ſtellas & unã ſupra alam auſtralem idem pollentes quòd ſtella merc. & referentes nõnihil mart. quoq; naturam. Reliquæ in ala & quæ ſunt in cingulo merc. ſunt, & aliquantum ueneriæ. Vna in ala ſeptentrionali, uindemiatoris nomine ſaturn. & merc. At illa quæ ſpica nominatur, ueneria & aliquantum martia eſt. Aliæ in extremis pedibus & ueſtimenti tractu, mercur. & nonnihil mart. ſunt.

In chelis quæ ſunt in iugo ſiue chelis ſcorpii extremæ

ſtellæ effectus habent ſimiles ſtellæ Iouis & Merc. Mediæ uerò Saturni, & aliquantum Martis.

In ipſo Scorpio, quæ in fronte ſunt ſplendidæ idem ualent quod Mars, paulatimq́; accedunt ad Saturn. quoq; naturam. Quæ in corpore numero tres, quarum media reliquis rutila luce præſtat, nomenq́; habet Græcum quo Marti comparatur, referunt naturam Mart. & nonnihil Iouis. Quæ ſunt in nexibus dorſi Saturniæ, nonnihilq́; Veneriæ. Quæ uerò in ipſa cauda, Mercuriales & Martiæ ſunt. At girus ille nebuloſus, ut dicitur, Martius eſt & Lunaris.

Ex ſtellis quibus Sagittarii ſignum effingitur, ſunt in cuſpide ſagittæ Martiæ & Lunares. In arcu & ubi illæ manu comprehenditur, Iouiales & Martiæ. Ille in ore girus Solaris & Martius. Aliæ in faſcia & dorſo Iouiales, & aliquantum Mercuriales. Aliæ in pedibus Iouiales & Saturniæ ſunt. Illa caudæ quatuor laterum figura Veneria, & aliquantum Saturnia eſt.

Stellæ quæ ſunt in cornibus Capricorni, idem efficiunt quod Veneris ſtella, & ad mart. quoq; naturam paulatim accedunt. Quæ in ore, quòd Satur. habentq́; nonnihil Vener. uirium. Quæ in pedibus & aluo martis naturam & mercur. Quæ in cauda, ſaturni & iouis naturam referunt.

In aquarii humeris itemq́; ueſte & manu ſiniſtra, ſtellæ ſunt effectus ſimilis ſtellarum ſaturni & mercurii. In femoribus quæ cernuntur, magis mercurium, minus ſaturnum referũt. Quæ in profuſo latice, ſaturni & aliqua ex parte iouis naturam habent.

Stellæ in capite piſcis auſtralis mercurii uires repræſentãt, habentq́; ſaturni quippiam. In huius corpore ſtellæ mercuriales & iouiales ſunt. Quæ ſunt in cauda & filo auſtrali, cũ naturam referant ſaturni, accedunt ſenſim tamen & ad mer. Quæ ſunt in corpore & ſpina piſcis ſeptentrionalis, martiæ ſunt, ualent tamen & uenerium quiddã. Quæ in filo ſeptentrionali, ſaturniæ ſunt & iouiales. Illa in nodo ſplẽdida martis naturam & mercurii quoq; nonnihil habet. Reliquarum effigierum in regione ſeptentrionis ſunt ſtellæ in urſa minore lucidæ natura ſaturniæ, non tamen nihil uenerem quoque referentes. Stellæ uerò urſæ maioris martiæ ſunt. Sub huius cauda quaſi crines, lunares ſunt & ueneriæ. Draconis

ſplendi

ſplendidæ ſtellæ ſaturniæ ſunt & martiæ, atq; etiam iouiales Stellæ cephei ſaturniæ ſunt & iouiales. Bootæ, mercuriales & ſaturniæ. Rutilus ille fulgor qui arcturus nominatur, martius eſt & iouialis. Stellæ coronæ ſeptentrionalis ueneriæ ſunt & mercuriales. Quæ in ſigno quod in genua uidetur procubuiſſe, mercuriales. In lyra ueneriæ & mercuriales Quibus idem ualent alitis quoq; ſtellæ. Caſſiepiæ, ſaturniæ ſunt & ueneriæ Perſei, iouiales & ſaturniæ. Girus ille in capulo enſis, martius & mercurialis. Aurigæ ſtellæ ſplendidæ, martiæ ſunt & mercuriales. Serpentarii, ſaturniæ, quæq; ueneris aliquid habeãt. Ipſe quidem Serpens ſaturnius & martius eſt. Sagittæ ſtellæ, martem referunt, habent & ueneris quiddam. Aquila, martia eſt & iouialis. Delphin, ſaturnius & martius. Stellæ lucidæ equi, uires habent martis & mercurii. Andromeda ueneria. Delta mercuriale eſt. In regione auſtrali, eſt in roſtro piſcis auſtralis ſtella lucida, poteſtate ueneria & martia. Cæti ſtellæ, ſunt ſaturniæ. Orion in humeris ſtellas habet martis & mercurii naturæ. Reliquæ ſplendidæ iouiales ſunt & ſaturniæ. Extrema ſplendida illa fluminis ſtella iouem, reliquæ ſaturnum referunt. Leporis ſtellæ ſaturniæ & Mercuriales ſunt. Canis, ueneriæ. Vna in roſtro fulgida iouis & aliquantum martis naturam habet. Hydri lucidæ, ſaturniæ & ueneriæ ſunt. Crateris, ueneris uires, deq; mercurii aliquid habent. Corui martiæ & ſaturniæ ſunt. Argo nauis lucidas ſtellas habet ſaturnias & iouiales. Centauri humana figura, ſtellas complectitur uenerias & mercuriales. Equina habet ſplendidas, uenerias & iouiales. Quæ in fera ſunt ſplendidæ, ſaturnum referunt, & nonnihil martem. Quæ uerò in ara, uenerem & aliquantulum ſaturnum. Corona auſtralis ſtellas habet ſplendidas natura ſaturnias & mercuriales.

DE ANNI TEMPORIBVS ET quatuor angulorum natura.

ATq; hæ ſunt uires ſingularum ſtellarum, ut à ueteribus obſeruatæ fuere. Exquiri autem & anni temporum quatuor natura debet, quæ nominamus, Ver, Aeſtatem, Hyemem, Autumnum. Ac Ver quidem humiditatis plurimum habet, cùm ſoluto frigore aura calore

diffunditur. At æſtas calidior eſt, propterea quòd tũ ſol proxime uerticalem nobis punctum fertur. Autumni uerò propria ſiccitas eſt, humiditatem tum præterito æſtu reprimente Hyems autem tota eſt frigida, quòd ſol tum longiſsime diſtet à uerticali nobis loco. Sed cùm ſigniferi nullũ ſit initium, ex ipſius quidem ut circuli natura: prætulere tamẽ aliis, principiumq́; fecerunt arietis locum tribuentes ut inanimante primas, humido quo uer excellit, atq; ordine reliqua tempora annumerantes. Omnia enim animalia prima in ætate humido abundant, & mollia teneraq́; ſunt, ſicut illa tempeſtas ſentitur. Proxima uerò ætas ut æſtas feruet. Tertia, tanquàm deflorescens & proprior interitui, arida eſt, autumnoq́; aſſimilis. Vltima, in qua animãtis eſt corruptio, ita ut hyems, prorſus eſt frigida. Ad hoc exemplum quatuor anguli horizontis, ex quibus naſcuntur totas illas partes occupantes uenti, etiam diſtribuuntur. Orientalis enim ariditatis plurimum habet, quòd cùm ibi ſol eſt, tum per noctem excitata humiditas deſiccari incipiat. Hinc igitur uenti ſpirant aridi & deſiccantes auras, qui ferè ſubſolani uocantur. At plaga meridionalis & calidiſsima ipſa eſt, propter flãmationes ſolis in cœli medio, quod ut noſtrarum terrarum ſitus eſt ad meridiem maxime declinat. Huius uenti nominantur communiter noti, ſuntq́; calidi & rarifici. Cæterũ locus occiduus, quòd ad illum cùm ſol peruenit, tum primum humiditas per diem exhauſta diffundi incipiat & humectus ipſe eſt, & qui inde exeunt uenti quos nominant fauonios, teneri ſunt & madidi. Verùm ſeptentrio totus frigidus eſt, propterea quod pro ſitu noſtræ terræ longiſsime abſit à calore curſus ſolis per cœli medium, quiq́; inde ſpirant uenti, communi appellatione dicti aquilones, frigidi ſunt & congelatores. Vtilis eſt harum rerum notitia ad iudicia ſingularum commiſtionum. Patet enim quòd de talibus conſtitutionibus, horarum, ætatum, angulorum, ipſa etiam ſtellarum efficientia uariet, quæ certe ut ſimplicior, ita & ualidior eſt peculiaribus aptiſq; in locis, ut in calidis calidificæ, & in humidis humidificæ. In alienis uerò admiſtione diuerſitatis debilitatur, ut in frigidis calidificæ, & aridis humidificæ, atque ita aliæ in aliis pro ratione & conſequentia commiſtionis.

De

DE SIGNIS TROPICIS AEQVInoctialibus & bicorporibus.

His expoſitis, annectere pergamus ipſorum etiam duodecim locorum, ipſorum traditas naturales proprietates. Ac ipſorum quidem generales conſtitutiones, rationem eandem habent cum ſuis temporibus, colliguntur tamen quædam ipſorum proprietates à familiaritate ſolis & lunæ & reliquarum ſtellarum, ſicut poſtea dicetur, ubi prius uires duodecim locorum ſimplices & quas per ſe, & quas erga ſeſe inuicem habeant, explicauerimus.
Primum diſcrimen ſolet fieri ſignorum, ut alia dicantur eſſe tropica, alia æquinoctialia, itemq; firma & bicorpora. Tropica ſunt duo. Primum à ſolſtitio æſtiuo, hoc eſt, partes triginta cancri. Alterum à ſolſtitio hiberno, id eſt, partes triginta capricorni. Atq; his nomen à re inditum eſt, quoniam ſol, ubi hæc primum eſt ingreſſus, mox retro conuertit, abitq; diuerſam latitudinis uiam, in cācri quidem æſtatis: in capricorno uerò hyemis autor. Sunt & æquinoctialia duo, unū quod eſt æquinoctii uerni aries. Alterum quod autumnalis libra, quibus & ipſis à re nomen eſt impoſitum. Cùm enim primū ad ea ſol peruenerit, per totum orbem terrarum exæquantur diebus noctes. Ex reliquis octo ſignorū locis, quatuor firma uocantur: quatuor bicorpora. Firma quidem quæ tropica & æquinoctialia ſequuntur taurus, leo, ſcorpius, aquarius, quod per illorum peculiaria tempora ubi ad hæc ſol acceſſit multo uehementius ſentiamus humores, calores, ſiccitatem & frigus. Non quod tum aeris ſtatus ſimplicior ſit natura ſua, ſed quia nos aliquantulum in illis temporibus uerſati ipſa mora uires eorum magis experimur. Bicorpora ſunt quæ poſt firma numerantur gemini, uirgo, ſagitt. piſces. Inter enim firma tropicaq; & æquinoctialia poſita, & initio & fine communes naturas cum illis habent, quæ & antecedunt & ſequuntur.

De

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

DE SIGNIS MASCVLInis & fœmininis.

PRæterea ſex loca ſignorũ maſculino ſexui & diurnæ conditioni attribuere, totidemq́; fœminino & nocturnæ. Ordinis autẽ huius ratio conſequentia & ſerie ipſa conſtat, ita ut uicinitas coniunctioq́; eſt diei & noctis, maris & fœminæ, cumq́; initium arieti tribuatur, propter cauſas à nobis expoſitas, & mares principes dominiq́; ſint naturaliter, ſemper enim quod agit potentia prius eſt eo in quod agitur. Arietis quidẽ locus, atq; idem libræ maſculina ſigna eſſe accepimus & diurna. Vel ob hanc etiam cauſam quòd per hæc circulus æquinoctii deſcribitur, qui primæ & maximæ rerum omnium agitationis autor eſt. Ab his igitur ſerie ſingilatim ſeruata conſequenter ordinis ratio ducitur: id eſt, ut maſculinis & diurnis continue fœminina nocturnaq́; ſubiiciantur. Nonnulli tamen maſculina ſigna ab orientali loco qui horoſcopus dicitur, ordientes diſpoſuerunt. Sicut enim aliqui tropicorum locorum initia à lunari circulo ducunt, quòd celerrimæ Lunæ cõuerſiones ſint, ita & illi principium tribuere maſculinis locis orientem propter ſubſolanum. Horum etiam alii ſeriem cõſequentiamq́; ſingilatim ut diximus ſecuti ſunt. Alii totius circuli in quadrantes diuiſionem. Loca quidem ab horoſcopo uſq; ad MC. hiſq́; oppoſita, ab occidua plaga uſq; ad IM. matutina & maſculina nominantes: ueſpertina uerò & fœminina, quæ ſunt in reliquis binis quadrantibus. Sunt & aliæ appellationes locis factæ, de formis ſignorum, ut aut quadrupedia dicerentur, aut terreſtria, aut ducalia, aut fœcunda, aut aliquid huiuſmodi. Quorum omnium cùm ex ipſis figuris cauſæ manifeſtæ ſint, nos illa uerboſe perſequi ſuperuacaneum duximus. Cùm quidem expoſitæ à nobis ſint huiuſmodi imaginum naturæ, quatenus in iudiciis utiliter uires illorum conſiderari deberent.

De

DE CONFIGVRATIONE duodecim locorum.

FAmiliaritas autem intercedit locis zodaici ſecum, primum iis quæ cum aliis aliquam figurarum deſcribunt, quæ ſunt demetiens: id eſt anguli bini recti. Signa autem ſex, partes centum LXXX. Triquetra, hoc eſt, angulus rectus unus atq; inſuper triens illius. Signa uerò quatuor, partes CXX. quadrata, hoc eſt, unus rectus angulus, tria ſigna, partes XC. Sexangula, id eſt, illæ reliquæ duæ partes anguli recti, ſigna duo, partes LX. Cur autem hæc tantummodo diſcrimina recepta fuerint, hinc cognitu facile erit. Atq; ipſius quidem diametri ratio per ſe patet, nam oppoſitio eſt in una linea recta. Cæterum ſi maximas duas portiones conuenientes, atq; item ſupra portiones accipiamus. Nempe rectangulorum duûm ex diametro dimidium & trientem, quæ portiones conuenientes, atq; item ſupra portiones ſunt, fit ut dimidiatio tetragonum conſtituat, Triens uerò ſexangulum Supra portionum autem ſi conſtituatur à rectangulo quadrato hemiolion, hoc eſt, ſeſquiplum, & epitriton, hoc eſt, ſeſquitertium, illud diſcernit quadratam à ſexangula, hoc triquetram figuram à quadrata, quarum quidem figurarum triquetra & ſexangula conuenientes putantur, quia conſimilia loca ſignorum complectuntur, hoc eſt, omnia aut maſculina aut fœminina. Incõuenientes uerò figuræ habentur quadrata & dimetiens, quod illæ per diſsimilia loca conſtituantur.

DE IMPERANTIBVS ET OBEdientibus ſignis.

DIcuntur etiam imperantia & obedientia loca, quæ æquali ſpacio diſtant, ſeu ab uno ſiue ab utroq; punctorum æquinoctialium, eo quòd æquali ſpacio temporis peroriãtur, eoſdemq́ue deſcribant parallelos. Cæterum quæ in æſtiua ſphæræ parte ſunt imperantia, quæ in hiberna obedientia nominantur, quia ſol illic dies, hic uerò noctes incipit producere.

DE INTVENTIBVS ET EIVſdem potentiæ ſignis.

PRæterea dicimus eiuſdẽ potentiæ eſſe eas partes quæ æquali ſpacio diſtant ſeu ab uno ſeu ab utroq; puncto tropico, fit enim per illas partes ſole meante ut ſpacia dierum ac noctium, itemq; horarum ſibi reſpondeant. Itaque & intueri ſeſe mutuo illa ſigna dicuntur, cùm ob eas cauſas quas expoſuimus, tum quod utraq; & ab iiſdem partibus horizontis & oriuntur & occidunt.

INCONIVNCTA.

EA uerò quæ nullam habet enumeratarũ ſocietatum rationem loca, inconiuncta & aliena nominamus. Quæ neq; imperant, neq; obediũt, neq; ſe intuẽtur, neq; idem poſſunt atq; inſuper nullam quatuor illarum figurarum deſcribunt, quas diximus eſſe demetientis, triquetram, quadratam, ſexangulam, ſed uel ſecunda uel ſexta numerantur. Nam illa quaſi à ſe mutuo detorquentur, & cùm bina ſint, ſingulos angulos complectuntur. Illa uerò quæ ſexta numerantur, totum orbem in partes inæquales ſecant, cùm aliæ figuræ omnes in partes æquales illum diuidant.

DE DOMIBVS.

ADiungũtur etiam planetæ locis ſigniferi, propter domos: ut nominantur, & triangula, & altitudines & fines & quidquid huiuſmodi eſt Domuũ autem ratio naturalis hæc eſt. Quia ex duodecim ſignis duo proxime accedũt ad uerticalem nobis punctum, ideo calores & æſtus generant, ea ſunt cancer & leo, placuit attribuere illa duobus præcipuis & maximis, hoc eſt, ipſis luminibus, Soli quidem leo, propterea quòd maſculinum eſt ſignum. Lunæ uerò cancer, quod fœmininum eſſet. Atq; ita factum eſt, ut conuenienter dimidium orbis à leone uſq; ad capricornum ſolare uocaretur, dimidiumq; ab ab aquario uſq; ad cancrũ lunare, ut in utroq; poſſent ſingula loca ſuis ſtellis aſſignari, quarum alia figuras cum ſole, alia cũ luna deſcriberent, pro

conueni-

conuenientia orbium motus ipſarum & naturæ proprietate. Nam ſaturno quòd natura maxime frigidificus eſſet, quódq; ſupremum & à luminibus remotiſſimum haberet orbem ob contrarietatem caloris, oppoſita ſigna attributa fuere cancer & leo, capricornus & aquarius. Quæ ſigna & ipſa ſunt frigida & hiberna, & propter oppoſitionem malefica. At ioui qui eſſet temperatæ naturæ & ſubiectus ſaturni globo, data ſunt proxima illis ſigna ſpiritu & fœcunditate præſtantia. Sagittar. & piſces, quæ cum luminum ſignis triquetrā figurā deſcribunt, quæ conueniens eſt beneficentiæ. Poſt quem marti deſiccatori, & ſubdito ſphæræ iouiali, ſimiliter proxima his aſcripta ſunt, quæ & ipſa ſimilem haberent naturam ſcorpio & aries quadrata diſpoſitione, ut congruebat illius corruptrici & noxiæ cōſtitutioni. Veneri uerò, quòd natura eſſet tēperata & ſub marte, dedere coniuncta his ſigna quòd fœcundiſſima eſſent libra & taurus. In quibus & ipſis ſitus ſex angularis cuſtoditur. Neque ipſa etiā hæc ſtella amplius duobus ſignis unquā neq; anteit, neq; ſequitur ſolem. Mercurio, qui & ultimus neq; unquàm ultra unum ſignum ab eſſet à ſole, omniumq́; aliarum ſtellarum infimo in loco, data fuere proxima ſigna luminum ſignis, gemini & uirgo, quibus & ipſis ambobus ferè in primis uicinus ferretur.

DE TRIANGVLIS.

Triangulorum conciliatio talis eſt. Nulla ſanè figura magis cōſentiens eſt, quàm triquetra æqualium laterum, ipſeq́; ſignifer tribus circulis definitur, æquinoctiali & duobus tropicis. Ipſius uerò duodecim loci diuidūtur in triangula æqualium laterum quatuor. Horum igitur primum ducitur per arietem, leonem & ſagittarium, tria ſigna maſculina: quæ ſunt ſolis, martis, & iouis domicilia. Hoc triangulum aſcriptum ſoli & ioui. Mars enim propter alienam conditionem excluſus fuit. In adminiſtratione autem primas tulit interdiu ſol, nocte iupiter. Locus autem arieris æquinoctialis eſt, Leonis æſtiualis, Sagittarii hibernus. Idem triangulum potiſsimum aquilonare eſt ob iouis dominium, quippe qui ſit fœcūditatis & ſpirituum autor, ſicut & aquilonares uenti. Sed admiſcetur tamen huic

& africus, propter mart. domum, ita ut fiat triangulum, ut
Græci uocant, Borrolibycum, quod miſturam aquilonis &
africi ſignificat. Nam africos mars excitat, qui conditionem
lunarem ſequitur, cùm & occidua cœli plaga effœminata ha
beatur. Secundum triangulum ductum per taurum, uirg. &
capri. quodq́; conſtat ſignis tribus fœmininis lunæ & ueneri
datur. Ipſe taurus uicinior æſtiuo circulo eſt, uirgo æquino-
ctiali, capricor. hiberno. Hoc triangulum potiſsimum au-
ſtrale eſt, propter ueneris dominationem, cuius ſtella illius
partis uentos ſuſcitat, propter ualidi & humidi uim. Quia ue
rò & ſubſolanum admittit propter ſaturn. domicilium capr.
qui hunc uentum ciet, quiq́; orientem propter conditionem
ſolarem tenet, fit hoc tanquàm priori oppoſitum, ut ita di-
cam, Auſtriſolanum. Triangulum tertiũ gemini, libra, aqua.
complectitur tria ſigna maſculina. Alienum prorſus à mart.
proprium uerò ſaturn. & merc. propter duas illorũ domos
Quare his præmiſſa adminiſtratio eſt diurna quidem ſatur.
conditionis cauſa, nocturna uerò merc. Ipſum quidem ſi-
gnum gemini uicinum eſt circulo æſtiuo, libra æquinoctiali,
aquar. hiberno. Hoc triangulum potiſsimũ eſt ſubſolanum
propter ſaturn. Sed quia conditionis nomine iupiter conci-
liatur ſaturno, admiſcetur uentus iouialis aquilo, ut fiat tri-
angulum, Græca uoce borrapelióticũ, quod ſignificat con-
fuſionem ſolani cum aquilone. Quartum per cancrum, ſcor
pi. & piſc. relinquitur marti qui ſolus reſtet, quiq́; ius ſibi hu
ius uendicet propter domicilium ſuum. Adiunctæ tamen hu
ic ſunt ſociæ adminiſtrationis, cũ propter conditionem, tum
propter ſigna fœminina, nocte quidem luna, interdiu uerò
uenus. Ipſe cancer in æſtiuo eſt circulo, ſcorpio accedit ad hi
bernum, piſc. ad æquinoctialem. Hoc triangulũ potiſsimum
eſt africum, propter dominium mart. & lun. Sed propter ue
ner. cõmiſtione auſtri fit notolibycum: id eſt, auſtriafricum.

DE ALTITVDINIBVS.

Altitudinum planetarũ, ut uocant, ratio hæc
eſt. Cùm ſol ubi ad arietem peruenit in ſemi
circulum aquilonarem conſcēdere incipiat,
ubi uerò ad libram deiici & deferri ad auſtrũ
non inconuenienter ipſi tribuere in ariete al-
titudinem, cùm etiam dies tum creſcant, & ca
lor

lor uiuificus ex oriatur. Eidem libra, ut deiectio conſtituta eſt propter contraria cauſas. Saturno ut ſoli opponeretur, ſicut & illius domicilium, uoluere oppoſitum ſignum libr. altitudinem, arietem deiectionem eſſe. Nam ubi calor intenditur, ibi remitti frigus neceſſe eſt, contráq; ubi hoc augetur, illud diminuitur. Cæterum cùm luna à congreſſu cum ſole in ariete primum appareat luceq́; augeſcat & quaſi extollatur in tauro trianguli ſui principe ſigno, ideo taurus illius altitudo perhibetur, eidemq́; oppoſitum ſignum ſcorp. deiectio. Iouis autem uis cùm pateſcat in ſuſcitatione aquilonarium & fœtificorum flaminum, extollitur à cancro in aquilonem maxime, intendũturq́; ac complentur illius uires, ideoq́; hoc ſignum ipſius altitudo dicitur, deiectio uerò capricorn. At mars qui natura eſt æſtuoſus multoq́; quàm alibi in capr. magis, quòd ibi terræ ſit proximus, eam ob rem merito accepit altitudinem ſignum iouiali altitudini oppoſitum capr. Deiectionem autem cancer. Sequitur ſtella ueneris, quæ cum humidi maxime efficiens ſit, eumq́; potiſsimum in piſcibus effectum exerceat, unde humiditas uernalis moueri cernitur, in illo loco inuenit altitudinem, deiectionem uerò in uirgine. Iam mercurii aridiuſcula ſtella ut contrariæ efficientiæ contrariam etiam altitudinem in uirgine, cùm impendet iam autumni ſiccitas, ipſeq́; quaſi extollitur, deiectionem uerò in piſc. ſortita eſt.

DE FINIBVS.

Finiũ ratio duplex eſt. Vna Aegyptiaca quæ principatus modo domiciliorum obſeruat. Altera Chaldaica, accommodata ad triangulorum adminiſtrationes. Ac Aegyptiaca quidem quomodo uulgo tenetur, non admodũ ſeruat neq; ordinis neq; numerorum conſequentiam. Primum quod in ordinatione finium nunc priores dat domiciliorum, nunc triangulorũ dominis non etiam nunquàm altitudinum, ut exempli cauſa quæri poſsit, ſi domiciliorum dominos reſpiciant, cur, ſi forte de ſaturno ſermo ſit, primas illi tribuerint in iugo, ac non ueneri potius. Itemq́; in ariete, cur iupit. potius quàm mars. Quòd ſi triãgu-

lo-

lorum dominos ſpectent, cur principem locum aſſignent in Capricorno mercurio, ac non ueneri potius. Iam ſi placeat altitudinum principatus, cur ducit agmen in cancro mars, ac non potius iupiter? Iam ſi hæc aggregent ſingulis, quiq; horum obtinuerint plurima illi præſtantiam concedant, quæramus licet cur præcedat reliquis in aquario mercurius, cui in illo loco præterquàm trianguli ius nullum eſt, cùm ſaturnus teneat & domicilii & trianguli. Quin etiam mercurium cur in capricor. primum in ordinem ſtatuerint, qui planè ab illo ſit alienus. Huiuſmodi inconuenientiam in reliqua ſerie paſsim animaduertere, deinde numerum etiã finium incongruum eſſe manifeſtum eſt. Nam quod aiunt ſingularũ ſtellarum ex terminis collectum numerum eundem eſſe quem eadem attribuat in annis, rationem propriam aut probabilem habere nõ uidetur. Quin etiam, ſi tali collectioni quod ad anñorum attributionem attinet credamus, quia hoc ab Aegyptiis aſſeueratur, fieri tamen poteſt, ut idem conficiatur etiam ſi aliter & diuerſis modis terminorũ numerus per ſingula ſigna exquiratur. Quòd autem aliqui ſapere & probare uolunt hanc rationem, contra ueritatem manifeſto nituntur. Nam planè falſum eſt quod aiunt, illum numerũ ſingularum ſtellarum temporalem effici ſecundum aſcenſionum rationes. Primum enim ſequũtur uulgares traditiones de planis aſcenſionum eminentiis, quæ ne minima quidem ex parte ad ueritatem accedunt. Nam ſecundum illas in parallelo inferioris Aegypti, uolunt exoriri ſignum uirginis & libræ temporibus 38. & triente. Leonis uerò ſcorpii tempo. 35. Cùm demonſtretur per lineas quod hæc plus temporis in exortu conſumant: illa uerò, hoc eſt, uirgo & libra, minus. Præterea qui hæc conquiſierunt ne ſecutos quidem apparet numerum finium ab aliis traditum, quàmuiſque multa neceſſario commenti, atq; alicubi ipſarum portionum portionibus uſi fuerint, quo conſtaret ipſis quod propoſuiſſent tamen ne ſic quidem ad ueritatis metam perueniſſe cognoſcuntur. Quæ autem ferè traditur ab illis ratio finium propterea, quòd ut diximus, plurimum huic fides tribui ſoleat, ad ſubiectum ſeſe modum habet.

FINES AEGYPTIORVM.

Ar.	Iup.	6.	Ven.	6	Mer.	8	Mar.	5	Satur.	5.
Tau.	Ven.	8.	Mer.	6	Sat.	8	Iup.	5	Mar.	3
Gem.	Mer.	6.	Iup.	6	Ven.	5	Mar.	7	Satur.	6
Can.	Mar.	7	Ven.	6	Mer.	6	Iup.	7	Satur.	4
Leo.	Iup.	6	Ven.	5	Satur.	7	Merc.	6	Mar.	6
Virg.	Mer.	7	Ven.	10	Iup.	4	Mar.	7	Satur.	2
Lib.	Sat.	6	Mer.	8	Iup.	7	Ven.	7	Mart.	2
Scor.	Mar	7	Ven.	4	Merc.	8	Iup.	5	Satur.	6
Sag.	Iup.	12	Ven.	5	Merc.	4	Sat.	5	Mart.	4
Capr.	Mer.	7	Iup.	7	Ven.	7	Sat.	4	Mar.	5
Aqua.	Mer.	7	Ven.	6	Iup.	7	Mar.	5	Sat.	5
Pis.	Ven.	12	Iup.	4	Merc.	3	Mar.	9	Iup.	2

IVXTA CHALDAEOS.

RAtio Chaldaica ſimplicior quidem eſt magiſque perſuaſibilis, ſed non perinde abſoluta, cùm ipſa in ſerie, quàm ad triangulorum dominationes refert, tũ numero quoq; finium. Hæc etiam abſq; præſcriptione perſpici facile poterit. Nam in primo triangulo ari. leo. & ſagittar. ſimiliter per ſigna definiunt terminos, ſic ut primum locum teneat dominus trianguli: id eſt, iupiter. Secundum ſequentis trigoni, præſens ea eſt uenus. Ponantur tertii dominatores conſequenter, ii erunt ſatur. & mercu. & ultimo mar. dominator poſtremi trianguli. In ſecundo triangulo, ubi ſimilis per ſigna diſtributionem ſeruant, primus locus eſt uener. Secundus & tertius, ſaturn. & merc. Quartus, mar. Quintus, iouis. Ad hunc modum ferè ſeſe habet etiam in reliquis duobus triangulis finium terminatio. Cæterum ubi ſunt minus duo dominatores, ſaturn. inquam, & merc. principatum ordinis ſui tenebit interdiu ſaturn. noctu merc. Iam numerus finium ne ipſe quidem inuolutus eſt. Vt enim quæq; ſtella alteram ordine præcedit, ita una parte uoluerunt excellere. Sic fit ut prima ſemper habeat partem 8. Secunda 7 Tertia, 6. Quarta, 5. Quinta, 4. quibus numeris triginta conſiunt. Ex hac diſtributione colliguntur ſatu.

par-

partes diurnæ 78. nocturnæ 66. iouis 72. martis 69. uener. 75. merc. diurnæ 66. nocturnæ 78. quæ omnes partes ſunt, 360. Ex his duabus rationibus finium dignior eſt cui accedatur Aegyptiaca, propterea quod pro utili ab Aegyptiis ſcriptoribus illa eſt tradita, & quod penitus congruant partes in illa finium cum exemplaribus genituris, quas Aegyptii collectas habent. Verùm cùm ſcriptores nuſquàm ipſorum neq; feriem neq; ſingulatim numerum declarauerint, ſuſpitioni fuerit atq; etiam reprehēſioni iſta incertitudo obnoxia. Sed ad noſtras manus peruenit liber peruetuſtus, multis iam in locis ætate conſumptus, in quo contineretur naturalis & conueniens ratio ordinis & numeri illorum, concordabatq; & in expoſitis genituris partium deſcriptio, & totius numeri comprehenſio cum ueterum traditione. Cæterum oratio erat expoſitionis cum uerboſa tum multa ſuperuacua argumenta complexa. Ipſe uerò liber mutilatus, ut ægre à nobis generaliter dictorum ſententia perciperetur, etſi non parum adiuuaret ipſorum finium perceuſeo, quæ in fine libri integrior remanſerat. Sed tota ratio exquiſitionis illorum ita ſe habet, nam in ordine ſignorum aſſumuntur altitudines, triãgula & domus, quorum ſi qua ſtella duorum compos fuerit in eodem ſigno, illa principem locum tenet, quàmuis malefica fuerit, quòd ſi hoc non uſu uenerit, maleficæ ſemper in loca ultima collocantur. Sed altitudinum domini præponuntur dominis triangulorum, atque hi domiciliorum dominis conſequenter quidem ſecundum ſignorum feriem, ita etiam ut duplicis adminiſtrationis ſtella antecedat ſemper habentem ſimplicem. Cancer tamen & leo domicilia ſolis & lunæ attribuuntur maleficis, nam finibus luminaria non includuntur, maleficæ autem in illis potentiores inueniuntur, & canc. quidem mar. leo autem ſat. habetur, atq; his conueniens ordo conſeruatur. Sed numerus ſic exquiritur. Si non inueniatur ſtella dominatrix duplici modo, uel in eodem ſigno, uel in ſequentibus duobus, tum dari ſolent beneficis: hoc eſt, ioui & ueneri, ſingilatim ſeptenæ partes, ſed maleficis: id eſt, ſaturn. & mar. quinæ. Merc. autem qui communis eſt, ſenæ, quibus numerus 30. partim expletur. Sed hoc eſt accipiendum de iis, qui non niſi ſimplici modo dominentur. Verum cùm aliquæ duplicem rationem habeant, nam uen. ſola eſt

domina trianguli Canc. & Tau. cum Lun. finibus non claudatur. His igitur ſingilatim una pars adiicitur, ſiue hanc rationem in eodem ſigno, ſiue in proximis duobus, hoc eſt, uno quadrante habuerint, atq; talibus adiectis partibus animaduerti in memorata percenſione fuiſſe punctula ſuperpoſita, ſed adiecticiæ duplici huic rationi partes auferuntur, à reliquis & ſolitariis plerunq; quidem à Sat. ſed tamen à ioue quoq; propter tarditatem motus. Horum autem & ipſorum finium deſcriptionem in ſequentibus expoſitam ſubiecimus.

Ar	Iup.	6	Ven.	8	Mer.	7	Mar.	5	Satur.	4
Tau.	Ven.	8	Mer.	7	Iup.	7	Sat.	4	Mar.	4
Gem.	Mer.	7	Iup.	7	Ven.	7	Sat.	4	Mar.	5
Can.	Mar.	6	Iup.	7	Mer.	7	Ven.	7	Sat	3
Leo.	Sat.	6	Mer.	7	Ven.	6	Iup.	6	Mar	5
Virg.	Mer.	7	Ven.	6	Iup.	5	Sat.	6	Mar.	6
Lib.	Sat.	6	Ven.	5	Iup	8	Mer.	5	Mar.	6
Scor.	Mar.	6	Iup.	8	Ven.	7	Mer.	6	Sat.	3
Sag.	Iup.	[illegible]	Ven.	6	Mer.	5	Sag	6	Mar.	5
Cap.	Ven.	6	Mer.	6	Iup.	7	Mar.	6	Sat.	5
Aqua.	Sat.	6	Mer.	6	Ven.	8	Iup.	5	Mar.	5
Piſc.	Ven.	8	Iup.	6	Mer.	6	Mar.	6	Sat.	4

Nec defuere qui partirentur etiam ſubtilius dominationum iura, nominarentq; loca & partes, illa quidem uolentes accipi duodecimam uniuſcuiuſq; ſigni portionem, id eſt partem 11, & dimidiam. Incipiunt autem attribuere ius ſequentibus ſemper ſignis ab eo in quo ſtella fuerit inuenta, ſed non hac una, uerum aliis quoq; ratione carentibus modis. Partes autem aſcribunt iterum à principio ſignorũ omnibus ſingilatim ſtellis ordine expoſito in Chaldaicorum finiũ demonſtratione. Sed hæc ut diſputabilia & naturali ratione carentia, magiſq; oſtentationi comparata, prætermittamus. Hoc monentes quod ſcitu dignum eſt, ſignorũ uel locorũ duodecim initia ſumenda ab æquinoctialibus & tropicis, quod & ipſum à ſcriptoribus oſtenditur, & quod ut expoſuimus, illorum naturæ uires, ſocietates, de æquino-

 ctiali

ctialibus & tropicis Solis initiis exiſtũt. Quod ſi alia initia conſtituerimus, aut ſigna ab uſu iudiciorum neceſſario excludemus, aut aſſumentes multum fruſtrabimur, quippe cùm præterita & mutata fuerint ſpacia ſigniferi, à quibus illis uires inſeruntur.

DE SVA CVIVSQVE STELlæ perſona, & carpentis ac ſoliis.

ATq; hoc ferè modo ſeſe habent familiaritates ſtellarum locorumq́; duodecim. Dicuntur autem ſtellæ & ſuas quaſi perſonas gerere, quod uidere faciem ad faciem uulgus uocat, cum ſingulæ eo modo cũ Sole aut etiam Luna configurẽtur, quo domicilia ipſorum cũ domiciliis luminũ, ut uerbi cauſa, Venus in ſexangula cõfiguratione cũ luminibus, ſed cum Sole ueſpertina, cum Luna matutina eſſe debet, pro eo atque etiam domicilia collocata ſunt. Suis aũt quaſi in regiis curribus & carpentis inuehi, & ſoliis inſidere & in huiuſmodi excellentiis tum eſſe dicuntur, cùm duobus aut pluribus nominibus declaratũ in ſuperioribus familiaritatis ius exercuerint in iis locis ſtellæ quibus inſtiterint. Nam quia tunc ipſorum maxime efficaces uires fiunt, propter conuenientiam & ſimilitudinem & quaſi collocatam operã duodecim locorum, ideo ſoliis ſuis inſidere & illuſtres dicuntur Gaudere etiam uolunt, cum loca in quibus ſtella fuerit nõ ipſi ſed alteri ſuæ conditionis obnoxia ſunt, quæ quidem ſatis è longo congruitatis ratio ducitur, ſed ſimilitudo illam tamen efficere putatur. Contra autẽ ſi in locis alienis & contrariis conditioni ſuæ inueniatur, ualde diluitur peculiaris ipſarum uis, diuerſarum naturarum confuſione, propter diſſimiles ſignorum conſtitutiones.

DE APPLICATIONIBVS & defluxibus.

IN uniuerſum ante intelligimus applicare præcedentes ſequentibus, defluere autem à præcedẽtibus ſequentes, ſed non oportet longum eſſe interuallum Id'q; intelligitur & in corporeis congreſſibus & in configurationibus illarum. Niſi quod in corporeis congreſſibus ap

plica-

plicationis & defluxus etiam latitudines conuenit notari, nam non niſi eos qui in linea per media ſigna ducta exiſtunt admittere conſueuimus, quod in configurationibus obſeruare ſuperuacuum fuerit, cum radii uniuerſi eodem, id eſt, in terræ punctum intimum tendant atque ita undecunque emiſſi ſemper concurrant. Ex quibus omnibus euidens fit habitudines ſtellarum ſingularum exquirendas cum ex propria natura earum, tum de natura ſigni in quo fuerint, nec non ſecundum configurationem ad Solem & cardines, quæ cuncta à nobis indicata ſunt. Sed uires aſſumunt primũ ſi orientales ſint & curſum ſuum intendant, tũ enim plurimum poſſunt, ſicut minimum ſi occiduæ ſint & remittẽtes curſum ſuum. Deinde propoſitu ſuo & reſpectu erga finitorẽ, nam in medio cœlo aut ſuccedenti illi loco potentes maxime, ſed potentes etiam ſunt in ipſo finitore & ſuccedenti loco plurimum autem poſſunt in finitore orientali, contra uerò minus in imo cœlo aut alio conformi finitori orientali loco. Sed extra hæc omnia reperti imbecilles & prorſus infirmi habentur.

Finis libri primi.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Claudii Ptolemæi Ma-

THEMATICI DE IVDICIIS,

LIBER II.

HActenus quidem percurrimus ea, quorũ maxime cognitionem prædictiones rerum ſingularium requiſituræ uiderentur, exponentes per certa quædam capita quaſi in tabella. Nunc igitur deinceps explicabimus rationem uniuſcuiuſque rei, cuius quidem præcognitio eſſe poſsit, ſequentes ubiq; naturalem quendam modum expoſitionis. Cùm autem prædictiones aſtronomicæ in duas potiſsimum & proprie partes diuidantur, quatum una & prior totas gentes, regiones, urbes generaliter, quam nominant uniuerſalem, altera particularis, ſingulorum hominũ fata complectatur, quæ dicitur à genituris Genethlialogica, conueniens uidetur de uniuerſalibus priore loco diſputare, quando hæc quidem maiore ui quadam & efficatioribus à cauſis mouentur quàm particularia. Iam cùm neceſſe ſit ſummitti imbecilliores naturas ualentioribus atque adeò particularia uniuerſalibus. Si quis ſingularium rerum prædictionibus operam dare uelit, non poſſit ſine compræhenſione generaliorum eſſe ad illas inſtructus. Cæterum hæc ipſa uniuerſalis conſideratio, aut eſt totarum regionum aut harum & urbium. Præterea interdum grauiores & certarum quaſi recurſionum caſus exquiri ſolent, quales ſunt bellorum, peſtilentiæ, diluuii & huiuſmodi. Interdũ leuiores & minores, ut annuæ tẽpeſtatis intentio uel remiſſio, itẽmq; hyems aſpera uel leuis, deque uẽtis & æſtu ſimiliter, nec non fertilitate & infœcunditate, quæq; ſunt alia generis huius. Horũ potius priuſq; habendũ ob eam quam reddimus cauſam, illud quod totarum eſt regionum & maiorum caſuum. Horũ cognitio cùm duo requirat, primum quarum inclinationum terreſtrium quæque loca ſigniferi & quæ ſtellæ commendationem habeant,

&

& quales in ſuis locis certis temporibus ſignificationes futurorum dentur, in coitu quidem luminum defectus, errantium uerò in ſtellarum motibus ortus & ſtatio, ante omnia huius quaſi conſenſionis naturales cauſas exquiramus, obiter etiam percurrentes gentium ipſarum proprietates corporis ac morum, qui quidem cognoſcantur nequaquam diſcrepare à naturali conſtitutione cum ſtellarũ dominantium tum locorum zodiaci quibus ſubſint.

DE PROPRIETATE VNIVERſali gentium.

Solent igitur gentiles proprietates diſtingui aut per totos parallelos & totos angulos, aut per ſitum erga eclipticam & Solem ipſarum. Nã noſtræ terræ quæ iacet in uno aquilonari quadrante, incolæ qui ſubiecti ſunt auſtralioribus pararellelis, id eſt, iis qui deſcribuntur ab æquinoctiali uſq; ad tropicum æſtiuum, cùm ſupra uerticem illorum feratur Sol, quaſi uſtilatis nigriſq; corporibus uidentur & capillo eſſe criſpo & dẽſo facie etiam contracta & ſtatura contorta, natura ferè calidi moribuſq; feris propter magnitudinẽ æſtus in locis ſuis, quos Aethiopas uocare cõſueuimus, qui & ipſi ad expoſitũ modum ſe habent. Et aeris ibi talis cõſtitutio eſt, omneſq; animantes ac quæ naſcũtur è terra cum his cõgruere reperiũtur. At qui ſubſunt aquilonariorib. parallelis, hoc eſt, ſub ſeptentrionibus poſita loca incolunt, cum eorum punctus uerticalis à ſignifero & Solis calore abſit, ideo etiam frigore & humiditate abundant. In qua cum alimenti copia inſit, nõ exhauritur ipſa à uicino calore. Ibi ſunt igitur colore albo homines, capillo promiſſo, ſtatura proceri & bene habiti, natura ſubgelidi, ſed & ipſi moribus feris propter frigoris illis in locis uim. Et cõueniens cũ his accidit hyemis magnitudo, & è terra naſcẽtiũ grãditas, & animantũ ſeuitia. Hos uocamus generaliter Scythas. Qui aũt loca tenent interiecta inter tropicũ æſtiuum & Septentriones, quia neq; ſupra uerticem illorũ Sol fertur, neque inde longiſſime ad Auſtrum recedit in aere degunt ualde illo quidem temperato & ſingulariter, ſed frigoris æſtusquè differentiæ admodum paruæ notantur, quapropter

propter & medio quodam colore & mediocri ſtatura & na tura temperata ſunt, habitationibus coniuncti & moribus manſuetis. Horum etiam propiores Auſtro ingenioſiores & calidiores, & rerum diuinarum periti magis eſſe conſueuere quod punctus ipſorum uerticalis propinquior ſit cum ſignifero, tum errantibus ſub illo ſtellis, pro quarum quaſi familiaritate & ipſi animos habent promptos & faciles in comprehenſione ac ueſtigatione rerum ac artium, maximeq; earum quæ proprie Mathemata uocantur, præterea orientales horum uiriliores ſunt, & animis firmis, nihilq; celantes. Orientem enim iure Solaris naturæ eſſe dixerimus, proinde & pars illa diurna & uirilis & dextra putanda. Cernimus autem in animantibus quoq; dextra eſſe magis ualida & robuſta, contra occidentales effœminatiores ſunt & molliores, & occultatores. Nam hæc pars Lunæ debetur, quæ ab occidente ſemper poſt interlunia conſpiciendam ſe præbet, atq; ob hanc cauſam & nocturna & ſiniſtra, ut oppoſita orienti traditur.

DE FAMILIARITATE LOCORVM & triangulorum & ſtellarum.

IAm uerò ſequuntur hæc etiam de duodecim ſigniferi locis certi modi proprietates morum & naturalium inſtitutorum. Vt enim in prædictis conſtitutionibus aeris & iis quos generaliter calidos, frigidos, temperatos eſſe perhibuimus, certorum quædam ſunt proprietates locorum ac regionum, ubi illa generalia intenduntur remittunturúe, uel ob poſitus ſui naturam, uel altitudinem, uel humilitatem, uel propter etiam uicinitatem. Itemq; cum alii equeſtres ſint propter campeſtria ſuæ patriæ loca, alii nauigatores ob uicinitatem maris, necnon mitiores aliqui ob ſoli bonitatem. Ita & certi modi naturas animaduertere in his eſt, de naturali familiaritate ſtellarum iuxta duodecim loca ſigniferi particulariter & ipſa ſumpta nō ſingilatim ſed generaliter. Neceſſe igitur fuerit hæc quatenus particularibus conſiderationibus famulantur, nunc deinceps exequi. Cùm ergo in ſignifero quatuor triquetræ configurationes animaduerti ſoleāt, oſtenſum eſt in ſuperibus à nobis unum

triangulum, nempe Ar. & Leo & Sag. eſſe Borrolybicum, quod nomen ſignificat Aquilonis & Africi confuſionem. Hoc gubernatur primum quidem à Ioue propter Aquilonem, deinde à ſocio etiam propter Africum. Triangulum autem Tau. & Cap. & Virg. Auſtriſolanum eſt, habetq; principem dominatricem Venerẽ propter Auſtralitatem, ſocium uerò Sat. propter matunitatem. At Gem. & Lib. & Aqua. triangulum commiſtionis Aquilonis & Subſolani eſt, cuius dominatio præcipua eſt Satur. propter matutinitatem, ſociumq; admittit Iouem ab Aquilone. Triangulum Canc. & Scorp. & Piſc. Notolybicũ, id eſt, auſtri eſt & africi, primumq; regitur à Marte, propter africum, deinde & à ſocia Ven. propter auſtralitatem. Quæ cùm ita ſe habeant, & cum noſtra terra diſtribuatur in quadrantes æquales numero triangulis quatuor, per latitudinem quidem à mari noſtro ex Herculano freto uſque ad ſinum Iſſicum & ulterius uerſus orientem Montanum uſq; dorſum, quibus ſeparatur pars aquilonaris ab auſtrali. Per longitudinem autem ex Arabico ſinu per Aegeum pelagus & pontum ac paludes Mœotidas, quibus diuiditur pars orientalis & occidentalis, conficiuntur ita quadrantes numero poſituq; congruentes cum triangulis, quorũ unus totius terræ collocatus eſt ſecundũ aquilonis & africi commiſtionem dictus Borrolybicus, ad Celticam, habetq; commune nomen Europæ, illiq; oppoſitus, item unus ſecundũ cõmiſtionẽ auſtri & ſubſolani, quem dicunt Notapelioten uentum, ad Aethiopiam orientalem, quæ pars auſtralis magnæ Aſiæ recte dici poterit. Tertius eſt quadrans ſitus ſecundum aquilonis & ſubſolani commiſtionem, qui uentus uocatur Borrapeliotes, ubi eſt totius terræ pars quam nominamus Scythiam, ſitq; plane aquilonaris, magnæ Aſiæ pars, huicq; oppoſitus ſecundum africi & auſtri, qui uentus uocatur Libonotus, commiſtionem ad occidentalem Aethiopiam, uocaturque communiter Libyæ. Præterea ſciendum ſingulos quadrantes qua uergunt in medium totius terræ noſtræ, ſortiri diuerſam naturam naturæ ſuæ quam in totius terræ diuiſione obtinuerint. Nam quadrans Europæ quem diximus in diuiſione totius terræ in Borrolybico loco, id eſt, ad Caurum poſitum. In medio & qua angulus exit in oppoſiti quadrantis angu-

lum

ſum ad Notapelioten, id eſt, Vulturnum tendit, & impoſitum huius quadrantis deuoluitur. Quod ipſum & de aliis ſimiliter accipi debet. Vnde apparet ſingulos quadrantes binis triangulis contrariis conciliari, cùm alia quidem locà prorſus in ſe incumbens triangulum ſuſtineant, media autem illa etiam in contrarium incumbant. In hac conciliatione aſſumendi ſunt & gubernatores ſingulorum triangulorum, atque rurſum hi quidem ſoli aliis in locis, in mediis autem illis & cum his Mercur. ſtella, quod media hæc quidem & communis ſit utriuſq; conditionis. Quibus ad hunc modum diſtributis primi quadrantis Europei ſuperiora loca quæſita ſunt in totius terræ diuiſione inter ſeptentrionem & occaſum, conciliantur Borrolybico, hoc eſt, Caureo triangulo, quod eſt Ar. & Leon. & Sagit. dominos habet cõuenientes Iouem & Mart. ueſpertinos. In hoc totæ gentes hæ nominantur, Britannia, Gallia Bracata, Germania, Baſtarnæ, Italia, Gallia togata, Apulia, Sicilia, Tyrrheni, Celtica, Hiſpania. Atq; in his gentibus conſequenter hi mores animaduertuntur, ut ſint ob principatum trianguli ſui & dominatores illius impatientes regni, & amantes libertatis. Armorum belliq; ſtudioſiſsimi, patientes laborum, præſtantiæ, mundiciæ, fortitudinis ſectatores. Propter ueſpertinũ autem habitum iouis & martis, propterq; ſuum triangulum accidit his ut prioribus partibus uiriles ſint, poſterioribus effœminati, & mulierum amore non tangantur, cupidi maſculæ Veneris, & hac in parte æmulatores, neque hoc apud illos uitio datur ulli, neq; molle ducitur, quod hoc ipſo animi illorum non perturbentur & quaſi laborent, ſed retineant nihilo ſecius uſum uirtutis, amicitiæ, fidei, curæ rei familiaris, beneficentiæ, Harum ipſarum regionum Britannia Gallia bracata, Germania, Baſtarnæ, proprie ſubſunt Ar. & ſtellæ Mart. Itaq; harum incolæ ſunt communiter feroces, peruicaces, truces. At Italia, Apulia, Gallia togata, Sicilia, Leoni ſubiectæ ſunt & Soli, præſtantiæ, benignitati, amicitiæ ſtudent. Tyrrheni uerò & Celtæ Hiſpanique commendati cum Sagittar. ioui libertatis, ſimplicitatis, mundiciæ ſunt amatores. Reliqua loca huius quidem quadrantis, ſed uergentia in medium totius terræ, Thracia, Macedonia, Illyricum, Græcia, Achaia, itemq; Cretæ & inſulæ

inſulæ Cyclades & maritima loca Aſiæ minoris ac Cyprus decliuia de quadrante ſuo ad Vulturnũ, adiunguntur etiam triangulo hoc Vulturni quo comprehenditur tau. uirg. cap. & gubernatricibus ſtellis uener. ac ſatur atq; inſuper etiam merc. Quapropter horum locorũ incolæ magis ſunt & corporibus & animis compoſiti & temperati. Et ipſi ſanè præſtantiæ cupidi, fortes, regni oſores propter Martem, muſicæ autem & ſtudiorum, libertatis cupidi, legũ inſtitorumq; ſuorum tenaces, populari imperio gaudentes, latores legum, quæ à Ioue habent. Certaminum & mundiciæ ſtudioſi à Ven. Amicitiæ, hoſpitalitatis, iuris, literarum, eloquentiæ cultores, à Merc. Iidem arcanorum ſacrorum & initiorum inſtitutores de Ven. ueſpertino habitu. Rurſus ex his peculiariter pertinent ad Tau. & Ven. maritima minoris Aſiæ loca, Cyclades inſulæ ac Cyprus: ideoq; fermè uoluptatibus, mundiciæ corporiq; ſeruiunt At Græci, Achiui, Cretenſes ſubditi Virg. & Merc. ingenioſiores & doctiores & animorum cultores euaſerũt. Macedones aũt, Thraces, Illyrii cùm ſubiiciantur Cap. & Sat. in re quidem paranda non inertes, ſed à manſuetudine morum & coniunctionibus alieni. Secundi quadrantis quæ pars eſt auſtralis magnæ Aſiæ, loca in quibus India, Ariana, Gedroſia, Parthia, Media, Perſia, Babylon, Meſopotamia, Aſſyria, ſpectantia Vulturnum in totius terræ diuiſione, conciliantur & ipſa merito triangulo Notapeliotico, id eſt, ſito inter ortum & meridiẽ, Ar. Virg. Cap. Gubernaturq; à Ven. & Sat. de orientali habitu Quare & naturas illorum hominũ cognoſcere eſt huiuſmodi dominationi conuenire, nam & Vene. numen adorant, uocantq; Iſin, & Satur. itemq; Solis, quem Mitram nominant Multi etiam horum futura præcinunt, necnon & pudendæ ab his partes conſecrantur, quæ efficiuntur ab habitu præpoſitarum ſtellarum ſeminalium. Ipſi natura ſunt flagrantes concubitus, reiq; Venereæ appetentes. Saltationes his & tripudia comptusq; cordi à Venere, delicatuſq; uictus à Saturno cum mulieribus propalam non in occulto conſueſcunt, propter habitum orientalem, ſed maſculã Venerem odere. Neque pauci ex matribus liberos ſuſcipiunt, & pectore ſupplices geſtus edunt propter matutinum ortum, & congruentiam cordis præſtantiæ cum ui Solari. Veſtitus ferè

rè ornatuſq; & corporis deliciis effœminati à Venere,animis
autem conſiliiſq; excelſis, fortes, bellicoſi, eo quod Satur.
cum habitu orientali congruat. Sed peculiariter ſunt Iouis,
Venerique magis Parthia, Media, Perſia. Qua de re & ha-
rum regionum incolæ florido ueſtitu utuntur, ſeq; totos il-
lo præter pectora operiunt, delicatoq; uictui ac mundiciæ
dant operam. Virginis & Merc. eſt Babylon,Meſopotamia
Aſſyria, quibus ideo & eximia Mathematicarum diſciplina
rum cognitio & obſeruatio ſiderum contigit. Saturno ue-
rò cedit proprie India, Arriana, Gedroſia, habentq; eam ob
rem cultores deformes,fœdos, immanes. Media huius qua
drantis loca in diuiſione totius terræ, Idumæa, Cœloſyria,
Iudæa, Phœnice, Chaldæa, Orchinia, Arabia fœlix, rece-
dunt à ſuo quadrante ad Cancrum, qui ponitur inter ſeptē-
trionem & occaſum, itaq; Borrolybico triangulo concilian
tur,quod eſt Ariet. Leon.Sagitt.cum dominis Ioue & Mar
te,quibus communis Merc. adiungitur, unde ſunt ad merca
turas faciendas aliis aptiores & callidiores, in formidine cō
temptores, inſidioſi, animis ſeruilibus, omnīnoq; inſtabi-
les pro ſtellarum præpoſitarum figuratione. Eſt Cœloſyria
Iudæa, Idumæa, magis Scorp. & Ariet. Martiſq; própria,
ob eamq; rem incolas habent fere audaces, impios, inſidio-
ſos. Phœnices Chaldæi, Orchinii ſub Leone & Sole ſunt,
quod ſimplices, humanos ſiderum obſeruatores: inq; pri-
mis Solis ueneratores reddit. Arabia fœlix ſubeſt ſagitt. &
ioui, unde extitit illa conſentanea appellationi feracitas &
copia aromatum, & hominum dexteritas & liberalitas uitæ
contractuum, negociorum. Sequitur quadrantis tertii ſe-
ptentrionalis pars magnæ Aſiæ, cuius ſuperiora loca con-
tinent Armeniam, Hircaniam, Mattianem, Bactra, Caſpe-
riam, Seticam, Sauromatas. Oxianem, Sogdianen, quæq;
alia in diuiſione totius terræ ſpectant Aquilonem,qui eſt in
ter Septentrionem & orientem locus. Hæ regiones igitur cō
ciliantur Aquilonari triangulo Gem.Lib.Aqua.Gubernato
res aūt Sat. atq; iup.habitu orientali.Harum itaq; incolæ io
uis & ſatur.numina uenerantur,ſuntq; ditiſsimi & auro abū
dantes,uictu mundo & cōſuetudiue honeſta,ſapientes,ma-
gi, periti rerum diuinarum,moribus ad liberalitatem & iuſti
tiam compoſitis,animo magno, fortes, oſores improbita-

tis

tis, ita naturæ quodam inſtinctu animantes ſuorum ut pro ipſis ne mortem quidem oppetere dubitent, reſpectu decoris ac pietatis. In uſu rei Veneriæ moderati & puri, ueſtitu ſumptuoſi, benigni, animo ſublimi, quod ferè Satu. iouiſq; ſtella orientali in habitu conficit. Cæterum ex his Hyrcani, Armeni, Matiani proprie referuntur ad Gem. & Mer, itáque & ſunt mobiliores ac ſubimprobi. Bactrianæ gentes & Caſpiæ una cū Sericis Lib. parent & Vener. indeq; diuitias congerunt, Muſicæ deliciiſq; indulgent. At Sauromatica, Oxianæ, Gogdianæ ſubiiciuntur aqua. & Sat. habentq; homines immanes, tetricos, ferós. Reliqua huius quadrantis & in medium totius terræ decidua loca, Bithynia, Phrygia, Colchis, Syria, Commagene, Cappadocia, Lydia, Cilicia Pamphylia deſcendunt à ſuo quadrante ad Africum, qui eſt inter occaſum & meridiem, incidunt q; in Notolybicum triangulum Canc. Scor. Piſ. dominante Mar. & Ven. cūq; his Mer. Hinc illæ gentes ferè numen Veneris adorant, multis uariiſq; ſuæ linguæ uocabulis ut matrem deum celebrantes, ipſum Martem Adonin, rurſumq; aliter appellant, hiſq; diuis cum queſtibus initia habent conſtituta. Sunt aut perimprobi & animis ſeruilibus, laborioſi, mali, impliciti expeditionibus mercenariis, belligerationibus, rapinis, prædationibus, ipſi mutuo ſeſe ſubigantes, & uaſtationes ſibiipſis bellumq; inferentes: quæ omnia à Mart. & Ven. orientali concurſu proficiſcuntur. Quoniam autem in Ven. triangulari ſigno Cap. altitudinem habet Mart. & in huius item triangulari ſigno Piſc. ipſa Venus extollitur, fit ut illis in locis ſumma beneuolentia & charitate maritos ſuos fœminæ complectantur, domiq; cuſtodes ſint & operum ſtudioſæ, famulatione, ſedulitate, obedientiam commendabiles. Ex his Phrygies, Bithyni, Colchi pertinent magis ad Can. & Lun. Quo fit uiri ut ferè leues ſint, morigeriq; mulieribus. Contra harū pleræq; de Lun. orientali maſculinitate, uiriles, imperioſæ, bellatrices, ut Amazones perhibentur, fugientes uirorum, gaudentes armis, ad uirilitatemque fœmininum ſexum inſtruentes ab infantia, dextræ mammæ amputatione, quò habiliores ad ſubeunda belli munia fiant. Has etiam partes corporis nudare ſolent, ut in rebus gerendis muliebritatis omnis opinio amoueatur. Qui uerò Syriam tenent & Com-

magenem, & Cappadociam ſubduntur ſcorp. & mart. itaq; multũ audent, improbi ſunt, inſidioſi, laborioſi. At Lydi, Cilices, Pamphylii cedunt piſc. & io. ſuntq; in re paranda attentiores, commercia & mercaturas faciunt, liberales, faciles in contractibus. Reſtat quadrans Libyes, ut appellãt, in quo ſunt Numidia, Carthago, Africa, Phyzania, Naſomonitis, Garamantes, Mauri, Getulia, Metagonitis. Huius ſitus in diuiſione totius terræ eſt ad Libonotum, id eſt, Africum inter occaſum & meridiem, conciliaturq; Notolibyco triangulo can. ſcorp. piſc. regiturq; conuenienter à mar. & uen. habitu ueſpertino. Ex quo apud illas gentes uſu multũ uenit ut uir ac mulier, aut frater ac ſoror una matre geniti regnum teneant, ſic quidem ut uir uiris, mulier mulieribus præſit, & hoc in ſucceſsionibus ſeruetur. Calidi ibi ſunt homines, procliues in muliebrem Venerem, raptores coniugum. Ibi multis in locis cũ nouis nuptis primi ſunt regum concubitus. Alicubi etiam eſt mulierũ inter omnes communitas. Mangoniſſantur aũt admodum & muliebres mundos geſtitant, quod à Venere habent. Non deeſt tamen animorũ illis promptitudo. Sunt nõnihil improbi, præſtigiatores, peruerſi, temerarii, obuii diſcriminibus, idq; à mart. Rurſum ex his Numidæ, Carthaginenſes, Afri debentur canc. & lun. & hac de cauſa à coniunctionibus cõmerciiſq; non alieni ſunt, inq; omnium rerum affluentia degunt. Sed qui incolunt Metagonitida, Mauritaniã, Getuliam, Scorpio obediũt & Marti, immanes, bellicoſi, carniuori, diſcriminibus obuii, neglectores uitæ, inq; ſeſe mutuo inuadentes. Phizani, Naſamones, Garamantes ſubiecti piſc. & io. liberalibus ſunt & ſimplicibus moribus, opus faciunt, conſiliis ualent, ſordium regniq; fugientes, propter Iouem, Ammonis ueneratores. Huius quadrantis media loca in totius terræ diuiſione Cyrenaica, Aegyptus, Thebais, Marmarica, Oaſis, Troglorydæ, Arabes, Aſania, Aethiopia media, à ſuo quadrãte uerſa ad Aquilonem ſubeunt & ſub Borrapelioticũ etiam triangulum & dominos ſat. ac iou. inſuperq; merc. Vnde gentes hæ pro communi ſtellarum iſtarum ueſpertino imperio Deorum ſunt reuerẽtes, ſuperſtitioſi, ſeruientes Diis, eiulatores, mortuos ſuos occultantes terra & amouentes è conſpectu, propter ueſpertinum habitum, inſtitutis & ritibus uariis, neq;

uno cultus numinum genere utūtur. Parent humiliter, cumque metu & abiectione ac patientia. Imperant animoſe & magnifice. Viri plures uxores, fœminæ maritos habent. Connubia appetunt, cumq; ſororibus commiſcentur. Virorum in gignendo magna efficacia, in cōcipiendo mulierum fœcunditas, ut in regione accommodata generationi. Multi ibi uiri putidi & animis muliebribus reperiuntur. Aliqui & in partes genitales graſſantur, propter maleficarum ac Veneris ueſpertinam figurationem. Ex his Cyrenarum Marmaricæ inq; primis inferioris Aegypti incolæ aſcribuntur proprie gemi. & merc. ideoq; ſunt cogitantes, prudentes, intelligentes rerum omnium, ſed maxime ſapientiæ & diuinitatis, magi, arcanorum initiorum inſtitutores, in Mathematicis planè excellentes. Qui Thebaida tenent Oaſin, Troglodyticen lib. ſunt ac uen. Vnde calida natura eſt illorum & mobilis, & in abundantia degunt. Arabes, Azani, Medii, Aethiopes dantur aquar. & Sat. Suntq; carniuori ac piſciuori & paſtores. Agreſtem & feris ſimilem agunt uitam. Ac conciliationes quidem ſtellarum ſignorumq; cum certis gentibus communesq; harum proprietates deſignatæ à nobis breuiter ad hunc modum ſeſe habent. Ad uſus autem facilitatem exponemus deinceps nudam traditionem conciliationis ſingularum gentium cum unoquoque ſigno ex ſuperioribus conuenienter ductam, Hoc modo.

NVDA EXPOSITIO QVAE GENtes quibus ſub ſignis pōnantur.

Aries, habet Britanniam, Galliam Bracatam, Germaniam Baſtarnas, Cœloſyriam, Paleſtinam, Idumæam, Iudæam.

Tau. Parthiam, Mediam, Perſida, Cyclades inſulas, inſulam Ciprum, maritima loca Aſiæ minoris.

Gem. Hircaniam, Armeniam, Mattianen, Cyrenas, Marmaricam, inferiorem Aegyptum.

Canc. Numidas, Carthaginenſes, Afros, Bithyniā, Phrygiam Colchida.

Leo Italiam, Galliam Togatam, Siciliam, Apuliam, Phœnicen, Chaldæos, Ochiniam.

Virgo, Meſopotamiam, Babylona, Aſſyriam, Græciam, Achaiam, Cretam.

Libra, Bactra, Caſperiam, Seras, Thebaida, Oaſin, Troglodytas.

Scorp. Metagonitida, Mauros, Getulos, Syriam, Commageuem, Cappadocas.

Sag. Tyrrhenos, Celtas, Hiſpaniam, Arabiam felicem.

Capr. Indiam, Arrianen, Gedroſiam, Thraciam, Macedonas, Illyricum.

Aquar. Sauromatas, Oxianen, Sogdianen, Arabiam, Azaniam, media Aethiopiæ.

Piſc. Phazaia, Nazamonitis, Garamantice, Lydia, Cilicia, Pamphylia.

PARTICVLARIVM PRAEDICTIONUM ratio.

HIs expoſitis cõuenit & hæc adiungi huic parti. Fixarum etiam ſtellarum ſingulis aliquo in ſigno repertis, conciliari eaſdem regiones quas illud ſignum ſortitum fuerit, quo cum ipſe inducto per polum ſuum circulo, regiones eas aſpiciant. Præterea ea loca ſigniferi potiſsimum conſideranda de magnis urbibus quæ metropolis dicuntur, per quæ in harum extructionum principiis, ut in genitura hominis, ferri, ſolem ac lunam animaduerſum ubiq; ex cardinibus præcipuè horoſcopus fuit. Quarum autem tempora extructionum non competiuntur, uidendum quo cadat M C. in genitura principum ac regum, quæ quoq; tempore rerum potientur. His præcognitis conſequens fuerit percurrere rationem prædictionum, primumq; illas quæ totas regiones urbesúe complectuntur, cuius contemplationis modus erit talis. Non eſt prior neq; potentior cauſa huiuſmodi caſuum, quàm quæ ducitur à defectiuis Solis & Lunæ copulationibus, & tranſitibus ſtellarum illarum tempore. Sed prædictionum huius partis, una eſt localis, quæ continet præſcientiam regionum ac urbium, quibus intenditur ſignificatio particulariter defectuum luminarium, aut concurrentes ſtellarum menſtruationes, quæ ſunt ſat. iup. mars, cùm ſtationarii fiunt. Altera eſt temporalis, qua comprehenditur & ſignificationum tempus & durationis magnitudo. Tertia generalis, in qua ineſt cognitio, quibus quicque

rerum generibus aduenturum ſit. Quarta & ultima ſpecialis,qua definitur ſingulatim modus uenturorum.

DE REGIONIBVS QVARVM ſint ſignificationes.

PRimam igitur quam diximus localem ita explicabimus. In copulationibus enim defectiuis ſolis & lunæ,præſertim euidentibus, conſiderabimus defectiuũ ſigniferi locũ, itemq́ conciliationes cum ſignis regionum per triangula. Item quid habeat conſenſum cum loco defectiuo ſigniferi,ſiue in urbiũ primis extructionibus, ſiue ab horoſcopo ſiue ab illis locis quæ tũ lumina occuparunt,ſeu M C. eorũ qui iam rerum ſummæ præſint. Quibus conciliationibus repertis decernemus euentus omnino ad illas quarum fuerint regiones pertinere, inq́ primis ſi cum ſigno defectiuo coniungantur, & ſi ipſis deliquium ſupra terram exiſtens apparuerit.

DE TEMPORE EVENTVVM.

SEd temporalis tractatus qui complectitur ſignificationũ tempus & durationem talis eſt. Cùm enim quæ deliquia eodem tempore accidunt,non ſoleant apud omnes ubiq; habitantes eiſdem horis inæqualibus conſummari, nolo autem & ſolis & lunæ deliquia intelligi, neq; etiam obſcurationem nec durationem pariter intendi, primum in unaquaq; regione cuius ſitus ratione cõprehenſus eſt, ad horam deliquii, poli altitudinem & cardines tanq̃ in hominis genitura exprimentur, deinde exquiretur quot horarum æquinoctialium in unaquaq; comprehenſa ratione regione duratio ſit obſcurationis. His enim cõſtitutis, quotquot horas æquinoctiales inuenerimus, tot in ſolari quidem deliquio annos, lunari uerò menſes duraturos effectus pronuntiabimus. Cæterum exordia ipſa & uehementiores progreſſiones cognoſcentur ex loci defectiui habitu erga cardines. Nam cùm locus ille inciderit in orientalem finitorem,ſignificat euentuũ exordia circa primos quatuor ſequentes ſtatim

deliquii

deliquii tempus menſes futura eſſe, uehementiores autem progreſſus in primo triente totius durationis effectionalis. Sed ſi inciderit idem locus in M C. exordia erunt proxime ſequentium menſium & trientis medii totius durationis. In occidentali autem cardine ſignificantur exordia ultimorum quatuor menſium & ultimi trientis totius durationis futura eſſe. Verum particularium remiſsionum intenſionumq́; iudicia fient de intercedentibus toto tempore luminaribus copulationibus, cùm in locos autores effectionis, aut illis configuratos inciderint, deq́; aliis una exorientibus ſtellis effectionis deſignatricibus, cùm aut in emerſionibus aut occultationibus, aut ſtationariæ, aut noctu emicantes, configuratæ cum autoribus effectionum locis fuerint. Emergentes autem uel ſtationariæ intendunt euentus, dum uerò occultatum ſe eunt aut ſplendore ſolis obruuntur, noctúue emicantes, & de euentibus remitti aliquid ſolet.

DE GENERE EVENTVVM.

TErtio loco propoſitũ fuit cognoſcere in quæ genera rerum euentus eſſent exituri. Hoc ipſum deprehendetur & de natura ſignorum & de forma in quas loci deliquiorum inciderint, horumq́; locorum dominatrices ſtellæ, cum uagantium tum fixarũ hæc & de ipſius deliquii & de cardinali ſigno deliquii ſunt intelligenda. Dominatio autem ſtellarum errantium ita colligitur. Quæcũq́; enim pluribus modis utriq́; loco, id eſt, deliquii ipſius & hoc ſequentis cardinis adiungi cernetur, ea ſola dominationem occupabit. In hoc aũt conſiderantur proximæ & apparentes acceſſus & defluxiones, & ratione cõprehenſæ figurationes, itemq́; domiciliorũ triangulorumq́; poteſtas, una cum altitudine & terminis. Sin una eademq́; ſtella dominiũ utriuſq; loci, id eſt, defectiui & cardinalis ſortita nõ fuerit, præferetur quidem defectiui loci dominus, ſed aſſumetur etiam ille qui præ cæteris utriq; loco pluribus modis de præſcriptis adiũgi uidebitur. Sed multis dominationẽ ſibi uendicantibus propter æqualitatem reſpectus ad utrunq; locum, præponetur reliquis uel cardinalior, uel potẽtior, uel qui magis condi-

conditionis ſectæq; fuerit. Stellarum autem inerrantium aſſumetur ea quæ loco defectiuo quaſi aſſederit in prætereunte cardine, primum ſplendore ſecundum nouem modos demonſtratos in primæ compoſitionis noſtræ libris. Deinde uel cum cardine orientis uel M C. ſequēte locum defectiuum reperta. Atq; ita animaduerſa in ſtellis autoritate effectuum contemplabimur & formas ſignorū, in quibus & deliquium ipſum & huius dominatrices ſtellæ repertæ fuerint, à quorum proprietatibus modi generalium euentuum communiter ducuntur. Nam quibus ſignis forma humana tribuitur, ſiue in ſignifero, id eſt, ecliptica intelligantur, ſiue per reliquos inerrantes appareant, ſignificant euaſuros euentus in genus humanum. Aliorum terreſtrium formæ quadrupedes, aſſimilibus brutis, ſerpentes, anguibus & huiuſmodi, rurſum feræ, immanſuetis & noxiis humano generi, mites, utilibus, domitis, operamq; & adiumentum commoditatibus uitæ noſtræ afferentibus pro cuiuſque formæ deſcriptione, ut equi, bouis, pecudis, uentura portendunt. Præterea ſeptentrionales formæ terrenæ, terræ ſubitos motus, meridionales nimborum fluxus afferunt. Iam cùm loci illi autoritatis fuerint in figuris pennigeris, ut uirg. ſagit. Gallinæ, in aues & uolatica, inq; primis ea, quæ uictui apta ſunt ſimiliter cū natantibus, in aquatica & piſces euentus cadūt. Quæ figuræ ſi fuerint marinæ, ut can. capr. delphis, marinis piſcibus claſſibuſq; inſuper & nauigationibus: ſin fluuiatiles, ut aquar. piſc. fluuiaticis & fontanis uentura decernunt. Argo aūt utrunq; genus complectitur. Ad hæc repertæ autoritatis ſtellæ in ſignis tropicis ac æquinoctialibus cō muniter aeris & temporis ſui ſtatum ſignificant: proprie aūt uernum tempus & ea quæ è terra naſcuntur. Si enim reperiantur in æquinoctio uerno, iudicio ſunt pululationum arborum fructiferarum, ut uitis, ficus, fructuumq; maturitatis. In ſolſtitio perceptionum frugum & conditionum, peculiariter autem in Aegypto & Nili exundationis. In æquinoctio uerno, ſationum & pabulariorum & huiuſmodi. In bruma olerum & auium ac piſcium illius temporis. Sed æquinocti alia etiam ſignificationem dant ſacrorum & diuinæ culturæ Tropica mutationum aeris & in rebus publicis morum ac legum. De ſolidis iudicium fiet fundationum & ſubſtructio

G num

num. De bicorporibus hominum ipſorumq́ regum. Quæ uerò tempore deliquii orientali magis poſitu fuerint, fructibus, adoleſcentiæ fundamentis euentura, ſed à M. C. templis, regibus, ætati uirili. Occidentalia autem legum inſtitutorumq́ mutationes & ſenectæ caſus, & uita functos ſignificant. Cæterum quatenus in deprchenſum genus affectiones progreſſuræ ſint, oſtendet magnitudo obſcuritatis deliquiorum & erga defectiuum locum ſtellarum autoritatem ſortitarum habitudines. Nā ueſpertini erga ſolaria deliquia. Matutini uerò erga lunaria, minora omnia reddunt. In oppoſitionibus autem dimidium demunt. Sed matutini erga ſolaria, Veſpertini erga lunaria deliquia, augent.

DE MODIS FVTVRORVM.

Quarto loco propoſita fuit à nobis exquiſitio modorum præcogniti euentus, hoc eſt, in bonum ne an malum illi euaſuri, & quales per utrunq́ in ſua ſpecie futuri eſſent. Hoc ipſum declarat naturalis efficientia ſtellarum dominantiū in autoritatum locis, & cum ipſarum ſecum tum etiam cum iis locis in quibus ipſe fuerint commiſtio. Nam Sol & Luna ut principes omnium imperium & edictionem penes ſe habent, autores effectionum & dominationis ius ſtellis committentes, ipſarumq́ ſtellarum aut uires augent aut imminuunt. At quibus ſtellis poteſtas contigit commiſtionis earū conſideratio demonſtrat euentuum modos. Incipiemus aūt nunc deinceps ſingulatim Errantiū ſtellarū proprietates explicare, ubi hoc prius monuerimus lectores huius breuis inſtitutionis noſtræ, quod in generali hac mentione quinq́ errantium ſtellarum commiſtionis & efficientiæ, ſimilis natura intelligenda ſit, ſiue illa ipſa huius conſtitutionis ſuæ locum teneat, ſiue alia inerrantium, aut ſigniferi etiam aliquis locus, perinde ac ſi naturæ hæc & proprietatis ipſarum, nō ſtellarum eſſent appellationes. Itemq́ quòd in miſtionibus non ſolùm ipſarum inter ſe errantium coitus, ſed etiam inter has & alias ſimilis naturæ ſiue inerrantes, ſiue loca ſigniferi, necnon quid cum his errantibus familiaritatis intercedat, inſpicere oporteat.

Saturn. ubi ſolus dominationem fuerit ſortitus, corrum

pit

pit generaliter frigore. Peculiares autem ſunt huius cùm in homines ille corruptio cadit, morbi diuturni, tabes, marcores, humores, moleſtiæ & fluxiones, febres quartanæ. Tum exilia, inopia, anguſtiæ, luctus, terrores, mortes potiſsimū ætate prouectorum. Bruta ferè apta hominum uſui comminuit, rebus ipſis morbifera mala infert, ut illis ueſcentes ſimilia in mala deuenientes intereant. In aere excitat frigus horrendum, glacioſum, nebuloſum, peſtilens. Tempeſtates aduerſas, denſas nubes, caligines. Item niuis magnam uim non oportune, ſed contrarie, unde ſerpentū noxia hominibus multitudo concreta exiſtere conſueuit. In fluiis ac mari communiter, hyemes, naufragia, difficiles curſus, piſcium penuriam & interitus, peculiariter autem uorticoſos in mari fluctus, & fluuiorum exundationes, & aquarum deprauationes. Terra uerò frugum caritatem, penuriam, uaſtitatem, potiſsimum earum quæ neceſſaria ſunt ad uictum, immittit, per erucas, locuſtas, aquarum inundationes, nimborum impetus, grandinem, aut alia huiuſmodi, quæ uſq; eo procedunt, ut fame ſimilique pernicie homines extinguant.

Iup. ſolus nactus dominium, generaliter incrementa rebus confert. Sed peculiariter cùm euentus in humanum genus exeunt, largitur gloriam, amicitias, tranquillitatem, pacem, rem familiarem auget, corpus animumq́ue componit, conficit dona & beneficia à regnatoribus, hoſque ipſos auget ac ornat, facit magnis animis, inq; ſumma, felicitatis uniuerſæ eſt autor. Animantum reliquarum utilium ad uitam degendam copiam & abundantiam, contrarium exitium & interitū procurat. Tempeſtates reddit ſalubres uentis & imbribus altrices terreſtrium, fortunat claſsibus curſus, fluuiorum aquas moderatas conſeruat, frugum copiam & his ſimilia efficit.

Mars ubi ſolus arripuit dominationem, generaliter corrumpit feruore, ſed peculiariter in humanum genus ſæuit bellis, ſeditionibus inteſtinis, carcere, populationibus, tumultibus plebeis, iracundiis principum, & ab his inopinatas mortes infert. Huius ſunt æſtuantes febres, tertianæ, ſanguinis eruptiones, morbi acuti, uiolentæ mortes, in primis ætatis ualidæ. Item uis, contumelia, iniuriæ, incen-

 dia

dia, homicidia, rapinæ, latrocinia. In aere commouet calidos uentos, peſtilentes, tabificos, fulminum iaculationes & flammas, ſqualorem. In mari ſubitas nauium ſubuerſiones per uentos turbulentos, fulmináue, aut alia huiuſmodi. Fluuiorum aquas exorbet, deſiccat fontes, deprauat latices Quæ neceſſariæ ſunt ad uſum uitæ humanæ animantes éq; terra naſcentia peſſundat, uel pernicioſo hæc æſtu nondum percepta uaſtans, uel condita conflagrationibus.

Ven. ſola domina uentorum generaliter ea efficit, quæ Iup. cum uenuſtate quadam, peculiariter autem hominibus conciliat famam, honores, gaudia, frugiferos annos. Dat fortunata connubia, copiam liberum, & gratiam in coniunctionibus, incrementa bonorum, uictum mundum, honeſtatem, reuerentiam, uenerationem. Inſuper & corporis decorem, & neceſsitudines gratas potentiorum ac principum. Aera uentis replet temperatis, humidis, fœcundiſsimis, commoda tempeſtate, ſerenitate, demittitq; imbrium tempeſtiuas pluuias. Nauibus felices curſus & ſucceſſus lucroſos tribuit. Fluminum alueos complet. Animantum utilitati ſeruientium & frugum in primis copiam abundantiam commoditates confert.

Merc. adeptus dominationem, generaliter quidem in illius ſtellæ naturam ſe inſinuat, cum qua fuerit configuratus, eſt autem omnium maxime impetuoſus. Et in iis quæ humana ſunt, acer, efficax, accommodabilis offerentibus ſe rebus. Vſurpator latrociniorum, furtorum, pyraticæ inuaſionis, contrariorum uentorum ſuſcitator, in configurationibus cum maleficis. Autor morborum ſiccitatis, febrium cotidianarum, tuſsis, anhelationis, tabis. Habet & ſacerdotalem rationem & cultus diuinos, & regios reditus. Habet & mutationes ſuis temporibus legum ac morum, quæ omnia congruunt cum illius ac reliquarum ſtellarum ſingularum commiſtione. In primis uentos turbulentos, uehementes, inſtabiles, ſiccitatem aeris & mobilitates commouet, cum de uicinitate ſolis, tum celeritate curſus ſui. Itaque & tonitrua flammantiaq; fulmina immittit, diſsipatq; ac concutit terram, fulgura ciet. Vnde & interdum pernicioſus eſt aptis uſibus uitæ, animantibus & frugibus, flumina occidens ſiccat, explet oriens.

Vbi.

Vbi igitur peculiari in natura reperta ſtella fuerit effectio nes quoque illam ipſam conſequuntur ſimiles Sed cùm inter ſe permiſcentur cum configurationibus ipſis, tum permutatione ſignorum & à ſole apparitionibus, conſentanea etiam in effectionibus temperatio, & miſtæ uariæq; proprietates decretorum exiſtunt. Quia uerò infinitum, hoc eſt, neque fieri poteſt ut uniuſcuiuſque temperaturæ peculiare decretum doctrina comprehendat, omneſq; ſimpliciter aliquis cuiuſcunque modi configurationes tã multiplicis præſertim rationis, exequatur, relinquendum merito eſt hæc pars Mathematici in ſingularum rerum iudiciis gnauitati ac induſtriæ. Sed hoc diligenter obſeruabimus, quis ſit ſtellarum principum decreti reſpectus, & regionum ipſarum ac urbium in quibus ſignificationes cadent. Cùm enim ſunt illæ beneficæ & conciliatæ locis obnoxiis, neque ſuperantur ab aliis diuerſæ ſectæ, multo magis abſoluunt naturæ ſuæ bonitatem, ſicut & alienæ aut ſuperatæ ab aduerſariis minus proſunt. Quòd ſi noxiæ hunc principatum cœperint, conciliatæ cum obnoxiis locis, aut ſuperatæ à ſtellis aduerſariæ ſectæ, minus nocent. Quæ cùm neque dominatrices regionum erunt, neq; ſuperabuntur ab aliis quæ illarũ commendationem accepere, tum uehementiorem ſuæ conſtitutionis peſtem infligent. In genere autem uniuerſalibus à malis potiſsimum corripiuntur ii, quorum in genituris præcipua loca, nempe luminum aut cardinũ eadem fuerint cum illis à quibus uniuerſalium caſuum cauſæ ueniunt, id eſt, eclipticis ipſis aut his oppoſitis. Sed in primis periculoſæ ac ineuitabiles ſunt partiles occupationes, dimetienteſq; deliquiorum utriuſuis ille luminum reſpectum habuerint.

DE CALORIBVS IN DELIQVIIS & crinitis, ac huiuſmodi aliis.

OBſeruandæ etiam ſunt in uniuerſalibus conſiderationibus colores in deliquiis, non modo ipſorum luminum, uerum aliorum quoque quæ iuxta illa ſolent colligi, ut uirgularum ac arearum, & quæ alia ſunt huiuſmodi. Nam ſi nigra ſiue liuida eſſe uideantur, ſignificant ea quæ de Sat. natura expoſuimus. Candidus color Io uialis

uialis eſt. Rutilus Martius. Flauus Veneris. Varius Mercu. Quòd ſi coloris proprietas per tota luminum corpora, aut etiam loca ſe diffuderit, plurimis regionis partibus futura decernit, ſin quacunque à parte apparuerit illis partibus in quas ſe proprietas illa inclinabit. Obſeruandæ & crinitæ ſeu in deliquiis, ſiue alio quolibet tempore fulſerint, in conſiderationibus uniuerſalibus, quales ſunt quæ dicuntur trabes, tubæ, dolia ac huiuſmodi. Eſt enim harum naturæ effectio Martiæ ac Mercurialis proprietatis, bellorum, æſtus, turbulentiæ, & eorum quæ iſta ſequi conſueuere. Cæterum loca in quibus hæc euentura ſint deſignantur, cùm à ſigniferi partibus in quibus collectæ illæ ſtellæ fuerint, tum de criniti figurationis inclinatiōe. Per ipſam quidem collectionis quaſi faciem & formam, futurorum ſpecies & genus cui effectio expectanda ſit, deprehendetur. Verum de tempore durationis, intenſione euentuum. De habitudine autem erga ſolem initium pateſcit. Nam cùm fuerint matutinæ diuq́; fulſerint, celeritatis, ſin ueſpertinæ, tarditatis, ſignificatio futura eſt.

DE NOVILVNIO ANNI.

DEmonſtrata iam ratione uniuerſalis conſiderationis regionum ac urbium, ſequitur quædam ſubtilior exquiſitio, eorum inquam quæ ſingulis anni temporibus euentura ſint, cuius tractatio quandam deſiderat de Nouilunio, ut uocatur, anni diſputationem. Quòd igitur illud principium capi oporteat à reuerſione Solis in omni ambitu illius ac eum locum unde abierat, ipſa res docet cum effectione ipſa, tum etiam nomine. Quale autem principium in circulo conſtitui ſimpliciter poſsit, omnem etiam cogitationem fugere uidetur. In illo tamen circulo qui deſcribitur per media ſigna, probabilia ſola principia ſumpſerimus, eorum punctorum quæ æquinoctialis & coluri ſignant, hoc eſt, bina æquinoctialia & bina tropica. Sed rurſum & hic dubitatio alicui forte oriatur, quo nam ex his quatuor ut principe recte utatur. Atq; eſt de ſimplici quidem & circulari natura horum nullum ut unius principii præcipuum. Scriptores tamen harum rerum uno quopiam uſi ſunt alio ſanè alius cui quiſque principium pro ratione & ſenſu naturæ ſuæ aſcribe

ret. Etenim ſingula hæc membra eximium quoq; quiddam habent cur principium & nouum annum ſibi iure uendicare uideantur. Nam æquinoctii uerni proprium, ut tum longiores dies noctibus fiant, humiditatiſq;, hoc eſt, tempus. Humiditatis autem natura potiſsimum ut ante quoq; diximus, in exordiis genituræ regnat. Solſtitium longiſsimum diem ædit, & Aegyptiis inundationem Nili, ac ortum Caniculæ ſignificat. In autumnali æquinoctio cadit tempus condendarum frugum, & quaſi de nouo principio aliarum ſemina terræ mandantur. Bruma diem incipit diminutum producere. Sed conuenientius mihi ac naturalius uidetur, ad annuas inſpectiones quatuor principia conſtituere, obſeruatis & præcedentibus coniunctionibus Solis & Lun. cum interlunii tum plenilunii, atq; in primis defectiuis. Atq; ita de arietis principio iudicium facere de ſtatu ueris. De æſtate à Canc. De autumno à Libra. De hyeme à Capr. Nam ipſe quidem Sol uniuerſales temporum cõſtitutiones & modos facit, unde & penitus imperiti Mathematum futura prænoſcunt. Sed & proprietates ſignorum ad ſignificationem uentorum & generalium naturarum aſſumendæ. Temporalium autem mutationum incrementa & diminutiones indicabũt uniuerſaliter quidem uicinæ prædictis punctis coniunctiones, & erga has ſtellarum errantium configurationes, particulariter uerò in unoquoq; ſigno interlunia & plenilunia, itemq; ſtellarum tranſitus, quam menſtruam inſpectionem nominare liceat.

DE PARTICVLARI NATVRA ſignorum in tempeſtatibus.

AD hæc teneri debẽt particulariter proprietates naturales ſignorum ad annuas conſtitutiones, necnon ſingularum ſtellarum, quas nos ſupra expoſuimus, accommodatis errantibus & ſimilis modi inerrantibus ad aeris & uentorum, tum temporum anni familiaritates. Reſtat nunc particulares quoq; ſignorum naturas exponere.

Arietis igitur ſignũ generaliter eſt propter ſignificationẽ æquinoctialem tonitruoſum, & grãdinoſum. Particulariter

uerò hæc & intenduntur & remittuntur de proprietate inerrantium ſtellarum quibus deſcribitur. Priores illius partes imbres & uentos cient, mediæ temperatæ, extremæ æſtuoſæ & peſtilentes ſunt. Septentrionale ſpacium æſtuās & noxium, auſtrale glacioſum & frigidiuſculum.

Tauri ſignum præ ſe fert generaliter utrunque modum & eſt ſubcalidum Sed particulariter priora ubiq; uergiliæ uiſuntur, turbulenta, uentoſa, & nebuloſa habet. Media humectantia & frigida. Sequentia ubiq; ſuccula conſpiciuntur, ignea fulminum ac fulgurum efficientia. Septentrionalia temperata. Auſtralia inſtabilia ac incerta.

Signum gemini, uniuerſaliter eſt temperationis efficiens, particulariter uerò primoribus in partibus humidum ac noxium. Mediis temperatum. Poſterioribus miſtum ac incertum. Septentrionalibus uentos ciet & terras concutit. Auſtralibus aridum & æſtuoſum.

Signum Cancri generaliter ſerenitatis & æſtatis effectionem ſortitum eſt, ſed particulariter in principio ſui & iuxta præſepe ſuffocat & terras quatit, caliginemq; offundit. Medium temperatum, in fine uentoſum. Tam ſeptentrionali, quàm auſtrali in ſpacio igneum, noxium, æſtuoſum.

Leonis ſignum, in uniuerſum æſtuat ac ſuffocat, particulariter uerò habet principiū ſuffocans ac peſtilens. Medium temperatum. Finem ſiccum & noxium. A ſeptentrione inſtabile eſt & igneum, ab auſtro humidum.

Virginis ſignum in uniuerſum humidum eſt ac tonitruoſum, ſed particulariter incipiens calidiuſculum ac noxium. In medio temperatum, deſinens aquoſum, Septentrionale uentoſum, Auſtrale temperatum.

Chelæ ſignum ſunt generaliter uarium ac mutabile, uerum particulariter primis in partibus ac mediis temperatum Vltimis aquoſum. Septentrionem uerſus uentoſum. Ad auſtrum ſiccum ac peſtilens.

Signū Virginis, uniuerſaliter eſt tonitruoſum ac igneum ſed particulariter priores partes ningūt. Mediæ temperatæ ſunt, poſteriores turbulentæ, ſeptentrionales æſtuant, auſtrales humectant.

Signum Sagitt. in genere uētoſum, particulariter in principio ſui humidum, medio temperatum, calce igneum eſt.

Ad

Ad ſeptentrionem uergens, uentoſum, ad auſtrũ humidum & uariabile.

Signum Capri. generaliter humidum eſt in prioribus partibus æſtuans & noxium, mediis temperatum, poſterioribus pluuioſum, tam ſeptentrionalibus quàm auſtralibus humidum ac noxium.

Aquarii ſignum in genere eſt frigidum & aquoſum, ſed particulariter prima habet humida, media temperata, extrema uentoſa, ſeptentrionalia æſtuantia, auſtralia niuoſa.

Signum Piſc. uniuerſaliter frigidum eſt & uentoſum, partes autem priores quidem temperatas, medias uerò humidas, poſteriores æſtuantes. Septentrionalis ſitus uentoſus, auſtralis aquoſus eſt.

DE PARTICVLARI TEMPEſtatum conſideratione.

HIs igitur expoſitis ſequitur percurſio particularium ſignificationũ, quæ talis ſit. Vna eſt ratio generalis reſpectu quadrantum ſigniferi, qua, ut diximus, obſeruanda ſunt proximæ antecedẽtia æquinoctiales ac tropicas ſignificationes, interlunia ac plenilunia, horumq́ utrorumlibet in unoquoq; propoſito climate cardines tanquàm genituræ tempore conſtituendi, tum cognoſcẽdæ dominatrices ſtellæ cum interluniorum tum pleniluniorum loci, & ſequentium hunc cardinum ſicut ſupra in deliquiorum doctrina expoſuimus, atque ita uniuerſalia de proprietate quadrantum exquirere, ſed intentiones ac remiſſiones de dominantium ſtellarum natura, cuiuſque modi ac conſtitutionis effectionẽ ille habeant, perdiſcere oportet. Altera ratio eſt menſtrua, qua conſideranda ſunt in ſingulis ſimiliter ſignis interlunia & plenilunia hoc ſolo obſeruato, ſi interlunium forte anteceſſerit proxime punctũ tropicum aut æquinoctiale, ut interluniis illo toto quadrante utamur, ſin plenilunium, ut pleniluniis. Conſiderandi & cardines & utriuſq; loci dominatrices ſtellæ, inq́; primis applicationes defluxionesq́; errantium ſtellarum earũdemq́; proprietates, nec non & locorum, quoſq́; uentos quæq́; ſtella ac quæq́; ſignorum partes in quibus illæ fuerint, cõmoueat. Præterea in qua uentum latitudine ſua inclinet Lunæ in ob-

liquitate eclipticæ, de quibus omnibus notatis potioribus, menſium generales ſtatus ac uentos præcognoſcere poterimus. Tertia ratio eſt ſubtilioris cuiuſdam obſeruationis intenſionum ac remiſſionum. In hanc cadunt configurationes Solis ac Lunæ particulares, non ſolum interlunii & plenilunii, ſed etiam horum mediæ, id eſt, quadratæ. Vbi animaduertendū ante tres ferè dies omnium tempeſtatum ſignificationes exiſtere ſolere, aut etiam poſt tres nonnunquàm, exequati itineris Lunaris erga Sol. Cadūt & ſingulorū iſtorum ſtatus, neq; iſtorum modo, ſed etiam aliarū figurarū ut ſexangulæ ac triquetræ, itemq; aſpectus ſtellarū errantium, nam de harum natura conſequenter mutationis proprietas deprehenditur, reſpondens aſpicientium ſtellarum & ſignorum erga circundans nos cœlum ac uentos, familiaritati. Verum horum ipſorum particularium modorum diurnæ intenſiones remiſſionesúe exiſtunt potiſſimū, ubi inerrantium ſtellarum eæ quæ maxime illuſtres ſunt, matutinis aut ueſpertinis ortusq; aut occaſus ſui fulgoribus erga ſolem conſpicuæ fuerint, nam conuertunt particularem ſtatum illæ plærunque ad modum naturarum ſuarum. Idem iudicādum uſu uenire, ubi lumina iter percardines fecerint. Talem enim ad habitum illorum horariæ remiſſiones ac intenſiones tempeſtatum ſeſe conuertunt, ſicut ſecundum Lunæ æſtus maris ac redundationes, itemq; mutationes uentorum præcipuè per tales cardinationes fulgorum tales conſueuere eſſe ad quales ipſa ſe Lun. latitudine ſua inclinauerit. Vbiq; autem hoc tenendum eſt, priorem ac poſteriorem, generalem & Primariæ ſubiectionis cauſam ſequi uerò eam quæ ſit particularium accidentium, ſed tum efficatiam firmam in primis ac ualidam eſſe, cum generalis naturæ dominatrices ſtellæ illis quarum fuerit particularis curatio, aſpectu ac configuratione ſeſe coniunxerint.

DE OBSERVANDIS METEORIS, id eſt, facie cœli.

PRofuerit & imparticularium ſignificationum præuiſiōibus notaſſe iuxta Sol. Lun. ac ſtellas apparentia uiſa. Ac Sol. quidem intuebimur oriētem in iudicio tempeſtatis diurnæ nocturnæ uerò occidentem. Sed diuturnioris, configuratio-

gurationem cum Lunæ illius, nam ſingulæ figuræ tempeſta tem qualis uſq; ad proximam futura ſit declarare conſueuerunt. Si igitur pura luce & expers caliginis, uarietatis, nubium Sol orietur aut occidet, ſerenam tempeſtatem pollice tur, in uarietate autem orbis, cumq; hic flammens, rubentesúe eiaculari radios uidebitur, ſiue illi directi, ſeu refracti appareant, itemq; cum illas Solares nubes quæ parilia dicun tur una à parte informarit, nubiumq; figuras ſubrubras, ra dios in longum tendentes circum ſeſe habuerit, uehementes tum flatus ſignificantur, pro iis angulis quos reſpexerint uiſa illa. Niger aut luridus, in ortu occaſuúe, ſi nubibus quo que inuoluetur aut area una à parte cingetur, aut Solares il læ nubes utrinq; aderunt nec non radii ſubpallidi aut nigri, minatur hyemes atq; imbres. Lunam obſeruabimus in itine re ſuo dierum trium ante uel poſt interlunia ac plenilunia, & medium tempus quo erga Solem quadratur. Nam tenui pu raq; luce nitens ſiq; nihil illã circundet, ſerenitatem ſpondet Sin tenui rubeat luce, ſiq; totus perſpicuus ſit orbis illius etiam qua parte non illuſtratur, & tremere uideatur, uentos maxime declinationis ſuæ ciet. Nigra pallida, ſpiſſa hye mes ac imbres minatur. Non negligetur animaduerſio quo que arearum quæ Lunam interdum cingunt. Nam ſi una fue rit pura paulatimq; euaneſcat ſerenitatem, ſin duæ aut tres, hyemes ſignificant, atq; has cum uentorum turbulentia ſub rubræ quaſiq; perruptæ cum niue, caliginoſæ ac ſpiſſæ, luri dæ ac nigræ & laceræ, tam cum his quàm cum illis, eoqûe etiam uehementiores ſignificant illas, quo ipſe maiores fue rint. Errantibus ac inerrantium ſplendidis circumfuſæ areæ de proprietate coloris ſui portendunt ea quæ naturæ ferunt ſtellarum. Inerrantium etiam quaſi turbulas aſpiciemus quo ille colore quaqûe magnitudine uideantur. Nam ſi ſplendidiores grandioresq; ſolito appareant, quacunque in plaga cœli luxerint, ab illa uentos concitabuntur. Quin etiam ne buloſi giri qui dicuntur, ut in præſepi & alibi proprie ſi ſere no cœlo aut exiles ſint, uiſumq; fugiant, aut perdenſæ eſſe uideantur, nimbos, puri uerò ac uibrati, turbulentiam uen torum portendunt. Iam ſi ſtellarum earum quæ utrinque ad præſepe cernuntur aſinorum appellatione, una quæ

ſeptentrionalis ſit non appareat, flabit Aquilo, ſi uerò altera Auſtralis non appareat, flabit Auſter. Præterea quæ certis temporibus in cœlo ſe oſtendunt & oſtenta dicuntur, eorum crinita ſidera ſemper ſqualorem uentosq; prænuntiant, eo quidem uehementiores, quo pluribus in partibus & ipſorum corpora grandiora fuerint. Diſcurſiones & iaculatiões ſtellarum ſi ab uno angulo prorumpant, inde quoque uentum emittunt. Sin occurrẽt inter ſe, uentorumq; prælia ſuſcitãt. Sin uerò de quatuor plagis ruant hyemes uarias ferũt atque etiam fulmina, tonitrua & quæ alia huiuſmodi ſunt. Nubes in quibuſcunque finibus conſpectæ aſſimiles floccis lanæ nonnunquàm hyemes afferunt. Sed arcus quocunque tempore extiterit, ſi ſerenum ſit hyems, ſin hyemet, ſerenitas expectanda. Vt autem hæc concludantur, ſciendum generalia uiſa aeris certis temporibus eadem portendere quæ ſunt in ſuperioribus de ſuis quæq; accidentibus explicata.

Atq; hactenus placuit de generali inſpectione uniuerſalium atque particularium ſignorum breuiter diſſerere. Quod ſupereſt, Genitales præcognitiones ſicut & ordo poſtulat nunc deinceps exequemur.

Finis libri ſecundi.

Claudii Ptolemæi Mathematici de Iudiciis,

Liber tertius.

EXplicata à nobis in prioribus communium euentuum conſideratione, nimirum quæ & natura præcedit, & plurimum ualet in peculiarium, prout uniuſcuiuſq; conditio requirit caſuum decretis, quam quidem præſcientiæ partē Genethlialogicam dicimus, exiſtimare conuenit utriuſque generis unam eandemq́; uim eſſe, qua operando qua contemplando. Enimuero tam generatim multis quàm ſingulis peculiariter accidentium effectrix eſt errantium ſtellarum, Solisq́; ac Lunæ motio, mutationis autem ſubiectarum hiſce rerum præcognitio, erudita eſt ſecundum conformes cœleſtium corporum per circunfuſum nobis cœlū traiectiōes accepta obſeruatio, niſi quatenus generalis illa cœleſtium efficientia latius patet ac ſeipſa contenta eſt: partilis uerò non ita. Nec uerò initia utrarumq;, unde ſumentes cœleſtium conſtitutionem quæ per eas figurarum commiſtiones ſignificantur, præuidere nitimur, eadem eſſe putabimus, ſed generalium effectionum complura, (neq; enim unum habemus uniuerſorum) eaque non ab inferioribus ſemper accipienda, ſed à ſuperioribus, etiam cauſasq́; euentuū inſerentibus. Fere enim in iis omnibus ex defectibus luminum euidentioribus & uehementibus ſtellarum occurſationibus cōſiderationem inſtituimus. Singulis uerò hominibus peculiariter contingentium & unum ſtatuimus exordium & plura: Vnum uidelicet ipſius concretionis humanæ, complura uerò ea quæ deinceps primo iſti initio ſuccreſcunt. Sed hic antiquius habetur unum illud initium, cùm reliqua tanquàm ſubiecta ſibi perficiat.

Quæ cùm ita ſe habent à primo initio accipiuntur quæ uniuerſim nato conueniunt, à reliquis autem quæ labentibus tempori-

temporibus euenient leuiora grauioráue iuxta temporum ſuccedentium, quam dicemus diſtributionem. Cùm uerò ſit humanæ geniture temporale aliquod exordium, natura quidem ipſius ſatus, potentia uerò, & ut contingit cum fœtus enitendo in lucem æditur, ſi conſtet de ſationis tempore ita ut illud uel caſu uel obſeruatione compertum ſit, illud ſane ſequi conuenit ad corporis animiq; peculiares conditiones coniectandas, conſiderando cuiuſmodi ſit effectionum quæ tunc temporis ſit aſtrorum conſtitutio. Semel enim in initio cùm pro ratione circunfuſi cœli ſuam qualitatem ſemen induit, licet ſuccedentibus temporibus corporatura diuerſa fiat, cùm tamen propriam tantum materiam natura augeſcendo ſibi conciliat, magis imitatur primum illum ſtatum ſuum & peculiarem priuſque impreſſam conformationem. Verum enimuero, quando illud initium (ut fere euenire ſolet) ignoratur, à partu neceſſario accipiendum eſt, quod & ipſum maximum eſt, & hoc ſolo à priori ſuperatur, quod per illud etiam quæ ante partum contingunt præſcire liceat Ac profectò ſi quis illud initium quis appellauerit, hoc uerò quaſi poſt principiũ magnitudinem huius tempore quidem inferiorem, æqualem uerò atq; adeo perfectiorem potentia conſtituerit, ut propemodum non abs re illa ſeminis humani, hæc uerò hominis appellari poſsit generatio. Siquidem multa etiam tunc infanti accreſcunt quæ prius cùm in utero materno eſſet illi non aderant, atq; hæc peculiaria humanæ naturæ, corporiſq; configuratio, licet illi nihil uideatur nouæ qualitatis in partu accedere, hoc acquirit ut iuxta cœli circunfuſi conſtitutionem in lucem ædatur, quũ natura poſt maturitatem fœtus ad conuenientem ſitũ, ſimilemq; illi quo primum informari cæpit partum urgeat, ut merito & huius generis effectionum exiſtimare conueniat ſignificationem eſſe, quæ in partu contingit aſtrorum conſtitutionem, non ut effectricem omnino ſane, ſed quæ neceſſario ſimillimam efficiendi uim potentia complexa ſit. Cùm autem propoſitum nobis ſit hanc etiam partem nõ omittere, ad eum quem initio huius operis expoſuimus ratiocinando modum, quatenus talem præſcientiam conſequi liceat, ueterem quidem prædictionum conſuetudinem, quæ miſtura conſtat aſtrorum omnium aut plurimorum, cùm multiplex ſit & propemodum

modum infinita ratio, ſi quis accurate eam exequi uelit, magiſq; eorum quæ naturaliter contemplando ſingulatim inueniuntur, quàm quæ præceptis comprehendi uniuerſim poſſent, declinabimus quod ut minimum utilitatis, ita difficultatis plurimum adferat. Rationes uerò eas per quas ſingulorum generum decreta præuidentur, & peculiares adeoq; manifeſtiores circa unumquodq; efficiendi uires, quàm poterimus conſentanee, naturaliq; conuenienter inueſtigationi exponemus. Præfigentes certa circũfuſi cœli loca, ad quæ uniuerſi humani caſus tanquàm ſcopum quo collimare oportet, referendi ueniunt. Deinde his locis ſecundum corporum dominantium conciliationem effectrices uires quaſi ſagittas eo coniiciendas accommodantes, temperandi miſcendiq; illud quod ex diuerſarum naturarum coniunctiones decernitur, modum relinquemus, tanquàm perito ſagittario perquirentium induſtriæ. Primum uerò dicemus de iis quæ ſolent in genere conſiderari in partus exordio, ſicut ordo cõſequutioq; monet, à quo exordio omnia quæ natura colligi poſſunt, accipere licet, Nonnihil tamen conducentibus, ſi quis curioſior eſſe uelit, ad ſola illa quæ circa cõcretionem peculiariter & ipſum ſatus momentũ occurrunt eadem conſiderandi ratione acceptis conditionibus.

DE PARTE HOROSCOPI.

QVandoquidem ſæpenumero etiam id quod primum ac præcipuum eſt, momentum uidelicet horæ natalitiæ in dubium uocatur, cùm ſola ferè Aſtrolaborum horoſcopiorum inſpectio prudenter obſeruantibus partus momentum prodat, reliqua uerò quibus plurimi utũtur horologia, nõ raro à uero aberrare poſſent, ſolaria quidem ob ſituum ac gnomonum accidentem peruerſionem, aquatica uerò tum ob laticum naturam diuerſis de cauſis, tum fortuita cohibitione & inæquabilitate facile à ueritate declinant: neceſſarium fuerit tradere, quemadmodum quis partem ſigniferi inueniat quæ tum in ortu debeat conſtitui, iuxta naturæ conſentaneam rationem, propoſita illa quæ ſecundum datam proxime horam, ex aſcenſionum doctrina inuenta eſt. Accipiemus igitur

eam

eam quæ proxime partum anteceſsit coniugationem, ſiue illa interlunii fuerit ſiue plenilunii, & obſeruantes diligenter in interlunio quidē utriuſq; luminaris, plenilunio uerò eius quod ſupra terram extiterit partem, quæ nam ſtellæ partus tempore gubernent, quæ quidem ratio in his quinq; conſiſtit, triangulo uidelicet & domicilio, altitudine, termino, & irradiatione ſeu configuratione, hoc eſt, cùm unum aut plura horum, aut etiā uniuerſa quæſitus locus erga potituram dominatione ſtellam obtinet. Si igitur unum his omnibus aut pluribus inſtructum reperiemus, quam ille partem occupat, eius ſigni in quo uerſatur, tum quando fœtus in lucem æditur, quota ſit animaduertemus: totam enim oriri iudicabimus eius ſigni quod aſcenſionum regula proximum huic depræhenſum eſt. Quòd ſi duo pluresùe ad principatum aſpirant, cuius partilis locus partus tempore uicinior numero fuerit illi, qui iuxta aſcenſiones in ortu exiſtit, huius partium numero abutemur. At ſi duo pluresùe in hac propinquitate pares ſunt is qui potiorem habet rationem, tum angulorum, tum etiam conditionis prærogatiua præferendus erit. Verùm ſane ubi huius dominationis partium diſtantia maior inuenitur à poſito horoſcopo, quàm à medii cœli cardine, tum eodem partium numero ad conſtituendum medii cœli angulum abutentes, ſecundum eius ductum reliquos cardines figurabimus.

DIVISIO PRAECIPIENDORVM.

HIs ita definitis, ſi quis ordinis ſectādi gratia ea, quæ in genituris uniuerſim ſpectanda ſunt diuidat, inueniat ſane inter ea quæ natura comprehendi poſſunt quæ uam ante geniturā ſita eſſe, cuiuſmòdi eſt, de parentibus tractatio. Quædam uerò & præcedere & ſequi, ut cùm de fratribus & ſororibus ſolliciti ſumus, quædā circa ipſam genituram uerſari, quæ uaria ſunt, neq; uno capite comprehendi poſſunt. Poſtremo uerò quæ eam ſequuntur, & hæc multiplicem habent tractationem. Eſt uerò inter ea quæ circa genituram uerſantur, de maſculino & fœminino partu, de geminis aut pluribus. De monſtris & de iis qui antequàm nutriantur extinguuntur. Inter ea quæ geniturā ſequūtur

eſt

eſt de uitæ ſpacio tractatio, haudquaquàm illi connexa, quæ de his qui nutritionem non conſequuntur inſtituitur: deinde, de forma, de morbis, & uitiis corporis, poſt de ani mi ſtatu deq; eius morbis, deinceps de poſſeſſionibus, de dignitatibus, poſt hæc uerò de opificii genere, mox de coniugio, deq; liberorum procreatione & de ſocietate, deq; mutua beneuolentia amicorũ, hinc de peregrinatione, ac poſtremo de Mortis genere: quæ quidem tractatio, cùm natura & potentia conueniat cũ ea quæ uitæ de ſpatio agit, ordine tamen merito his omnibus ſubiicitur. Ac de unoquoq; horum generum in capita enarrationem inſtituemus ipſam indagationis inſtitutionem cum nudis effectricibus uiribus ut diximus exponẽtes. Quæque multi curioſè & petulanter nugati ſunt, neq; ullam ueri ſimilitudinem præ ſe ferentia ad ea quæ naturæ non conuenienter dicta ſunt, relegabimus; quæ uerò natura deprehendi poſſunt, non per ſortes & numeros quibus à natura rationes nullæ inditæ ſunt, ſed ad ipſam figurationum cum familiaribus locis inſpectionẽ collimantes deprehẽdemus. Sane in uniuerſum in omnibus ne in ſingulis capitibus idem dicamus, primũ quidem oportet inueſtigare locum ſigniferi familiaritate coniunctum generi quæſtiones, quemadmodum uerbi gratia, De opificii genere locum ſigniferi in cœli medio conſtitutũ, aut de patre Solis. Deinde contemplari ſtellas, quæ domini uis exercendi in hæc loca habeant ſecundum eos quos prædiximus quinque modos & ſiquidem una omnibus modis præfuerit in illam conferre omnem eius euentus decernendi iuriſdictionẽ, Sin duæ tresúe in eas quæ ſuffragiorum numero præſtant. Poſt hæc uerò ut quale tandem futurum ſit quod decernitur con iectemus uidere & naturas ipſorum dominorum & ſignorum in quibus ipſi præcipuaq; loca reperiuntur. Ad magnitudinem decretorum ſpectare utrum ſint ualentes tam ſecundum mundi quàm genituræ ſtatum, an contra. Validiſſimi quidẽ ſunt pro mũdi ſitu, cũ in domeſticis aut etiã in propriis ſunt locis, & rurſus cũ orietales ſunt auctiq; numeris, Pro genituræ uerò ſitu cùm in angulis aut ſuccedentibus locis di ſpatiantur maxime primis di, co aũt ortus mediiq; cœli loca.

Imbecilliſſimi uerò, iuxta mundi ſitum, quando in alienis locis ſiue non domeſticis & occidentales aut retrogradi fuerint, ſed pro genituræ ſtatu cum ab angulis cadunt. Ad tempus uerò decreti uniuerſim cognoſcendum, utrum matutini ſint, an ueſpertini, tã ad Solem, quàm ad horoſcopum comparati, quandoquidem antecedentes utrumq; horum quadrantes iiſq; oppoſitos matutinos dicimus, reliquos uerò ſequentes, ueſpertinos. Et in angulis ne reperiantur an ſuccedentibus: Nam matutini cùm ſunt aut in angulis conſtituti, ſuam citius uim exerunt: ueſpertini uerò aut in ſuccedentibus tardius.

DE PARENTIBVS.

QVæ igitur iam dicta eſt ſingulorum contemplandorum ratio, quam inſequi in omnibus oportet, ſic ſe habet. Accingamur nunc iuxta propoſitam ſeriem à prima quæ de parentibus habetur tractatione. Sol igitur & Saturnus patri natura familiares ſunt, Luna Venuſq; matri. Pro quorum ſtatu tum inter ſe mutuo, tum erga alios de rebus parentum opinandum eſt. Fortunas enim & opes ex luminum ſatellitio deprehendere oportet. Circundata namq; beneficis eiuſdemq; conditionis ſyderibus, ſiue in iiſdem ſignis, ſiue in proximis illuſtrem & luminoſum parentibus ſtatum decernunt, maxime quando Solem matutinæ cingunt ſtellæ, Lunam ueſpertinæ, eæq; bene affectæ. *Si* uerò *S*aturni quoq; & Veneris ſtellam contingat orientalem eſſe in propria perſona, aut in angulis fœlicitatem inſignem intelligere oportet, iuxta peculiarem utriuſq; parentis rationem. Contra ſi luminaria curſu inania ſint & ſatellitio deſtituta, humilem & obſcuram parentum uitã ſignificant, & maxime quando Venus Saturnuſue non ſat pulchre uidentur ſiti. *Si* ſatellites quidem non deſint, ſint tamen diuerſæ ſectæ ut cùm Mars ad Solem fertur, Saturnus ad Lunam, aut ſi nõ ſint fœliciter ſitæ beneficæ etiam ſecundum ſectæ cognationem, mediocris & inconſtans parentum ſtatus oſtenditur. Si ſors fortunæ de qua poſt dicemus, conuenit in genitura cum Solis Lunæue ſatellitibus fortunatis per manus traduntur liberis, ſalua parentum bona, ſin minus, aut ſi repugnat,

&

& luminarium laterones, aut nulli ſunt, aut malefici iuutiles erunt liberis parentum poſſeſsiones, atq; adeo noxiæ. Longæuitas autem eorum aliunde deprehēditur. Patri nimirum, ſi Iupiter aut Venus quouis modo Soli configurantur aut ſaturno: ſiue & ipſe Saturnus conuenienter Soli configuratur coniunctione radiisúe ſexangularibus aut triangularibus, ſi quidem illi potentes fuerint longa uita decernitur: ſi imbecilles, non ita: neq; tamen continuo breuis. Cùm uerò illud uſu non uenit, ſed Martis ſydus ſupra Solem aut Saturnum attollitur, iisúe ſuccedit, aut ſi ipſe iterum Saturnus cum ſole non conuenit, ſed uel ex oppoſito loco uel tetragono aſpicit, decidentes ab angulis ualetudinarios tantum patres efficiunt, breuis autem uitæ aut uitioſo corpore cùm angulares ſunt, aut angulis ſuccedunt, ac uitam ſane breuem in primoribus duobus angulis, aſcendente nimirum & cœli faſtigio, locisúe ſuccedentibus, uitioſos uerò in reliquis occidente nimirum & cœli parte infima. Mars igitur Solem intuitus ad eum quem diximus modum ſubito interimit, aut uitiū oculis iniicit, Saturnum uerò feriens febrili rigore, uitiisúe per ſectiones & uſtiones inuoluit. Saturnus quoq; male affectus erga Solem, morti paternæ uiam per morbos ſternit, turbationesq; ex humoris copia proficiſcentes adducit. Quod ad matrem attinet, ſi Iupiter quocūque modo cum Luna & Venere committitur, aut ipſa Veneris ſtella cum Luna concordat hexagonis radiis aut trigonis, illiúe coniuncta: fortes cùm ſint, longæuam matrem ſignificant. Si uerò Mars Lunam aut Venerem intuetur quadrangularibus aut oppoſitis radiis aut ſuccedens, ſiue Saturnus hoc modo Lunam ſolam ſi minuti curſu fuerint ceciderintúe rurſus aduerſis tantum caſibus morbisúe implicant, aucti curſu aut angulares breuis uitæ & uitioſas decernūt matres. breuis quidem uitæ in orientalibus angulis aut ſuccedentibus, uitioſas uerò in occidentalibus. Enimuero Mars Lunā ita intuitus orientalem mortes matribus repentinas uitiaq; oculorum adducit, occidentalem uerò, mortes ex abortionibus aut ſimilibus, uitiaq; per ſectiones & uſtiones. Venerem aſpiciens, mortem per ſucceſsiones maturat, abditisq; in locis naſcentia uitia, obtenebrationes & repentinos humorum decurſus. Saturnus uerò Lunam irradians mortes morbosq; affert, cùm orientalis ea

eſt per febriles rigores, cùm occidētalis per uteri affectiones, & corroſiones. Animaduertere quoq; una oportet, ut uitiorum, morborum & mortis genera diſtinctius eliciamus ſignorum in quibus ſtellæ ſignificatrices reperiuntur natiuas peculiareſq; uires. de quibus oportunius in iis quæ circa genituram contingunt dicemus. Amplius obſeruare conuenit die maxime Solem ac Venerem, nocte Saturnum & Lunam. Quod reliquum eſt in ſingulariori euentuum exploratione conueniens ſanè ac proximum erit patris aut matris locum, qui ſe pro tempore obtulerit, tanquàm orientem ponere, cæteraq́; quaſi propoſita parentum genitura, iuxta eas quas deinceps trademus de præcipuis generibus rerum & euentuum inductiones deprehendere. Meminiſſe autem & in his & in cæteris oportet commiſtionis, contemplantes uniuſue modi ſint an diuerſi, contrariarumùe effectionum illi, qui dominium locorum quæſtionis obtinent, qui pluribus affluant ad unumquodq; negotium ſpectantium uirium ſuffragiis, ut rei ſignificandæ præſint, ut eorum naturæ conuenienter iudicemus. Aut æquilibria cùm ſunt ſuffragia, ſi una fuerint imperantes, id quod ex diuerſarum naturarum miſtura conflatur, prudenter ratiocinabimur. Si uerò deſtiterint ſeorſim unicuiq; peculiaria tempora gubernandorum decretorum tribuemus, priora orientalibus, occidentalibus poſteriora. Verum enimuero initio neceſſe eſt quæſtionis loco conforme eſſe id quod efficere poſsit quidq̃ circa eum ſydus. Alioqui fieri omnino non poteſt ut aliquid præſtet, quod cum principio nō conuenit. At ſane temporis quo decreta ſeſe produnt, ratio non ex primariā dominatione pendet, ſed ex ea quæ dominātis ſtellæ reperitur ad ſolem & cardines collocatione.

DE FRATRIBVS ET SORORIBVS.

QVæ ad parentes igitur pertinere uidentur ex his quæ iam dicta ſunt manifeſta prope ſunt De fratribus uerò, ſi quis & hoc generatim inquirat, nec ultra quàm fieri poſsit, numerum quoq; accuratè & ſingulatim exploret cōuenientius ſane id acceperit de iis ſolis qui

eadem matre geniti ſunt, ex eo qui cæli medium occupat ſigniferi loco & matris conditionario, qui nimirum interdiu Veneris eſt, noctu Lunæ, cùm hic quæſtioni de prolibus matris deſtinatus ſit, futurus etiam index eorum quæ de fratribus opinari oportet. Cùm igitur beneficæ cũ hoc loco configurantur, amplum fratrum prouentum pronunciabimus, pro ipſarum ſtellarum multitudine, iudicium inſtituentes, & utrum in ſignis reperiantur uniformibus an duplicibus. At ſi maleficæ ſupra hæc loca attollantur aut iis opponantur paucitatem fratrum ſignificant, maxime ſi & ſolem complexæ fuerint. Quæ diſsidentia ſi in angulos cadat maxime horoſcopo, ſaturnus quidem primogenitos, primoue educandos curat. Mars uerò, reliquorũ morte fratrũ paucitatem adducit. Si largitores fratrum planetæ ſat pulchre quãtum ad mundi ſitum attinet collocati uidentur, ſplendidos clarosq́; promitti exiſtimandum eſt, ſi cõtra humiles & obſcuros. Si ſuperant largitores aut ad eos ferũtur malefici, breuis etiam uitæ: ac mares quidẽ ab his qui maſculini ſunt pro mũdi ſitu fœminas à fœmininis. Rurſus priores natu, q orĩtales ſunt, occidentales uerò poſteriores. Ad hæc ſi fratrũ autores cõuenienter configurati ſunt planetæ dominanti ſigno fratrum, beneuolentiã mutuam, animoſq; fraternos tribuunt, ſi parti quoq; fortunæ, uitæ fortunarumq́; communicationem. Si in ſignis extiterint nulla neceſsitudine cõiunctis aut contrariũ dictis acciderit, cõtentioſos & inuidos, atq; omnino ſibi mutuo inſidiantes. Quod reliquum eſt, ſi quis de ſingulis curioſam indagationem inſtituat, is tanquàm horoſcopum ponens largitoris planetæ locum reliqua non ſecus ac in geniturs perquirat.

DE PARTV MASCVLINO ET fœminino.

POſt abſolutam à nobis de fratribus tractationem, proximum eſt ea quæ circa genituram conſiſtunt, ac primũ maſculini fœminiq́; partus conſiderationem aggredi. Pendet uerò illa non ab uno quopiam & ſimplici principio ſed ab utroq; luminari & horoſcopo, ab iiſque aſtris quæ ad

hæc

hæc loca rationem aliquam adepta ſunt, maxime quidem ſa
tus ipſius tempore, planius uerò cùm fœtus enitendo in lu
cem æditur. Omnino autem obſeruandum eſt utrum tria
prædicta loca iiſq; dominantes ſtellæ, uel omnes uel plures
maſculinæ ſint, ad mariũ ſcilicet productionẽ, quemadmo-
dum ad fœminarum procreationẽ fœmininæ, atq; ita demũ
pronunciandum. Maſculina uerò & fœminina loca ſtelasùe
iudicabimus ſecundũ rationem nobis in canone tabularum
initio huius operis traditam, à ſignorum in quibus ſunt & ip
ſarum ſtellarum natura & ab eo quem erga mundi cardines
habent ſitu. Nam orientales cùm ſunt, maſculeſcunt: effœ-
minantur occidentales. Præter hæc ex familiaritate quam
habent erga Solem. Nam matutini cùm ſunt, rurſus maſcu-
leſcunt. Euirantur autem ueſpertini. E quibus omnibus u-
trius tandem generis ſuperatio ſit coniectare oportet.

DE PARTV GEMINORVM.

IN Gemellorum quoq; pluriumùe procrea-
tione, decernenda iiſdem duobus nimirum
luminari utriq; & horoſcopo credendum eſt
Incidere enim ſolet hic euentus circa com-
miſturas, quando in duobus tribusùe his lo-
cis duûm corporum ſigna reperiuntur, maxi
me cùm ſtellæ iis imperitantes eodem ſpectant, ut quædam
in bicorporibus, quædam binæ pluresùe una ſitæ ſint. Si
quando & in bicorporibus fuerint dominantia loca & pluri
bus ſtellis configurata, plures duobus naſci contingit, quo-
rum multitudinem à numero ſignificatoris planetæ colligi-
mus. Genus autem ab aſtris cum Sole & Luna & horoſco-
po configuratis pro maſculino aut fœminino partu, quem-
admodum ante diximus. Quando uerò huiuſmodi conſti-
tutio una cum luminaribus non complectitur horoſcopi an
gulum, ſed eius loco medii cœli culmen, hæ matres geminos
ut plurimum aut plures concipiunt. Peculiariter tribus qui-
dem maribus donant ut in Anactorũ genitura ſimul prædi
ctis locis in bicorporibus configurati, Saturnus, Iuppiter,
Mars. Tribus uerò fœmellis in gratiarũ genitura Venus &
Luna cum Mercurio effœminato. Duos uerò mares & fœ-
minam unam largiuntur in Dioſcurorum genitura, Satur-
nus

nus, Iuppiter, Venus, duas fœmellas, unumq́; marem in Cereris, Cores & Dionyſi Venus, Luna, Mars. In quibus ferè accidere ſolet quod non ad frugem perueniant quæ nata ſunt quodq; non ſine inſignibus quibuſdam corporis notis producantur, & amplius eueniant locis ſelecta quædam & inopinata, propter illorum caſuum ueluti euidentiam quandam.

DE MONSTRIS.

NEq; à prædictis alienus eſt qui de monſtris ſermo inſtituitur. Primum enim in huiuſmodi lumina quidem ab angulis decidentia, & horoſcopo nulla familiaritate coniuncta, anguli uerò ipſi à maleficis occupati reperiuntur. Cùm igitur talis quædam occurrit conſtitutio quandoquidem illa ſæpenumero etiam in abiectis & infœlicibus licet neutiq̃ monſtroſis genituris incidit, eueſtigio inſpicere oportet prælapſam proxime coniunctionem aut oppoſitionem luminarium eiuſq; & genituræ gubernatorem. Si enim genituræ eorum lunæq; & horoſcopi loca uel uniuerſa uel complura, nulla neceſſitudine cohærent, cum prædictæ coniunctionis aut oppoſitionis loco, id quod naſcitur contortum & inuolutum eſſe ſignificatur. Si igitur his ſic habentibus luminaria in quadrupedibus aut feralibus ſignis inueniũtur, duoque angulis inſidentes planetæ malefici; non humanum eſſe portẽditur quod procreatum eſt. Si beneficorum nullus ſeu maleficorum quiſpiam luminaribus teſtificetur prorſus ab humana forma alienum, & quod ferarum agreſtem maleficamq́; naturam referat. Si Iupiter aut Venus, animantium diis cõſecratorum ut canum, felium, ſimiarum & id genus reliquorum. Si Mercurius, uſui humano deuotorum, ut auium, porcorum, caprarum, boum & his ſimilium. Si in humanis ſignis luminaria deprehenſa ſunt, reliquis ſic habentibus, humana ſunt quoq; quæ generantur monſtra, formaq́; peculiarem in modum perplexa, cuius ratio & modus ex ſignorum formis colligitur in quibus quæ luminaria & centra occupauerunt maleficæ ſtellæ deprehenduntùr Si igitur & ſic nullus beneficorum teſtificetur alicui prædictorum locorum muti fœtus producuntur & reuera mon-

ſtroſi. Si Iupiter aut Venus in honore & in præcio habebitur quicquid fuerit portẽti cuiuſmodi quiddam circa Hermaphroditos, & quos Harpocratiacos dicimus alioſq; eius generis contingere ſolet. Si & Mercurius præter hæc oraculorum & ſomniorum interpretes creat & qui hinc uictum queritent, ſolus uerò mutos * & ſurdos ingenioſos tamen & uafros.

* Arabes ſine dentibus uerterunt Græca uox utrumq; ſignificat.

DE HIS QVI NON NVTRIuntur.

CVm reliquum ſit ex iis quæ circa ipſam geniturã ſpectantur, de his qui non nutriuntur dicere intelligere oportet hanc quæſtionem interdum annexã eſſe illi quæ de uitæ ſpatio agit, eſt enim utriuſq; quod queritur idem genus, aliquando ſeparatam eſſe eo quòd ipſius inueſtigationis uis diuerſa ſit. Viuendi enim ſpatium in iis conſideratur, qui tempus aliquod tulerunt, hoc eſt non minoribus una Solis circuitione. Tempus enim proprie hoc unius anni accipitur, potentia uerò etiam minus eſt illo mẽſes uidelicet ac dies & horæ. Sed quæ de illis qui non nutriuntur ſuſcipitur quæſtio in eos tantum cadit qui ob malitiæ abũdantiam minoribus temporibus decedunt. Vnde illa quidem magis uariam habet pertractationem, hæc uerò ſimpliciorem. Omnino igitur ſi in angulis ſit alterum luminarium & unus maleficorum illi congrediatur ſiue etiam opponatur, idq; partiliter & ſecundum figuram æquicruriam, nullo beneficorum interim affulgente & gubernator luminarium in maleficorum locis detineatur, ali non poterit quod natum eſt. Ad hæc non ſuperuiuet natus, & ſi non iuxta figuram æquicruriam hoc accidit, ſed è propinquo applicẽt maleficorum radii ad luminum loca duæq; maleficæ uel alteri uel utrique noceant aut ſecundum ſucceſſionem aut oppoſitionem partiliter alteri luminari altera, aut ſi una quidem ex oppoſito altera ſucceſſion e obſit, minime diuturnũ erit quod producitur, cùm prauitatis magnitudo demoliatur quicquid ad uitæ diuturnitatem ſuccedentis maleficæ diſtantia facere uidebatur. Inſigniter uerò obeſt per ſucceſſionem ut Soli Mars, ita Lunæ Saturnus, Contra per oppoſitionem autem eleuationem ſoli Saturnus maxime incommodat. Mars Lunæ, potiſſimum

ſimũ ſi eadem poſſident cum gubernatoribus luminariũ & horoſcopi loca. Si uerò duæ accidãt oppoſitiões luminariũ in angulis agentium & maleficorum ſecundum figuram æquicruriam mortuus aut ſemiuiuus infans educitur. His ita conſtitutis ſi defluere luminaria contingat, ab aliquo beneficorum aut alioqui illi configurari ita ut radii in partes præcedentes iaciantur, ſuperuiuet infans pro numero partium interiectarũ inter luminare & radios malefici proxime totidem uidelicet menſibus uel diebus uel horis etiam, pro magnitudine prauitatis & maleficarum ſtellarum ui. Verum enim uerò ſi maleficarum radii ad præcedentia feruntur loca beneficarum ad ſequentia, quod in lucem æditum eſt conualeſcet ac uiuet, Ac rurſus ſiquidem maleficæ ſupra configuratas in genitali conſtitutione beneuolas ſtellas euehuntur, uiuet in pœnã & ſubiectionem. Si contra hæ extollantur ſupra illas, expoſitum aliis parentibus ſubiicietur. Ac ſi beneficorum quiſpiã uel cooritur uel applicat Lunæ, maleficorum uerò occidit aliquis, ab ipſis parentibus in libertatem redditum, filiorum loco enutrietur. Eodem modo in plurium genituris utendum eſt. Si quidem ad occaſũ deuoluitur quodpiam eorum quæ duobus pluribusùe modis configurantur aſtrorũ ſemiuiuum eſt & mutilum & carnis ueluti fruſtum id quod producitur, Ac ſi ſupra illud euehuntur maleficæ nutriri non poterit, & diuturnũ non erit ob id quod procreatum eſt.

DE VITAE SPATIO.

INter ea quæ ſecũdum geniturã eueniũt primo loco de uitæ diuturnitate diſſerendum erit. Quandoquidem ueterum de more ridiculum eſt ſigillatim ad illum omnia futura referre qui ad horum tempora uitam prorogare non poteſt. Neq; uerò ſimpliciter neq; leuiter huius rei conſideratio inſtituitur, ſed à præcipuorum locorum domino multipliciter captanda eſt. Eſt autem maxime nobis naturæq; conueniens hic modus, omnino enim pendet ex Apheticorum locorum iiſq; dominantium deprehenſione amplius locorum & aſtrorum interimentiũ. Diiudicatur igitur horum unumquodq; hoc pacto.

DE LOCIS APHETICIS.

PRimum ſane exiſtimandum eſt eſſe Aphetica loca, in qnibus omnino reperiri neceſſe eſt eũ qui uelit uitæ gubernandæ iuriſdictione potiri ut circa horoſcopum à quinis partibus prius, ſupra finitorem emergentibus uſque ad 25 reliquas ſuccedentes, & qui has tricenas partes dextris hexagonis radiis contingit qui boni dæmonis locus dicitur, & qui tetragonis nimirum cœli ſupra terram faſtigium, & qui trigonis qui Deus appellatur, & qui oppoſitis is nimirum qui in occaſum prouoluitur. Præfertur cæteris cœli culmeii, proxime qui circa ortum eſt, deinde qui cœli faſtigio ſuccedit, poſt qui circa occaſum exiſtit, tandem qui Medium Cœlum præcedit. Omne enim quod ſubterraneum eſt merito poſt habendum eſt in præclaro adeo imperii genere eo tantum excepto, quod cum horoſcopo in lucem prodit. Ex iis etiam quæ ſupra terram extant, neq; illum locum qui nullo familiaritatis uinculo cũ aſcendente cohæret accipere conuenit, qui Argos, id eſt, piger græcis dicitur neque eum qui prius exortus erat qui mali dæmonis appellatur, quoniam aſtrorum ibi commorantium in terram effluxus cum etiam ab angulo præcipitetur, turbat ac ueluti abolet, quæ ex terræ humoribus naſcitur fumoſa tenebricoſitas qua de cauſſa ſuis neq; coloribus neq; magnitudinibus apparent. Deinde Aphetas ſiue uitæ gubernatores, accipere oportet non quoſuis ſed præcipua genituræ loca Solis nimirum & Lunæ, horoſcopum, partem fortunæ & horum gubernatores.

DE SORTE SIVE PARTE fortunæ.

FOrtunæ quidem partem colligimus ubique nocte non ſecus ac die ex numero partium interceptarum inter Solem & Lunam, ſi totidem partes ab aſcendente ſigno iuxta ſignorum conſecutionem abiiciamns, quo tunc ſane euaſerit ſupputatio eam ſigni partem eum que locum dicimus fortunæ ſortem continere, ut quàm rationem ſiue configurationem habet ſol ad orientalem finitoris

toris partem eam habeat & Luna ad partem fortunæ & ſit ueluti lunaris quidem horoſcopus * Verum & illud uidere oportet utrum luminum altero magis in conſequentia feratur, Nam ſi Luna, numerum partium ab horoſcopo reiiciendarum pro ſorte fortunæ habenda reiicere ueluti conſequentia ſigna uerſus oportet. Si uerò in præcedentia magis Sole fertur Luna uerſus præcedētia Fortaſſis hoc idipſū eſt quod ab aliis traditur ut in iis qui noctì geniti ſunt à Luna in Solem ſupputemus, & rurſus ab horoſcopo contra quàm prius dicebamus uerſus præcedentia reiiciamus. Atq; hac ratione illa ipſa fortunæ pars eademq; configurationis ratio inuenietur.

* Hæc uidentur à librariis è margine in contextum relata.

QVOS ELIGERE CONVENIAT uitæ gubernatores.

PRæferendus ſanè eſt in diurnis genituris Sol ſi in Apheticis locis repertus fuerit, ſi minus Luna, ſi neq; hæc illi, qui plura obtinent ad dominandum ſuffragia & ſolis loco & proxime elapſæ coniunctioni ac horoſcopo hoc eſt cum ſuffragiorum quinq; genera ſunt is qui tria ad unum horum locorum aut plura poſſidet. Poſtremo ſi neque hoc uſu uenit, horoſcopum præferimus. Noctu uerò primum quidem Lunam conſulimus, deinde Solem poſt qui maiorem habet ſuffragiorum copiam ad Lunæ locum moderandum præcedentis quoq; oppoſitionis ac partis fortunæ, Sin minus ſi coniunctio luminarium præceſſerit, horoſcopum accipimus, at ſi oppoſitio partem fortunæ. Si neq; hoc licebit horoſcopus uitæ tranſigendæ præerit. Si uerò & ambo luminaria & propriæ cōditionis gubernator in locis Apheticis fuerit, id quod maioris dominii fuerit, ſeligendum eſt. Tunc demum gubernatorem utriſque luminibus anteferimus, quando honorificentiorem occupat locum & ad utraſque conditiones gubernandi ius habet.

QVAENAM SINT VITAE MOderandæ rationes

CVm uitæ moderandæ principes indicauerimus, amplius huius quoque moderationis duos eſſe modos intelligamus, eum qui conſequentia ſigna uerſus inſtituitur, quã actinoboliã, id eſt, radiorũ proiectum dicimus quando in orientalibus locis nimirum à cœli culmine & aſcendente interceptis Vitæ gubernator inuentus fuerit, & eum qui non ſolùm conſequẽtia uerſus ſed & in præcedẽtia ſigna peragitur, quã horimæan dicũt, cũ in locis à culmine declinãtibus reperitur, His ita conſtitutis, interẽptoriæ ſunt partes ſecundum eam quæ uerſus præcedentia ſigna fit moderationem occidentalis finitoris ſola eo quod dominum uitæ labefactet. Syderum uerò occurſantiũ aut teſtificantium partes adimunt tãtum uel adiiciunt annos, iis qui à uitæ moderatore colligebantur, uſq; ad occaſum illius, & non interimunt, quòd non in locum apheticum hæ impingant, ſed contra. Ac adiiciunt ſanè benefici, malefici adimunt. Mercurius uti ſolet, eorum ſe attemperat moribus cum quibus corpore uel radiis committitur. Numerus autem temporis adiecti ablatiúe colligitur ex partium uniuſcuiuſque ſitu Quod enim fuerint horaria tempora uniuscuiuſq; partis interdiu diurna, nocturna noctu, tot ſignificantur anni qui ſanè numerus cum in ortu fuerit, integer ſeruandus eſt, & ſecundum diſceſſus ab ortu proportionem attenuandus, donec ad occaſum in nihilum abeat. Secundum eam quæ in ſequentia ſigna fit moderationem, interficiunt loca maleficorum Saturni & Martis, ſiue corpore ipſo ſiue radiis undelibet tetragonis aut oppoſitis occurſantium: aliquando uerò è ſignis dicto eorum audientibus aut aſpicientibus, ſecùdum æquipollentiam hexagonis quoq;: Tetragonus quoq; Aphetico loco radius interimit, ſi eſt iuxta ſignorum conſecutionem. Aliquando è ſignis longarum aſcenſionum iam deprauatus hexagonus quemadmodum è ſigno breuium aſcenſionum trigonus. Et cúm Luna uitæ moderationem iniit, Solis quoq; locus interimit.

Valent

Valent enim iuxta hanc uitæ moderationem, hi occurſus ad perdendum aut ſeruandum, poſtea quàm in ipſum moderatoris locum feruntur. Non tamē ſemper exiſtimandum eſt & in uniuerſū interficiendi uim habere hæc loca, ſed cùm male affecta fuerint. Impediuntur enim ſi in benefici alicuius terminum incidunt & ſi beneficorum aliquis radium eo eiaculatur tetragonum aut trigonum, aut oppoſitum ſanè ad ipſam partem interremptricem ſiue ad partes proxime ſequentes, in Ioue non ultra duodenas, in Venere non ſupra octonas. Ac ſi corpus utrumq; dū eſt & quod occurſat & quod moderatur, non ſit eadem utriuſque latitudo. Quando igitur duo aut plura ferunt utrinque quæque iuuent, quæque interimant, uidendum penes quæ uictoria ſit, idq; & ſecundum numerum & ſecundum uirtutem. Secundum numerum, quando ſcilicet euidenter plura fuerint hæc illis. Secundum uirtutē ſi iuuantium aut interficientium Stellarum hæ quidem in domeſticis locis inueniuntur, illæ uerò non, maxime cū hæ quidem orientales ſunt, illæ uerò occidentales. Omnino uerò earum quæ radiis obrutæ ſunt nullam accipere conuenit, nec ad interficiendi, nec ad commodandi operam, niſi quòd cùm Luna uitæ moderatrix eſt, ipſe quoq; ſolis locus interficit, quando malefici alicuius congreſſu oppreſſus à beneficorum nemine iuuatur aut liberatur.

At uerò annorum numerus quem interſtitia illa reddunt quæ inter uitæ moderatorem & interfectorem interiiciuntur non ſimpliciter ſanè, neq; ut ſe obtulerit accipiēdus eſt, ſicut plurimi tradiderunt, ex aſcenſionis temporibus ſemper uniuſcuiuſque partis, niſi tunc demum cùm ipſa oriens cœli pars uitæ gubernatorem adepta eſt, aut quippiam proxime illi cooriens. Vna uerò ex omnibus ratio reliqua eſt iis qui naturæ conſentaneam conſiderationem inſtituunt, uidere quot æquinoctialibus temporibus ſequentis corporis aut irradiationis locus in præcedentem ſecundum ipſam genituram, peruadat, eo quod æquinoctialia tempora æqualiter tranſeunt & finitorem & meridianum, ad quos locorum ſimilitudines accipiuntur & ualet unumquodque huiuſmodi tempus una in Solis conuerſionem.

Quan-

Quando igitur in ipſo orientali finitore fuerit uitæ mo derator & præcedens locus, aſcenſionis tempora partium interiectarum uſq; ad occurſationem cõuenit accipere, tot enim temporibus æquinoctialibus interfector in uitæ gubernatoris locum, hoc eſt, in orientalem finitorem fertur. Quando uerò in meridie repertus fuerit, rectæ ſphæræ aſcenſiones, quantis unaquæq; ſectio meridianum perambulat. Cùm autem in occidentali finitore uerſatur, quantis ſingulæ intercapedinis partes occidũt, hoc eſt, quantis oppoſitæ illis oriuntur. Cùm autem præcedens locus in his tribus limitibus non reperitur, ſed medio inter hos interuallo non amplius dictarum aſcenſionum aut deſcenſionũ, aut cœli culminationum tempora ſequentia loca ad eaſdem cum præcedentibus ſedes perferunt, ſed diuerſa. Similis ſane & idem locus eſt qui ſimilem eiſdemq; in partibus ſitum habet, & ad finitorem & ad meridianum: illud uerò proxime accidit eis quæ ſub eodem ſemicirculo ſunt ex eorum genere qui deſcribuntur per ſectiones finitoris & meridiani: quorum ſinguli iuxta eandem poſitionem horam proxime æqualem efficiunt, cumq; circumducitur circa dictas ſectiones in eundem quidem ſitum incidit cum finitore & meridiano, tranſitus uerò ſigniferi tempora inæqualia utrobiq; efficit, eodem modo etiam iuxta aliarum diſtantiarum ſitus per inæqualia illis tempora tranſitiones conficit. Vna tandem nobis erit inſtitutio, cuius opera, ſiue orientalem ſiue meridianum ſiue occidentalem, ſiue alium quemcunq; ſitum habeat locus præcedens, id quod reſpondet temporibus prætergredientibus loci ſequentis deprehendetur. Cùm enim acceperimus culminantem ſigniferi partem & amplius præcedentem & inſequentem, primum contemplabimur præcedentis ſitum quot temporalibus horis diſtet à meridiano, numerantes quæ inter illam & cœlum medium interſint ſiue ſupra terram ſiue ſub tus in recta ſphæra aſcenſiones & diuidentes in multitudinem horariorum temporum ipſius partis præcedentis, ſiquidem ſupra terram fuerit diurnorũ, ſin minus nocturnorum. Et quoniam quæ iiſdem temporalibus horis diſtant à meridiano ſigniferi partes ſub uno eodemq; continentur prædictorum ſemicirculorum, ſpectare oportebit, poſt quot æquinoctialia tempora ſequens locus paribus horis diſtabit ab

eodem

eodem meridiano, quas poſtquàm collegerimus, uidebimus quot ſecundum eum qui prioris partis erat, ſitum æqui noctialibus temporibus abeſt pars ſeque͂s à medio cœlo per aſcenſiones iterum in recta ſphæra collectas, & quotquot æquales horas reddit præcedens multiplicantes in multitudinem horariorum temporum partis ſequentis, ſiquidem ad M C. fiat comparatio diurnorum: ſi uerò ad I M. nocturnorum, cùm exorta ex ſuperatione utriuſq; diſtantiæ tempora acceperimus quæſitorum annorum multitudo innoteſcet.

EXEMPLVM.

Vt euidentius fiat quod diximus, ponatur præcedens locus initium arietis: uerbi gratia, ſequens geminorum principium, regio uerò ubi maximus dies eſt horarum quatuordecim. Horaria igitur magnitudo initii geminorum eſt temporum æquinoctialium ſeptendecim & 8. ſcrupulorum proxime, & oriatur primum initium Arietis, ita ut M C. occupet initium Capricorni, & diſsideat à cœli faſtigio geminorum principium 148.47. Cùm igitur Arietis initium diſtet à meridiano horis temporalibns ſenis, has ducentes in 17.8 quæ ſunt tempora horariæ magnitudinis principii geminorum quandoquidem à cœli culmine eſt temporum 148. diſtantia, habebimus & huius diſtantiæ tempora 102.48. Poſt ſuperationis huius tempora 46. locus ſequens in præcedente fertur. Tot uerò ſunt etiam aſcenſionis tempora proxime Arietis & Tauri, poſteaquàm locus Apheticus in horoſcopo ponitur. Ponatur ſimiliter M C. occupare initium Arietis ut abſit ſecundum primam poſitionem principium geminorũ à cœli culmine temporibus æquinoctialibus 58. Quoniam igitur ex ſecunda poſitione oportet cœli medium occupare locum Apheticum, habebimus prioris diſtantiæ exceſſum illum ipſum, nimirum 58. temporum. quibus rurſus eo quod in medio cœlo ſit locus Apheticus, meridianum prætergreditur Aries & Taurus. Rurſus occidat ad eundem modum principium Arietis, ut medium cœlum occupet initium Cancri Diſtet uerò à cœli culmine initium Geminorum præcedentia uerſus temporibus æquinoctialibus 32.16. Quoniam igitur ſex iterum horis temporalibus abeſt à meridiano Arietis initium uerſus occaſum, ſi ſepties decies eas ſumpſerimus, habebimns 148. 47. tempora; quibus abeiit à meridiano

meridiano Geminorum exordium, quando occidit. Aberat uerò & iuxta primum ſitum uerſus eandem partem temporibus 32. 17. In temporibus igitur ſupra terram 70. in occaſum fertur. in quibus etiam deſcendunt Aries & Taurus. Oriuntur uerò his oppoſita ſigna Libra & Scorpius. Ponatur igitur in nullo angulorum initium Arietis. diſtet uerò, uerbi gratia, uerſus præcedentia à meridie horis temporalibus tribus, ut medium cœlum teneat Tauri pars decima octaua. Diſtat uerò iuxta primum ſitum principium Geminorum à cœli faſtigio uerſus ſequentia temporibus æquinoctialibus tredecim. Si igitur rurſus 72. 8. tempora in tres horas extenderimus, diſtabit etiam iuxta ſecundum ſitum Geminorum principium à linea medii cœli uerſus antecedentia temporibus 50. 24. omnia uerò tempora conſtituentur 64 27. Abſoluerat autē per ſuam motionem, cùm oriretur locus Apheticus, tempora 46. cùm cœli meditullium occuparet tempora 48. in occaſu 70. 32. Differt igitur iuxta ſitum intra medium cœlum & occaſum collectus temporū numerus ab utroq; aliorum. Fit enim temporum 64. Differt autem pro ratione exceſſus trium horarum: quandoquidem in integris ſecundum angulos acceptis quadrantibus duodecim temporum erat, in abſceſſu uerò trium horarum, ſex temporum. Poſtquàm uerò eadem ferè ratio in omnibus ſeruatur, fieri poteſt ut ad eundem modum ſimpliciori uia ingrediamur. Rurſus enim cùm in ortu eſt pars anterior, aſcenſionibus utemur inter eam & ſequentem interceptis: cùm in cœli medio eſt, iiſdem recta ſphæra deſumptis, cùm in occaſu deſcenſionibus. Quando uerò mediis horum interſtitiis, ut exempli gratia, in prædicta diſtantia Arietis, primum accipiemus tempora quæ ſeſe offerunt utriuſq; anguli proximi. Inueniemus autem, cùm poſt medii cœli lineam ſupra terrā poſuerimus initium Arietis, intra culminantem & occidentem angulum intercidentia tempora 64. proxime uſq; ad initiū Geminorum. Culminationum uerò 58. obituum 70. Deinde diſcamus (ut prædictum eſt) quot horis temporalibus diſtet anterior locus ab alterutro angulorum. Quotacunq; enim hæ pars fuerint horarum temporalium quadrantis ſex, totam partem ſuperationis utriuſq; per angulos delationis auferemus adiiciemusùe angulo unde comparationem acce

pimus

pimus. Vt quoniam prædictorũ terminorum exceſſus eſt temporum duodecim, ponebatur uerò abeſſe anterior locus ab utroq; angulorum horis æqualibus, temporalibus tribus, quæ ſemiſſem reddũt ſex, accipientes uerò & 12. temporum ſemiſſem & adiicientes ad 58. aut à 70. auferentes inueniemus ſuperationem 64. temporũ. Si uerò duabus temporalibus horis abeſſet ab alterutro angulorum quæ trientem conſtituunt ſex horarum, Trientem quoq; ſuperationis temporum 12, nimirum 4. ſi quidem duarum horarum distantiæ à medio cœlo ponebantur, adiecerimus ſanè temporibus 58. Si uerò ab occaſu, ſubduxerimus à 70. ſic igitur nobis temporum interiectorum magnitudo conuenienter rationi inueſtiganda eſt. Diſcernemus uerò deinceps in unaquaq; prædictarum occurſationum aut obituũ iuxta ordinem ab iis qui temporis breuiſſimi ſunt acceptum & interemptrices & ſcalares quæq; aliàs per traiectiones eueniunt prout inficitur occurſus, aut iuuatur ad eum quem diximus modum, & pro ſingulorum occurſuum temporali exitu. Afflictis enim ſimul & locis & in exitu annorum reuolutione Stellarum inficiente præcipua loca mortem certam expectare oportet. At ſi alterutrum horum humanæ naturæ laborãti ſuccurrat, aſſultus magnos & graues. Vtroq; uerò iuuante languores tantum aut damna & deportationes temporales: horum peculiari ratione accepta ab occurſantium locorum ad genituræ negotia neceſſitudine. Nihil uerò prohibet interdum diſſidẽtibus iis penes quos interimẽdi ius eſſe oportet occurſus ſingulos æſtimantes, aut iis maxime uti qui ad exitũ euentuũ & ad ea quæ poſt conſequutura ſunt, comparati eſſe uidentur, aut omnium pro uirium magnitudine ualẽtium, obſeruationem inſtituere, eorum uehementiam & imbecillitatem iiſdem rationibus coniectantes.

DE FORMA ET TEMPERAtura corporis.

ENarrata à nobis de uitæ ſpatio pertractatione, dicamus ſecuti præſcriptam ab initio ſeriem, de forma & corporis deliniatione. Quandoquidem quæ corporis ſunt natura ante animam finguntur, & corpus cũ ſit denſius, cognatas ferè habet peculiarium ſuarum

commiſtionum apparitiones. Anima non niſi poſt & paulatim infuſas ſibi à prima origine dotes in lucem profert. Quæ uerò extra nos ſunt, ſuccedenti magis deinceps tempore aduentant. Obſeruare igitur uniuerſum oportet orientalem finitoris partem & ſuccedentes aut gubernandæ eius ius poſſidentes errones, ſicut diximus. Partim uerò & lunam ſimiliter. Nam ex horum locorum iiſq; imperantium informandi natiua ui & horum temperatura, amplius ex coaſcendentium ipſis fixarum ſtellarum deliniatione, ea quæ ad corpus fingendum ſpectant colliguntur, ita tamen ut primas tribuamus ſtellis penes quas dominandi ius eſt, ſecundas ipſorum locorum peculiari naturæ. Primum igitur ſi quis illud ſingulari & ſimplici uia proſequatur, hunc habebit modũ. Nam inter ſtellas ſanè Saturnus quũ orientalis eſt, flauos cõmodeq; habentes procreat, capillis nigris, criſpo capite, oculis magnis & ſtatura moderata. Tẽperatura uerò humidiore & frigidiore. Occidentalis uerò cùm eſt, nigros & macilentos & paruos, capillo ſimplici, tenues, aliquantulum moderata ſtatura, nigris oculis: temperatura uerò frigidiori & ſicciore. Iouis uerò ſydus locis prædictis imperans, orientale, albos cum quadam coloris commendatione, capillitio mediocri, nigris oculis & bene magnos, forma uenerabili: temperatura uerò magis declinante ad calorem & humorem. Occidentalis uerò cùm eſt, albo quidem colore, ſed indecenti: item capillis rigidis, aut recaluaſtros etiam & caluos, ſtatura mediocri, temperatura uerò humidiore. Martis ſydus orientale, rubeſcentes efficit & ſtaturoſos, ac ualentes, oculis cæſiis hirſutos, capillamento mediocri, tẽperatura calidiori & ſicciori. Occidentalis uerò rubentes omnino, ſtatura mediocri, exiguo capite, ſubtenues, flauis capillis, rigidos, conſtitutione uerò corporis ſicca. Venus ſimilia iis efficit quæ Iupiter, niſi quod elegãtiora, & plauſibiliora, muliebremq; magis habitum decentia omnia, habitiora, ſucculentiora, ac deniq; teneriora. Peculiariter uerò oculos dat decenter ſublucidos. Mercurius orientalis flaueſcentes, ſtatura temperata & conformi, oculis exiguis, capillamento mediocri, temperatura magis ad calidam accedente. Occidentalis uerò cùm eſt, flauos, rara, & tenui corporis contextura, oculis cauis, caprinis pedibus, ſubrubeſcentes, conſtitutione corporis ſiccio-

re,

re. Opitulantur autem unicuiq; horum configurati. Sol quidem ad formam decentiorem producendam & habitiorem. Luna uerò maxime in ſeparatione uniuerſim ad maiorem conformitatem & robur ac temperaturam uiuidiorem. Particulatim uerò habita ratione illuminationis ſicut in principio huius operis recenſuimus. Rurſus in genere cùm matutinæ ſunt ſtellæ & apparentes, ingentia efficiunt corpora, cumque in prima ſtatione fuerint, ualida, ac firmis lateribus. Præeuntes uerò, immoderata, & cùm ſecundo conſtiterint, imbecilliora. Occidentes uerò dignitate prorſus nulla, & uitiorum fœcunda. Ac cùm loca quoq; ipſa ad configurationes maxime informationũ, & temperaturas ut diximus, conducant, in genere rurſus qui à uerno æquinoctio & æſtiua conuerſione intercipitur quadrans, coloris grati efficit, ſtaturoſos, ualentes, oculis nitidis, magis ad humidam calidamque temperaturam accedentes. Qui uerò inter æſtiuam conuerſionem & autumnale æquinoctium comprehenditur, colore medio, conformi ſtatura, ualentes, oculis nigris, hirſutos, capillis criſpis, calidiores & ſicciores. Qui inter autũnale æquinoctium & conuerſionem hybernam intercipitur flauos, graciles, maculoſos, raræ corporis contexturæ, capillamenti mediocris, decentibus oculis, frigidiores & ſicciores. Qui à brumali ſolſtitio & uerno æquinoctio continetur, nigros, ſtatura conformi, capillis rigidis, ſubtenues, temperatura frigida & humida. Particulatim uerò humanæ quidem figuræ conſtellationes tam intra ſigniferũ, quàm extra comprehenſæ conformia & temperata corpora producunt. Quæ uerò alterius ſunt figuræ, deformant ea quidem iuxta ſuam uniuſcuiuſq; formã hominis corporaturam. Et quodammodo ſimilia iis euadunt mẽbra uel magnitudine & paruitate uel robore & teneritudine, & conformitate. Magnitudine, ut uerbi gratia, Leo, Virgo, & Sagittarius. Paruitate ut Piſces, Cancer & Capricornus. Rurſus ut Arietis, Capricorni & Leonis, priora quidem & ſuperiora ad ualentiorem corporis conſtitutionem faciunt, inferiora & poſteriora ad infirmiorem: ita contra Sagittarii, Scorpii, & Geminorum, anteriora quidem ad imbecilliorem temperaturam iuuant, poſteriora uerò ad robuſtiorem. Similiter Virgo, Libra & Sagittarius, conformitatem adducunt & moderationẽ. Scor

pius uerò & Piſces & Capricornus minus ſibi conſtantem temperaturam & immoderationem. Et in aliis ſimiliter, quæ quidem omnia contemplantes & commiſcentes, propriam & exactam temperaturæ rationem aſſequemur.

DE VITIIS ET MORBIS corporis.

CVm proxima his ſit de uitiis & morbis corporis diſceptatio, ea nobis primum explicãda eſt. Et hic eos qui generalem inueſtigationem ſpectant, reſpicere oportet ad finitoris duos angulos, orientalem ſcilicet & occidẽtalem. Maxime uerò ad occidentalem, quodq; ipſum antecedit, quod quidẽ nulla neceſſitudine cum horoſcopo coniunctum eſt: obſeruare etiam maleficas ſtellas conuenit, quomodo affectæ ad ipſum fuerint. Si enim ad partes ſuccedentes iis quæ iam dicta ſunt conſtiterint, corpore aut radiis tetragonis oppoſitisúe ſiue utræq; maleficæ ſiue harum altera, uitia & morbos corporis nato infligunt. Idq; potiſſimũ, quãdo luminarium uel alterum uel utrunq; in angulis, ita ut diximus, ſitum eſt, ut uel una ſint uel ex aduerſo. Tunc enim non ſolùm ſi ſuccedat maleficorũ quiſpiam, uerum etiam ſi præcedat luminaria, ipſe centrum obtinens poteſt uitium morbumúe inferre, pro ratione locorum finitoris & ſigniferi proque natura ipſorum, uel maleficorum, uel affectorum ſyderum, iiſq; configuratorum. Partes enim uniuſcuiuſq; ſignorum loco horizontis affecto circumfuſæ, ſignificabunt corporis partem laboraturam, & utrum uitium futurum ſit an morbus, an potius utrumq;: aſtrorum uerò naturæ, horum euentuum genera & cauſſas aperiunt. Nam ex potiſſimis hominis partibus Saturnus præeſt auditui dextro, ueſicæ, ſpleni, pituitæ, & oſſibus.

Iupiter, tactui, pulmoni, arteriis & ſemini.

Mars, auditum ſiniſtrum poſſidet, renes, uenas, ac pudenda.

Sol, uiſui imperat & cerebro, cordi & neruis & denique dextris omnibus.

Venus, in olfactum, hepar, & carnem dominiũ exercet.

Mercurius, ſermonem gubernat & menti rationiq; præſidet, linguæ etiam, felli, & ſedi.

Luna, guſtui, & gulæ, ſtomacho, uentri, uuluæ, & ſiniſtris omnibus.

Solent uerò uitia plerumq; accidere, cùm oriētales ſunt maleficæ, morbi è diuerſo quādo ſunt occidētales. Separata enim ſunt hæc duo, ac uitium quidem ſemel infligitur, nec conſtantes dolores adfert, morbus uerò, uel continuos uel reciprocos. Quantum ad accuratiorem minutiorum euentuum obſeruationem attinet, ſunt peculiaria quædam his conſiderandis ſchemata, ab euentibus crebris ex ſimilibus configurationibus originem habentibus, annotata & collecta. Orbitates enim portenduntur, alterius quidem oculi, quando Luna ſolitaria in præfatis angulis reperitur, aut cum Sole congrediens aut ei ex aduerſum poſita: & cùm in alterutra reliquarum erga Solem configurationum, applicatur nebuloſarum ſtellarum alicui, in ſignifero conuerſantium, ut iis quæ in Cancri conſtellatione ſunt, aut pleiadi, aciei quoq; ſagittæ ſagittarii, & aculeo ſcorpionis, partibuſq; Leonis circa Berenices crinē, item urnæ Aquarii. Amplius quando Mars aut Saturnus ad Lunā in angulis ſitā & occidentalem ipſi orientales aſcenderint, aut hi ipſi in centris cōſtituti, ſolem anteceſſerint. Si uerò ambobus luminibus ſiue in eodem ſigno ſiue ex oppoſito, ſicut diximus, ſitis configurentur, matutini quidem ad Solem cōparati, ad Lunam uerò ueſpertini utriq; oculo minitātur. Mars quidem à plaga, aut pulſatione ferro aut uſtiōe, cæcitatem inducit, & ſi Mercurio cōciliatus eſt in palæſtris & gymnaſiis, aut ab hominū malorū incurſibus. Saturnus uerò per ſuffuſionē, frigus, glaucomata & his ſimilia. Rurſus quando Venus conſtituitur in aliquo prædictorū angulorum, maxime in occaſu cum Saturno congrediens, aut ei configurata, aut loca mutuo cum eo permutans, & ſupra eam Martis ſydus attollitur, aut ex oppoſito ferit, maribus quidem ſobolem negat, fœminis uerò abortiones decernit, crudos partus ac fœtus laceros, maxime in Cancro, Virgine, & Capricorno, ac ſi Luna in ortu Marti ſe applicat. Quòd ſi Mercurius Veneri hoc modo configuretur cum Saturno, & rurſus Mars ſupra eam elatus ſit, aut ex aduerſum reſpiciat, eunuchi aut Hermaphroditi, & quorū genitales meatus concreti ſunt in lucem producuntur. His ita habentibus cùm etiā Sol configūratur & luminaria, unaq; Venus maſculina ſunt & Luna occidentalis,

orbitates

sterilitas
abortiones

eunuchi
Hermaphroditi

occidentalis ,& ad eam maleficæ per proxime ſequentes partes aſcendant,mares quidem euirati naſcuntur & teſtium uitiis afflicti,præcipue in Ariete & Libra:fœminæ uerò, infrugiferæ & ſteriles. Aliquando neq; ab oculorum uitiis liberi ſunt,qui ita naſcuntur. Impedita lingua ſunt & blæſa,ac balbutiente,quotquot Saturnum & Mercuriũ habent in prædictis angulis congredientes cum Sole , maxime quando occidentalis etiam eſt Mercurius & ambo cum Luna configurantur. His uerò forte adiunctus Mars, ſoluere plerumq; ſolet linguæ inuolutionem,poſteaq̃ Luna illi obuiam fit. Rurſus ſi uel lumina ad maleficos in centris hærentes aſcenderint aut ex oppoſito ab ipſis impedita fuerint,maximeq; Luna in nodis ſiue flexuris conſtituta , aut in ſignis obnoxiis, nimirum Ariete,Tauro,Cãcro,Scorpio,& Capricorno,uitia corporis eueniunt,gibbi ſcilicet aut claudicationes, & luxationes, ſi quidem cum ipſis luminaribus fuerint maleficæ ab ineunte ætate & horæ partus. Sin autem in cœli faſtigio fuerint & ſupra luminaria eleuentur,eque regione ponantur, à grauibus periculis , nimirũ præcipitationibus,aut latronum incurſionibus atq; quadrupedum. Si Mars hoc pacto elatus eſt ab igne aut uulneribus tumultuoſe illatis , aut latrociniis. Si Saturnus ex præcipitationibus,naufragio , artuum contraxionibus. Verumenimuero uitia ut plurimũ eueniunt in ſignis tropicis & æquinoctialibus Luna uerſante. In uerno quidem ſigno , potiſſimum ex uitiligine: in æſtiuo ex impetigine,in autumnali ex lepra,in hyberno ex lentigine & id genus aliis.Morbi uerò accidere plerumq; ſolent, quando in prædictis conſtitutionibus malefici configurantur modo contrario,uidelicet ueſpertini cum Sole,cum Luna matutini In genere uerò Saturnus uentres frigidos efficit, ſuperuacuis humoribus plenos,pituitoſos,defluxibus obnoxios , tenues,ualetudinarios , diſentericos, tuſſientes & egre ſordes tuſſi eiicientes,colicos,leproſos, amplius fœminas ex utero laborantes. Mars ſanguinem expuentes, atra bile detentos, anheloſos propter affectum pulmonem , ſcabioſos , & qui nunquam non uel inſciſuris uel uſtulationibus , aut texioribus corporis partibus laborent, fiſtulis nimirum , ſanguinis effluxibus, aduſtionibus etiã ac ſucceſis depaſcentibusq; hulceribus. Fœminas amplius præter hæc abortibus, aut fœtus

mutili & inchoati enixibus & corroſionibus ſolet inuolue-re. Peculiares etiam aſtrorum configuratorũ naturæ ad cor poris partes peculiaria quædam in morborum generibus ef ficiunt. Iuuat autem ad malorum uehementiam Mercurius. Saturni enim frigus intendit ei conciliatus, magiſq; conſtan ti motione incitat pituitæ defluxus, & humoris turbam, præ cipuæ circa pectus, uentriculum ac guttur, Marti operam na uat exiccando, ut in ulceribus ex denudatiõe & ſiccitate pro uenientibus incruſtatis, apoſtematis, igni ſacro, lichenibus fe ris ſiue ex nigra bile orientibus, comitiali, lepra & his affini-bus. Similiter iuxta ſignorum uariationes, eorum uide-licet quæ in angulis prædictis figurationibus circunfundun-tur, accidunt quædam morbis propria. Cancer enim in pri-mis & Capricornus, Piſceſq;, & omnino quæ terreſtribus ſunt & aquaticis ſimilia ſigna, hulcerum depaſcentium ac ſer pentium calamitates infligunt, impetiginum, ſcrophularum, fiſtularum, lepræ & his ſimilium. Sagittarius uerò & Gemini comitialem. Et quæ in poſtremis partibus ſignorum repe-riuntur aſtra, extremis artubus morbos & uitia inferunt, per humorum ſcilicet defluxus, unde lepræ & uniuerſim poda-græ & chiragræ oriuntur. His igitur ita conſtitutis ſi nullus beneficorum configurabitur maleficis morborum autori-bus aut luminibus angulos occupãtibus, inſanabilia & gra uia erunt, ſiue uitia, ſiue morbi. Idem coniectandũ eſt, ſi con figurati quidem ſunt benefici, ſed à maleficis ſupploſi in po-teſtate conſtitutis. Si uerò ipſæ beneficæ ſtellæ iuxta præci-puas configurationes poſitæ, ſupergrediuntur ſupra malefi-cas quæ morbis uitiiſq; occaſionem dabant, tunc uitia decen tia erunt, minimoq; dehoneſtamento, morbi mediocres be-neq; tractabiles & nonnunquàm facile curabiles, quando ui delicet beneficæ ſtellæ orientales ſunt. Ac Iupiter quidem humanis auxiliis per opes & dignitates tegere uitia ſolet, morboſq; mitigare. Cum Mercurio etiam medicamentis & medicorum conciliis Veneris ſtella deorum prædictionibus & oraculis uitia quodammodo elegantia plauſibiliaque ef-ficit, morbos diuinitus petitis curationibus mitigabiles. At ſi illi Saturnus congreſſus ſit, non ſine ignominioſa pœna & uulgo nota aliiſq; id genus. Si Mercurius non ſine ſubſidio & lucro ad ipſum ægrotum ex morbis & uitiis redituro.

De quali

insanabiles morbi

DE QVALITATE ANImæ.

DE iis igitur quæ corpori eueniũt ſit hoc ueluti ſimulachrum quoddam conſyderationis. Eorum uerò quæ ad animæ qualitatẽ pertinẽt, intellectus quidẽ & rationis contemplatio à Mercurii conſtitutione accipienda ubiq; eſt, morum uerò & hebetiorum animæ actionum & à ratione ſecretarum, à luminaribus corpulentioribus, nimirum à Luna & aſtris illius uel ſeparationi, uel applicationi configuratis. Cùm uerò multiplices ſint animæ motionũ & uariæ formæ, merito ſanè & hanc conſiderationem non ſimpliciter & temere inſtituerimus, ſed per multam ac uariam obſeruationẽ. Ac ſignorum quidem qui Mercurium & Lunam & dominium in eos exercentia ſydera circumſiſtunt, differentiæ multum momenti adferunt ad peculiares animorum dotes & rationem habentium ad prædictorum aſtrorũ genus configurationes ad Solem & angulos ac denique peculiaris uniuſcuiuſq; ſyderis ad animæ affectiones procreandas natura. Signa igitur mobilia, ut generatim dicamus, publicolas mentes generant ciuilium forenſiumq; negociorum cupidas. Amplius ambitioſos, diuinis uacantes, ingenioſos, agiles, indagatores, inuentores, bene coniectantes, refutatores, diuinatores. Bicorpora uerò ſigna, uarios, mutabiles, indociles, leues, permutationis auidos, neutiquam ſimplices, amatores, uerſipelles, muſicæ ſtudioſos, negligentes, obuios, ad pœnitudinem pronos. Fixa obſeruantes æqui, alienos ab aſſentatione, conſtantes, confirmatos intelligentes, tolerantes, laborioſos, rigidos, continentes, iniuriæ illatæ memores, cœpti operis proſecutores, contentioſos, ambitioſos, ſeditioſos, cupidos, præfractos, non facile flexibiles. Configurationum quæ orientales ſunt & apud horoſcopum, maxime quæ in proprio intuitu ſiue perſona, liberos, ſimplices & præfractos, fortes, ingenioſos, acutos, & apertos præſtãt. Matutinæ uerò ſtationes & cœli culminationes, ratiocinatores, conſtantes, magnanimos, memores, cœpta urgentes immobiles, fortes, fraudis expertes, prudentes, inflexibiles, crudos, cenſores, negocioſoe, ſcelerum uindices ſcientiis idoneos, ortus uerò ſtellarum in noctis exordio & occaſus inſta-

bilis, flexibiles, infirmos, laboris impatientes, facile concitabiles, humiles & uiles, timidos, dubios, timide audaces, obtuſos, iactabundos, tardos. Veſpertinæ ſtationes & ſub terraneæ culminationes, amplius in Mercurio & Venere die quidem ueſpertini obitus, noctu uerò matutini, ingenioſos & ſapientes, non nimis memores, neq; laborum aut patientes aut cupidos, oculorum perſcrutatores, & inuiſarũ rerum indagatores, ut magicarum, myſteriorum, ſublimiũ, orchanicarum, fabrilium, operum mirabilium architectos, rerum cœleſtium & philoſophiæ ſtudioſos, aruſpices, diuinatores ex ſomniis & his affines. Quando uero in propriis aut domeſticis locis fuerint & ſertis aſtra quæ animis formandis præſunt, quemadmodum in principio huius operis diſcreuimus, illuſtra & non impedita, ſuis uiribus ſuffulta & lucroſa decernunt ſua omnia, potiſsime cùm ipſa aſtra utriq; loco dominantur, nimirum Mercurio qualitercunq; configurata, à Luna ſeparãtur, aut ad eã ſe applicãt. Sin aliter ſunt ſita & in locis alienis, quæ ex ſua natura peculiariter animis imprimunt obſcura, occulta & inchoata ſunt. Quæ uerò ab iis qui his dominantur aut elati ſunt ſupra ea proficiſcuntur ualida & iis quibus inſunt noxia ſunt omnia, ut qui propter maleficarnm ſtellarum commoda diuerſoria mali ſunt, dominantibus ipſis ſtellis facile ad nocendũ aliis ac ſine ſuo periculo, nec impediti, nec ſine gloria & lucro, concitantur. Superatis autem his ab iis quæ ſunt alterius ſectæ ſiue familiæ, non impune aliis inſultatur, & animaduerſionem facile incurrunt. Contra qui propter beneficarum ſtellarum ad prædicta loca familiaritatem boni & æqui ſunt, ſi nullæ ſupra eas elatæ ſint, gaudebunt, & bene audient ob ea quæ in alios conferunt beneficia, nec à quoq; contumelia afficientur, ſed utilis & fœcunda erit ſua ipſis probitas. Deuictis uerò his à ſtellis contrariis: qui ſua manſuetudine & humanitate in aliorum ſugillationem & contemptũ, uim, contumeliamq; incurrunt. Hæc igitur eſt in genere ſumpta harum rerum conſyderatio, nunc ſingularia ab aſtrorum propria natura ſecundum eorum dominum pendẽtia, deinceps ſummatim percurramus, quo ad commiſtionem & contemperaturam eorum quæ uniuerſum deprehendi poſſunt, aſſequamur.

M Satur-

Saturnus igitur ſolus gubernationem animæ nactus dominuſq; Mercurii & Lunæ, ſi bene ſitus fuerit reſpectu orbis & angulorum efficit nimium corporis ſui ac uitæ ſtudioſos, rigidis ſententiis, profundis meditationibus, auſteros, ſuæ pertinaciter ſententia adfixos, laborioſos, imperioſos, ſcelerum ſeueros uindices, ſuperuacaneis intentos, auaros, uiolentos, thezauros coaceruantes, inuidos. Contra obſcuro loco poſitus, ſordidos, præparcos, abiectos, ſuis ſententiis innixos, inuidos, timidos, ſolitarios, maledicos lugubri ſemper habitu, impudentes, ſuperſtitioſos, laborioſos, ſuorum liberum & neceſſariorum negligentes, domeſticis ſuis inſidiantes, triſtes, ualetudinis ſuæ rationem nullam habentes. Si uerò Ioui ſit prædicto modo conciliatus & honorato loco conſtitutus, bonos, reuerentes maiorum natu, compoſitos, bene ſentientes, aliis commodantes, impigros, exacti iudicii, quæſtuoſos, magnanimos, liberales, temere nihil inceptantes, familiæ ſuæ ſtudioſos, mites, prudentes, patientes, philoſophos. Si ſecus, ineptos, furioſos, formidoloſos, ſuperſtitioſos, ſacra uerſantes, incantatores, ſuſpicaces, liberorum ſuorum oſores, amicis deſtitutos, abditis locis latentes, infidos, inepte elegantiam affectantes, uirulentos, diſſimulantes, imbecilles, ambitioſos, ad pœnitudinem pronos, fatuos, ac proinde tolerantes malorum & iniuriarum. Marti uerò prædicto modo conciliatus, in proſpera conſtitutione, reddit homines citra delectum multa inceptantes, ore libero, laborioſos, turbulentos, timide audaces, rigidos, immiſericordes, faſtidientes aliorum, aſperos, bellaces, temerarios, ſeditioſos, fraudulentos, inſidiatores, implacabili ira, perturbationibus inhiantes, tyrannicos, cupidos. Reipub. aduerſantes, contentioſos, illatæ iniuriæ memores, funditus improbos, uehementes, intolerabiles, tumidos & inflatos, importunos, glorioſos, infeſtos, iniquos, impunitos, ab omni humanitate alienos, immobiles, pluribus ſeſe negociis implicantes, agiles tamē & artificiis idoneos, inuictos & omnino lucroſos. Si uerò infeliciter ſitus eſt, raptores, latrones falſarios flagitioſos, turpi lucro incumbentes, incompoſitos à liberis & neceſſariis abhorrentes, contumelioſos, inſidiatores, fures, periuros, crudeles, nefarios, maleficos, homicidas, incantatores, impios, ſacrilegos, ſepulchorum effoſſores,

res,ac plane improbos. Veneri cōciliatus,proſpereq; cōſtitutus,efficit hoīes ingenio à mulieribus abhorrēti,ad ſenes uerò propēſo, ſolitarios, inamœnos in cōuictu,ab ambitiōe remotos,formoſa natiuo odio declinātes,inuenuſtos,inuidos auſteros, alienos à cōgreſſu,& cōuictu,ſuis ſentētiis innixos uates,religioſos,myſteriorū &oraculorū cupidos,ſacrificos diuinos,uenerabiles,&uerecūdos,philoſophos,fideles in cōuictu,ſtabiles,cōtinētes,ratiocinādi ui præditos,cautos ad indignationē pronos,in re uxoria ſuſpicaces & zelotypos. Si infeliciter ſitus eſt,laſciuos, incōtinētes, obſcœnos, ſine deliberatiōe plerunq; agentes,impuros in congreſſu, immūdos fœminarum dolis expoſitos,ac maxime domeſticarū,audaces,prorſus infames, procliues in Venerē, pulchra declinantes,obtrectatores, maledicos, temulētos,obſequioſos, nefarie in coeundo affectos,nō in eo tātū qui naturæ cōſentaneus eſt,uerū etiā præter naturā ſeniorū,ac uiliū hoīm, ac deniq; beſtiarū lege uetitos cōgreſſus appetētes,impios,deorū irriſores,myſteriorū ſacrorūq; prophanatores,infidos, calūniatores, nihil non tētantes. Mercurio cōciliatus, honorato loco poſitus curioſos efficit,ſciſcitādi auidos,iuris indagatores, rerū medicarū ſtudioſos, arcanorū & eorum quæ uulgo efferre religio eſt nō expertes,miraculorū architectos,captioſos,in diem uiuentes,agiles, procuratores, ſolertes,acutos amarulētos,diligentes,ſobrios,induſtrios,lucroſos. Cōtra infeliciter ſitus, nugones, iniuriæ illatæ memores, duris animis,laborioſos,ſuorum oſores,inuidos,triſtes,nocti uagos,inſidiatores,proditores, immiſericordes,fures,magos, incantatores,machinatores,mala fide in negociis uerſantes, offenſatores facileq; impingentes.

Iouis uerò ſydus quādo ſolùm gubernationē animi nanciſcitur in felici ſitu, efficit magnanimos,gratioſos,pios reuerētes,hilares,humanos,magnificos,liberos,iuſtos,miſericordes.affabiles, excogitandi ui præditos, liberorum & affiniū ſtudioſos, principatui & regno idoneos. Diuerſo modo poſitū, ſimilia ueluti ſimulachra iam dictorū animis imprimit, obſcurius & humilius oīa ut pro magnificētia,prodigalitatē: pro pietate, ſuperſtitionē:pro uerecundia,timiditatem: pro ueneratione,multitudinis exiſtimationem tāntum: pro humanitate, fatuitatem: pro amore pulchrarum

pro libertate reſponſandi, & quibuſuis ſine diſcrimine oblo quendi aſſuetudinem,& id genus cætera.

Marti uerò conciliatus, honorata collatione aſperos producit, pugnaces, militari ingenio, & ad res procreãdas idoneos; dominos, nemini parentes, audaces, ſponte ſe periculis obiectantes, negocioſos, ore libero, ad reprehendendum pronos, cœpta proſequentes, contentioſos, primatum nuſquàm non affectantes, prudenter inſidiantes, uincendi ſtudioſos, magnanimos, ambitioſos, animoſos, omne iudicandi arbitrium ſibi ſumentes & hæc omnia fœliciter. *Si* ad uerſa fuerit Iouis conſtitutio contumelioſos, ſine diſcrimine unicuiq; manus iniicientes, crudeles, irreconciliabiles, ſeditioſos, contentioſos, peruicaces, calumniatores, inſolentes, cupidos, raptores, uariabiles, leues, & quos crebro actorum pœnitet, temerarios, inconſtantes, infidos, multo iudicio, cognitione nulla, turbulentos, inſidioſos, faciles ad uerbera, querulos, prodigos, nugaces, enormes & inconſtãtes.

Veneri conciliatus Iupiter fœlici ſitu, puros, uoluptuarios, pulchrorum amantes, artificioſos, ſciendi cupidos, muſicos, cantores, leues, fraudi expoſitos, beneficos, argutos, minime malos, pios, & deorum cultores, certaminum ſtudioſos, prudentes, amatores, uenuſtos, ſed non ſine maieſtate quadam, ſplendidos, gnaros, liberales, literarum ſtudioſos, iudicio præditos, modeſtos ac honeſtos erga rem Veneream, contentioſos, æqui amantes & honoris cupientes, ambitioſos, & ut unò uerbo dicam, decenter & eleganter probos. *Si* minus fœliciter ſitus eſt, delitiis operam omnem nauantes, effœminatos, ſaltatores, muliebri & euirato animo, ſumptuoſos, amatores, ſegnes, ſomnolentos, in Venerem pronos, adulteros, ornatui nimis indulgentes, molles, ignauos, prodigos, ad cauillandum propenſos, prope fatuos, affectuum impulſus non coercentes, cultum & muliebrem elegantiam affectantes, muliebribus ſententiis, ſacris inſiſtentes, lenones, myſteriorum indagatores, fidos ſanè & non improbos, gratioſos & affabiles, iucundo conuictu, & in occurſationibus liberiores.

Mercurio uerò fœlici ſtatu conciliatus, literarum cupidos & linguarum, geometriæ amantes, mathematicos, artifices, concionatores, ingenioſos, ſapientes, bonos, dapſiles, ciui

les

les & politicos, beneficos, quibus tuto aliquid mandetur, bene moratos, liberales, & qui turba delectentur, callidos, lucroſos, ueluti principatui genitos, pios, deorum amantes, mira in tractando dexteritate præditos, pios erga liberos & parentes & neceſſarios, familiæ ſtudioſos, eruditos, philoſophos, in exiſtimatione ob hæc conſtitutos. Si ſecus, fatuos, nugones, in errorem procliues, contemptibiles, ſuro re diuinatorio correptos, ſacrificos, uaniloquos, amarulentos, ſimulantes ſapientiam, ſtultos, ſuperbos, commentores, incantatores, incompoſitos, multa ſcientes & memoriæ tenacis, ad docendum habiles, minimeq; impuris cogitationibus obnoxios.

Martis ſydus quando ſolum animi formandi munus nanciſcitur in ſitu fœlici, generoſos facit, ánimoq; ad principatum propenſo, diuitiarum cupidos, uerſipelles, fortes, multis ſeſe periculis exponentes, temerarios, nulli parentes, ſine diſcrimine inter homines agentes, peruicaces, acutos, audaces, faſtidientes aliorum, tyrannicos, ad pugnam procliues, iracundos, ad exercitum ductandum idoneos. Sin aliter crudeles, contumelioſos, ſanguinis profundendi & tumultus concitandi cupidos, prodigos, uociferatores, percuſſores, temerarios, temulentos, raptores, infeſtos, immiſericordes, perturbationibus obnoxios, furioſos, familiæ & domeſticorum negligentes, impios.

Veneri conciliatus, in proſpero ſitu amabiles, beneq; tractabiles ſociorum ſtudioſos, ſuauiter conuiuentes, lætos, luſui deditos, ſimplices & apertos, modeſtos, ſaltatores, amatores, liberorum amantes, imitatores, uoluptuarios, cultum coporis non ſpernentes, in uenería uitia pronos & ſalaces, ſed ſine incommodo aut damno, quiq; uitia ſua tegere norint, prouidos, repræhenſionem & iudicium ſiue cenſuram aliorum non incurrentes, iuuenum amatores, maſculorum æque ac fœminarum, ſumptuoſos iracundos, & zelotypos. Si ſecus ſe habet, natos facit oculis emiſſitiis, ſegnes, procliues ad Venerea, omniũ ſecuros, cauillatores, adulteros, contumelioſos, mendaces, aſtutos, corruptores domeſticorum & alienorum, utq; feſtinos ad ſatiſfaciendum cupiditatibus, ita facile ſatiabiles, mulierum ac uirginum conſtupratores, crebro ſe periculis obiectantes, calidos, immoderatos, inſidiato-

diatores, periuros, faciles ad lapſum & dementiam, interdum etiam ſeipſos ornare geſtientes, audaces, peruerſos, & inſolenter petulantes.

Mercurio conciliatus ſitu fœlici uehementes reddit in dicendo, militares, ſtrennuos, agiles, indeſpectos, uerſipelles, habiles, ſophiſtas, laborioſos, ueteratores, lingua promptos, ad inuadendum faciles, doloſos, inconſtantes, ex inſidiis hominem adorientes, malis artibus imbutos, ingenioſos, deceptores, ſimulatores, inſidiatores, male moratos, curioſos, malorum amantes, proſpere tamen agentes & cum æqualibus & ſimilibus facile, iucundeq; conuerſantes, amicè recipientes, ac omnino ut inimicis incommodantes, ita amicos prouehentes. Si aliter ſitus eſt, decoctores, alienorũ uſurpatores, crudeles, periculis ſe exponentes, audaces & quos non raro actorum pœniteat, faciles ad uerbera, immoderati motus, mendaces, fures, impios, periuros, irruptores, ſeditioſos, incendiarios, hiſtriones, infeſtos, latrones, ſepulchrorum effoſſores, truculentos, falſarios, mala fide rem tractantes, incantatores, magos, ueneficos, homicidas.

Venus ſola animi gubernaculo præſidens, honorifico loco ſita, blandos, bonos, uoluptuarios, omnibus expoſitos, cordatos, puros, ſaltandi ſtudioſos, affectatores, lætos, laboris fugientes, artium amantes, decentes, deorum mire reuerentes, habiles, in ſomniis fœlices, pio affectu erga liberos & neceſſarios, beneficos, miſericordes, liberales, lucroſos, ac deniq; Venerios. Sin aliter, ignauos, amatores, effœminatos, muliebres, timidos, præcipitabundos, in rem Veneream procliues, neq; infames neq; claros, ſed obſcuros & latentes.

Mercurio conciliata fœlici ſitu, reddit ad opificia manuaria promptos, animo philoſophico & ſcientiis apto, ingenioſos, opifices, poetas, elegantes, bene moratos, uoluptuarios delicatos, lætos, ſapientiæ amãtes, amicis amicos, pios, prudentes, uaria machinantes, meditabundos, aptos mente, gaudentes officio, celeriter atq; adeo libenter diſcentes, idq; ſine magiſtri opera, æmulatores optimorum, affectantes eorum quæ pulchra ſunt, ore honeſto, gratiarum affatim plenos, ſermone amabili, moribus moderatis, probos arena delectatos & palæſtra, iudicandi acumine non deſtitutos, magnificos. Quantum ad Venerea pertinet à mulierum conſuetudine abſtinentes

ſtinentes, ad puerorum congreſſus propenſiores & zelotypos. Si ſecus, irruptores, machinatores, ore impudico, nunc harum nunc illarum partium, peruerſis ſententiis, deceptores, perturbatores, mendaces, calumniatores, periuros, penitus peruerſos, inſidiatores, incompoſitos, inhoſpitales, falſarios, mulierum conſtupratores & puerorum. Amplius cultui corporis deditos, molles, infames, quiq; in ore ſint omni populo, omnibus ſe immiſcentes, interdum recte iudicantes interdum ſecus, turpia perpetrantes, & pro uario affectionum motu unumquenq; contumelia afficientes.

Mercurius ſine collega animum gubernans fœliciter ſitus ſolertes, ingenioſos, mentis ui præditos, multarũ rerum peritia inſtructos, ad inueniendum idoneos, experientes, bene ratiocinantes, coniectando ſcopum ferè attingentes, naturæ rerum peritos, bonæ indolis, imitatores, beneficos, contemplandi ui præditos, mathematicos, arcanorum conſcios & proſpere hæc omnia. Si aliter poſitus eſt, uafros, impræmeditatos, obliuioſos, impetuoſos, leues, uariabiles, inepte elegantiã affectantes, inſipientes, facile per errorem peccantes, mendaces, nullo diſcrimine utentes, inconſtantes, infidos, alienis imminentes, iniuſtos & omnino menti labili & in errores ſeductili. Cum his ita conſtitutis, cõferenda etiam erit Lunæ conſtitutio. Nam ſi in flexuris extiterit auſtrini & borei limitis, cooperatur ad mentis animiq; naturã, quod efficiat omnia uariabiliora, & indolem plurium machinatricem ac deniq; inconſtantiorem. In nodis uerò, acutiorem, magiſq; induſtriam & agiliorem. Amplius aſcendẽs & aucta lumine, nobiliorem, illuſtriorẽ, ac ſolidiorem liberiorémq;. Si minuta lumine aut ſolis iubare oppreſſa eſt tardiorem, hebetiorem, & ad pœnitudinem propenſiorem, obſcuriorem & tectiorem quoq;. Sol etiam ad partes uocatur quocunq; tandem modo animæ gubernatori conciliatus in felici conſtitutione, eo quòd omnia reddat æquiora, rectiora, perfectioráq; & plus dignitatis ſiue maieſtatis pro ſe ferẽtia, magis deniq; pia. Infeliciter ſitus, neq; hoſpitio receptus, humiliora, difficiliora, minus præ ſe dignitatis, minus maieſtatis ferentia, ſimpliciora, ſeueriora, magiſque cruda, intractabiliora, atq; omnino correctu aſperiora.

De uitiis

DE VITIIS ET MORBIS animi.

QVandoquidem poſt animæ explicatam peculiarem naturā proxime ſequitur de præcipuis eius affectionibus ſeu morbis tractatio: In genere igitur rurſus obſeruare expedit Mercurium & Lunam, quo pacto habeant ſe ad inuicem, adq́; angulos, & malefaciendum idoneas ſtellas. Vt ſi ipſi inter ſe inconiuncti ſunt, & apud orientalem finitorē à meleficis aut male affectis ſtellis ſupploduntur, aut circundantur, aut ex oppoſito feriuntur multorum animi morborum authores ſunt, quorum temperatio & miſtura, ex præcognitis ſyderum his locis conciliatorem propriis conditionibus intelligenda eſt. Bona igitur pars mediocrium & minutiorum animi morborum explicata in præcedentibus eſt, & poteſt eorū intentio aut remiſſio ex eorū authoribus maleficis ſtellis colligi. Verùm enimuero quæ inſigni interuallo à mediocritate diſſident, eam uidelicet aut ſuperantia, aut non attingentia, ac ueluti morboſa ex omni parte, ac ſecundum uniuerſam mentis conſtitutionem, hanc habent uelut in tabula explicatam ſummatim conſiderationem. Epileptici plerunq; fiunt, quotquot Luna & Mercurio nulla familiaritate cohærentibus, in orientali finitore. Saturnum perdiu, Martem uerò noctu ſuſtinent intuentem prædictam figurationem. Furioſi uerò, quando præter ea quæ dicta ſunt è diuerſo Saturnus nocte, Mars die figurationi dominatur, potiſſimum in Cancro, Virgine, aut piſcibus. Dæmonioplecti naſcuntur & Lunatici quando ſic cōſtitutæ maleficæ Lunam præhendunt ad ſolis radios properantem, Saturnus quidem cum ſole congredientem. Mars uerò oppoſitam, maxime in ſagittario & piſcibus. Solæ igitur maleficæ prædictum ad modum uictoriam ſchematis nanciſſentes immedicabiles reddunt, quos diximus, morbos, fertos tamen neq; paſſim in populum fama diſperſos. Si uerò conciliatis Ioue & Venere maleficæ in occidentalibus partibus ſint, beneficæ uerò beneficis locis & angulis ſitæ, medicabilia quidem, ſed illuſtria nimis hæc uitia conſtituunt ac ueluti publica exempla. Iupiter enim medicorum opera ſanabilia ſignificat. Venus oraculis & deorum ſubſidiis. At ſi contra malefi

cæ in orientali angulo conſiſtunt beneficis ad occaſum reie ctis, incurabilia iuxta ac illuſtria maximeq́ꝫ omnibus inuul gata. Epilepticis continuitatem morbi afferunt, uociferationes, & mortis ſæpe terrores iniiciunt. Ad inſaniam & ſtuporem adiiciunt in domeſticos incoercitam licentiam, denudationem crebram & blaſphemias hiſq́ꝫ cognata. Ad dæmonoplexiam aut cerebri uuiditatem, bacchantium conſue tudinem, occulta paſſim prodendi morem, uerberationes, & his ſimilia exempla. Peculiariter uerò ex locis quæ figurationem compræhendunt, Solis & Martis loca ad inſaniam effi cacia in primis ſunt. Iouis & Mercurii ad comitiales Veneris ad numinis adflatus & arcanorum reuelationes. Saturni & Lunæ ad humorum copiam, ac dæmonoplexias. Hi ſunt ferè morbi qui circa uniuerſam agentis animæ conſtitutionē eueniũt, & ex his figurationibus colligũtur. Quæ ad eius partis quæ affectiõibus percellitur naturā pertinēt, è potiſſimo genere æſtimata, uidētur maxime circa maſculini aut fœminini ſexus exceſſum ac defectũ iuxta utriuſq́ꝫ naturā uerſari. Iu dicantur uerò ſimili cum prædictis ratione, nimirũ cum Luna Solē in Mercurii locum ſurrogantes & Martis cum Venene ad illos configurationem. His ita oculis expoſitis ſi lumina ſola in maſculinis ſignis ſunt, mares naturam maſculinam ſuperant, fœminæ ad uirilem nimium indolem naturamq́ꝫ tranſeunt. Si uerò Mars quoque & Venus, ſiue uterq́ꝫ ſiue alteruter maſculini fuerint, uiri ad conuenientes naturæ congreſſus procliues admodum fiunt, adulteri, incoercibiles, & nunquàm non accincti ad turpem & illegittimam commiſcendorum corporum uoluptatem. Fœminæ uerò coitus præter naturam inſtituti appetentes euadunt, ſalaces, oculis emiſſitiis, & quas tribades appellant, uirilia ſibi munia ſumentes. Et ſi quidem ſola Veneris ſtella maſcula fuerit, clancularia hæc & latentia uitia ſignificat. Sin etiam Martis, aperta, ut legittimarum uxorũ loco habeant nonnunquàm quibuscum commiſcentur. E diuerſo cùm luminaria in præ dicta figuratione in locis fœmiuinis inueniuntur, fœminæ in iis quæ ſibi natura conueniunt modum non ſciunt, uiri præter naturam ad fœminarum mollitiem & euirationē propen dent. Cum adhæc Venus quoq́ꝫ fœminina eſt, fœminæ procli ues in Venerem, adulteræ & ſalaces fiunt Veneream q́ꝫ ope-

ram & conuenientes,potiſsimum ſexui ſuo congreſſus,neq́ ullo tempore,neq́ hominum ulli recuſantes, turpe aut illegi timum ſit,nihil penſi habentes. Viri uerò molles & ad natu ræ ignotas coitiões præcipites & cōcitatos, quiq́ muliebres ſibi partes congrediundo uendicant,occulte id ſane & tecte. At ſi Martis quoque ſtella effœminata fuerit aperte ac libere, & urbana prorſus fronte quæ diximus exercebunt,meretriciam illam & publicæ proſtitutorum turpem & execrabilem perſonam induti, uſq́ ad cōmunem populi indignationem & deuotionem infames. Conferunt etiam orientales & matutinæ figurationes Martis & Veneris, ut hæc omnia uiriliora ſint & illuſtriora notioraq́,occidentales autem & ueſpertinæ muliebria magis & tecta. Haud diſſimiliter Saturnus his accedens ut ſint inſolentiora & impuriora hæc omnia & cum maiori turpitudine ac dedecore cōiuncta. Iupiter uerò ut decentiora,uerecundia quadam uelata & tutiora. Deniq́ Mercurius hæc reddit uulgo notiora , agiliora milleq́ modis uaria , & cautius inſtituta.

Finis libri tertii.

Claudii Ptolemæi pelu-
SIENSIS QVADRIPARTI-
ti operis Liber quartus.

QVæ igitur genituram præcedunt illiùe conne xa ſunt, amplius ea quoq; quæ eam comitantur, cuiuſmodi ſunt uniuerſæ animi & corporis conſtitutionis propria, hæc fere ſunt quæ diximus. Eorum uerò quæ aliunde accedunt & deinceps explicandorum primus eſt de opibus & dignitate exiſtimationeq; nati ſermo. Cohæret enim ut rerum poſſeſſio iis quæ corpori propria ſunt, ita honoris quæ ad animum pertinet.

DE NATI FORTVNIS.

QVæ igitur poſſeſſionis ſunt, à ſorte ſiue parte fortunæ petenda ſunt tantum illa ob quàm ſolis à Luna diſtautiam ab horoſcopo abiicimus tam in diurnis quàm nocturnis genituris, propter eas quas ubi de uitæ ſpatio egimus cauſas attulimus. Videre igitur oportebit eos qui ſigni hac ratione inuenti gubernationem ſibi uendicant, ut ualeant, an commodis & familiaribus in locis ſint, ſicut in principio diſſeruimus. Amplius conſulendæ ſunt ſtellæ quæ eis configuratæ ſunt aut ſupra eos euectæ eiuſdem ſectæ aut contrariæ. Si ualidi ſunt ii qui fortunæ ſortem gubernant, diuites efficiunt, maxime ſi à luminibus teſtimōio familiaritatis corroborentur. Verum Saturnus diuitias largitur per ædificia, nauigationes, agriculturam. Iupiter per ea quæ ipſi concredita ſunt per præfecturas, per ſacerdotia. Mars per militiã & exercitus ductationem. Venus amicorũ & fœminarum donis & beneficiis. Mercurius per eloquētiã & negociationem. Peculiariter aũt Saturnus fortunarum ſorti cōciliatus ſi cum Ioue configuratus fuerit, hæræditates donat, maxime quando in ſupernatibus angulis hoc acciderit Ioue occidente in bicorpori ſigno, aut applicationem ad Lunam habente, tunc enim ad liberorum procreationem deducti alienorum heræ des ſcribuntur. Ac ſi quidē ſtellæ eiuſdē ſectæ cum ipſis gubernatoribus, gubernatiōis teſtimōia ipſæ cōtulerint poſſeſ

ſiones illabefactatas conſeruant. Si uerò ſtellæ contrariæ ſe-
ctæ eleuantur ſupra loca dominium exercentia, aut iis ſuc-
cedunt, labefactationem ſignificant futuram bonorum. Cu-
ius euentus tempus in genere accipere licet ex ſtellarum id ef
ficientium ad angulos & ſuccedentia loca annutus.

DE FORTVNA HONORIS & dignitatis.

QVæ ad dignitatem & ad hāc beatitatis partem
pertinent, à luminarium ſtatu & ſatellitum a-
ſtrorum accipimus, obſeruantes eorum fami-
liaritates, nā ſi in maſculinis ſignis fuerint am-
bo lumina & in angulis, ſiue alterum horum
maxime conditionarium & ſtipatim quinque
erronibus erga Solem quidem matutinis, ueſpertinis uerò
erga Lunam reges, erunt qui naſcentur. At ſi ſatellites plane-
tæ uel in angulis ipſi fuerint, uel ad ſuperiorem cœli cardi-
nem configurati magnam decernunt & ſtabilem potentiam
orbiſq; imperium: quæ quidem maior erit fœlicitas ſi hæ cō
figurationes dextræ fuerint. Si uerò aliis ita habentibus ſo-
lus Sol in maſculino, Luna uerò in fœminino ſigno & angu
lare alterum lumen ſolum extiterit, duces tantum naſcuntur
uitæ neciſq; domini. Si ad hæc ne laterones quidem planetæ
angulares fuerint, neq; cum angulis configurati, magni tan-
tummodo & natalium ſplendore conſpicui, aut præfecturis,
aut exercituum ductationibus, minimè uerò ducatibus illu-
ſtres. At ſi luminaria quidem in cardinibus non ſint, cardina
les tamen ſatellites planetæ extiterint, aut cum angulis confi
gurati, in illuſtrioribus quidem dignitatibus non conſtituen
tur, in ciuilibus tamen hi promotionibus, & in ſui generis ui
tæ mediocritate excellent. Si neq; ſtipatrices ſtellæ cum an-
gulis coniunguntur, obſcuros homines & nullis honoribus
promouentes decernuntur. Extremæ uerò abiecti & infœli
cibus animis naſcuntur, quibus neutrum luminare in cardi-
nibus neq; in maſculino ſigno reperitur, neq; ſtipatur à bene
ficis. Hæc igitur in genere propoſitæ conſiderationis deſcri
ptio, dignitatum ueluti excellentiam quandam conſtituit.
Mediocres uerò conſtitutiones, quæ infinitæ ſunt, coniecta-
re oportet de forma ipſa tum luminum, tum ſtipationis ipſo

rum

rum particulari uariatione, deq; ſatellitii dominio: Nam hoc ſi cõſtiterit circa beneficas eiudẽq; conditionis ſtellas, maior ipſis dignitatibus authoritas & conſtantia accreſcit. Si uerò circa contrarios aut maleficos humiliora & incertiora omnia. Futuræ dignitatis genus de ſtipantium aſtrorum peculiari natura coniecturabimus : quandoquidem Saturnus ſatellitii præfecturam nactus ex opum cupiditate, & reconditis diuitiis potentiam conciliat. Sed Iupiter aut Venus grata & donis, premiis & magnificentia. Mars expeditionibus uictoriis, & ſubditorum terrore. Mercurius intelligentia, eruditione, cura, ordineq; rerum ſuarum.

DE ACTIONIBVS SEV opificio nati.

QVis uerò opificii moderationi præſideat, è duobus colligitur, ſole nimirũ & ſigno quod cœli faſtigium obtinet. Videre enim oportebit apparitione matutina ſoli proximum, & eum qui cœli culmini conciliatur maxime quando Lunæ ſe applicat. Et ſi idem Planeta utroque iure potitur, hoc ſolo utendum, ſic ſi utrunq; neuter habet, eo qui alterum habet contentum eſſe oportet. Si uerò unus proxime apparuerit, & alter medio cœlo aut Lunæ conciliatus ſit, uterq; in conſilium adhibendus eſt, primas tamen partes tribuemus ei, qui plura ad dominandum ſuffragia adeptus eſt, quemadmodum in prioribus diximus. At ſi nullus reperitur huic muneri idoneus, neq; mane apparens neq; in cœli culmine conſtitutus, dominum medii cœli accipiemus ut officium aut exercitium ſtudiumq; nati cui uacare conſueuit, quando ſcilicet commodũ eſt, cognoſcamus. Solent enim ex huiuſmodi conſtitutione ocioſi plerunq; prognaſci. Hac igitur ratione inueſtigabimus quæ nam ſtella actionibus opificioq; nati formando idonea ſit. Quales uerò eæ futuræ ſint ex propria trium ſtellarum Martis, Veneris & Mercurii, ſignorumq; in quibus uagantur natura cẽſendum eſt. Mercurius enim opificium gubernans, efficit ut figuratim quis dixerit, ſcribas, grammaticos, à rationibus, doctores, mercatores, numularios, uates, aſtrologos, ſacrificos, ac omnino in literis, & interpretatione, in datis & acceptis occupatos. Et ſi illi Saturnus ſuffragatur, alienorum bo

norum moderatores,ſomniorum interpretes, in tēplis deſidentes, ibiq́ꝫ uaticiniis ueluti furore diuinitus correpti ſint, uictitantes. Si iupiter, legum latores, rhetores, ſophiſtas, cum magnatibus conuerſantes.

Venus quando actiones regit efficit homines odoribus florum aut unguentorū, uino, coloribus, tinctionibus aut aromatis aliisq́ꝫ id genus operā nauantes, qui uidelicet unguenta uendāt, corollas texāt, hoſpites recipiāt, mercatores, pharmacopolas, textores, qui aromata diſtrahant & pigmēta, pictores, ueſtiarios. Si illi Saturnus ſuffragatur mercatores rerum ad uoluptatem, fruitionē & ornatū pertinentiū, incātatores uerò & ueneficos, lenones & hinc uictū quæritantes. Si Iupiter, athletas, uictores in certamine, honoratos, mulierum opera euectos. Mars uerò cnm Sole configuratus, ignibus operantes efficit, coquos uidelicet, fuſores uſtulatores, ærarīetarios fabros. Si ſol abeſt, forte per ferrum operantes, ut nauiū cōpactores, fabros, agricolas, lapicidas, quiq́ꝫ lapideas ſtructuras ædificent, gēmarios, lignorū fiſſores, horumúe miniſtros. Et ſi Saturnus ipſi ſuffragatur nautas, & qui ſentinam exantlant, cloacarum expurgatores, milites, cocos, qui balneis & lotionibus præſint. Si Iupiter milites, calones, publicanos, hoſpites publicos, portitores, uictimarum cæſores. Rurſus ſi duo ſunt qui actiōibus & uiuendi inſtituto præſideant ut Venus & Mercurius, negocioſum reddūt in cantilenis & inſtrumētis muſicis, cōcentu, carmine. Ac potiſſimum cum loca ſua mutuo permutant, efficiūt cytharædos, mimos, mangōes, qui organa muſica fabricēt, fides tractitēt, ſaltatores, textores, qui ex cera imagines fundant, pictores. Si Saturnus rurſus ipſis aſtipulatur, quos diximus, & muliebres ad hæc mūdos diſtrahētes. Si Iupiter cauſidicos, à rationibus primos, Reipub. operam nauantes, puerorū magiſtros, multitudini præfectos. Si Mercurius & Mars ſimul imperiū officiorū nanciſcūtur, ſtatuarios producunt, armorū opifices, ſacrorū monumentorū, fuſores, luctatores, medicos, chirurgos, delatores, falſarios, maleficos, ſcalptores. Siq́ꝫ illis Saturnus ſuffragatur carnifices, alienarum ueſtiū direptores, raptores, latrones, abigeos, malis artibus uictū quæritantes. Si Iupiter induſtrios & agiles, uehementes, curioſos, aliena opera ſubeuntes & inde uictitantes. Si Venus & Mars ſimul officiis moderandis præ

ficiuntur

ficiuntur, tinctores producunt, unguentarios, qui æs, plumbũ, argentũ & aurum tractitent, & fundãt, agricolas, pyrrhicam ſaltantes, medicamentarios, medicos. Si illis ſuffragatur Saturnus, ſacrorum animaliũ curatores, ueſpillones, deſignatores funerũ quique nænias præcinẽt, diuinos, & ubi arcana ſacrorum, luctus, & mactatiões fiũt uerſantes. Si Iupiter, homines in ſacris uerſantes, augures, ſacrificos, fœminarum cœtui præfectos, nuptiarũ & connubiorũ interpretes, & ex his uiuentes, uoluptuarios iuxta ac temerarios, & proinde periculis obiectos. Conferũt etiã ſignorũ propriæ uires in quibus gubernatores actionũ & opificiorũ planetæ extiterint nonnihil ad operatiõum officiorũq; uariationem. Nam humanæ figuræ ſigna & operationes & opificia quæ arte ſcientiaq; conſtãt & ad hoĩm uſus inſtituta ſunt conducunt Quadrupedia uerò ad res metallicas, negociationes, ædificationes, arteſq; fabriles Tropica & æquinoxialia ad res trãſlatitias ad interpretationes, ad rem geometricam ruſticam ac medicã. Terreſtria & aquatilia ad res aquaticas & humidas, ad herbariam ac naualẽ. Amplius ad res funebres, ad ſalſamenta, ad piſcatum. Rurſus ſi Luna locum propoſitũ gubernet à congreſſu cum Sole properans, cum Mercurio, in Tauro, Capricorno, & Cãcro uates facit, ſacrificos, per peluim diuinãtes. In ſagittario & piſcibus ex mortuis uaticinantes & dæmonum prouocatores. In Virgine & Scorpiõe magos, aſtrologos, futurorũ cõſultos, præſcita edoctos. In Libra, Ariete & Leone diuinitus furore correptos, ex ſomniis coniectantes, coniuros. Hac igitur uia qualitatẽ naturamq; actionum exercitiorumq; ex horum commiſtura colligere oportet. Modum uerò eorum & amplitudinem ex aſtrorum gubernãtiũ ui. Nã oriẽtalia cũ ſunt, aut in ãgulis opificia ſua authoritate & fama minime caritura pronũciant occidẽtalia uerò aut à cẽtris delapſa, hæc ſub alterius manu imperioque fore: & ſuperata à beneficis, magna ſignificant opera, illuſtria lucroſa, ĩculpabilia, uenuſta. Si à maleficis ſuperãtur, uilia, obſcura, minime frugifera, utpote ĩ quibus error cõmiſſus ſit, impedit uerò Saturnus tarditate & tepiditate. Mars calore nimio & temeritate ĩportunaq; diuulgatiõe. Vterq; ob uaſtationes ſeu euerſiões. Tẽpus augmẽti & decremẽti in genere cõiectãdũ eſt ex aſtris horũ accidentium authoribus ex eorum uidelicet ad orientalẽ & occidentalẽ angulum inclinatione.

DE CONIVGIO.

CVm proximũ ſit his de coniugio dicere. In legitti-ma uiri cũ fœmina coniũctiõe ita coniectandũ eſt. Si de uiris agitur, ad Lunam reſpicimus ut affecta ſit. Primum quidem quando in orientalibus quadrantibus repe ritur, uiris in adoleſcentia matrimonium decernit, aut poſt ætatem ſtatam iuuenculam dominum ducet. Si in occiden-talibus, tarde contracturum matrimonium, aut tempori qui dem, ſed cum uetula. At ſi radiis oppreſſa eſt & Saturno cõ figurata, prorſus uxorem non ducturũ. Ad hæc ſi in ſigno unius figuræ aut uni alicui ſtellarum ſe applicans reperta fue rit, uno coniugio contentum, Si uero in bicorpori ſigno aut multiformi, aut pluribus ſe in eodem ſigno applicans in uenitur, ſæpe coniugium iterabit. Ac ſi planetæ applicantes aut ſecundum appropinquationem, aut ſecundum teſtifica-tionem boni fuerint, bonas ducet. Si malefici, malas. Satur-nus enim applicationem nactus, fœminas efficit laborioſas & tetricas. Iupiter uenerabiles, familiam gubernãtes. Mars audaces, rebelles. Venus formoſas, gratioſas, hilares. Mer-curius ſagaces & acumine præditas. Amplius Venus cum Io ue, aut Saturnus cum Mercurio, uictui queritando utiles, coniugis amantes & liberorum. Cum Marte, animoſas, in-ſtabiles, uariabiles. In uxoribus uerò ipſis earumq; coniugio ſpectare oportet ſolem. Nam is repertus in quadrantibus o-rientalibus, ſignificat eas uel in prima adoleſcentia nuptu da ri, uel poſt ætatem conſiſtentem cum adoleſcente matrimo-nium contrahere. In occidentalibus, tarde nubentes aut ma tura ætate cum ſeniculo contrahentes indicat. Et in ſigno u-nius formæ aut cum planeta uno matutino deprehenſus, ſe-mel tantum nubentes: in multiformi uerò aut pluribus matu tinis configuratus, ſæpe coniugium iterantes. Ac ſi Saturnus hoc modo Soli configuratus ſit, compoſitos maritos habe-bunt & commodos, ac induſtrios. Si Iupiter, uenerabiles & magnanimos. Si Mars, ſtrennuos, à liberis & uxore alienos immorrigeros. Si Venus, iucundos & formòſos. Si Mercu rius uictui conſulentes, & agiles. Venus autem cum Satur-no, ignauos facit & in Venereis frigidos. Cum Marte, cali-dos, procliues ad congreſſum, adulteros. Cum Mercurio, liberorum amantes. Orientales quadrantes hoc loco accipi-

mus

mus, cùm de ſole agimus, antecedentes & ſignum ſigniferi aſcendẽs, & occidens. Cùm de Luna, à noui lunio & plenilunio, eo uſq; ubi Luna diuidua eſt. Occidentales autem his ſcilicet oppoſitos. Omnino uerò conſtantes & diuturni conuictus permanent, quando in utriuſq; coniugis genitura luminaria contigerit configurata eſſe cõcorditer, hoc eſt, quando uel tirquetra ſunt inter ſe ipſa, uel ſexangula, maxime quando mutua huc receptio acceſſerit: multo magis quãdo quæ uiro Luna eſt fœminæ Sol fuerit. Dirimuntur uerò leui occaſione matrimonia aut diſsident coniugum animi, cùm prædictæ luminariũ conditiones uel in ſignis incõiunctis acciderint, uel ſint ex oppoſito aut quadrato. Deinde ſi concordes luminum, configuratiões beneficæ ſtellæ aſpexerint iucundos, blandos & utiles conuictus ſignificant. *Si maleficæ*, contentioſos, inuerecundos, inuidos. Similiter in diſcordi ſtatu luminarium beneficæ iis ſuffragantes, non penitus conuictum reſcindunt, ſed redintegrant, placant, & conſeruant coniugale illud blandum & natura nobis inditã in comparem propenſionem. Maleficæ non ſine contumelia & execratione conuictus perturbant & demoliuntur. Siquidem Mercurius cum eis ſolus extiterit, uociferationibus, in properiis & accuſationibus inuoluit. Si Venus adulteriis, in cantationibus & his ſimilibus. Quæ uerò alio quouis pacto contrahuntur coniugiá, reiicienda ſunt in utrouis genere in Veneris aſtrum, Martem & Saturnum. Congredientibus enim illis cum luminibus, cum familiaribus neceſſariis atque affinibus ſiue conſanguineis conuictus decernuntur, prout Venus erga alterutrum, affecta eſt. Si enim erga Martem cum coniuge iuuene quandoquidem in mutuis ſignorum trigonis alternatas habent altitudines: erga ſaturnum cum ſeniore, nam rurſus in mutuis trigonis uiciſſim domos poſſident. Vnde Venus cum Marte plane amatorias affectiones producit, quibus ſi accedat Mercurii ſtella, non ſine diuulgatione. In promiſcuis & familiaribus ſignis Capricorno & piſcibus, fratrum aut cognatorum coniugationes decernuntur Et Luna ſi in uirorum genituris ad hæc accurrat, ſignificat cum duabus ſororibus aut conſanguineis congreſſurum. Si in mulierum genitali cõſtitutione Sol, duobus fratribus aut cognatis. Cum ſaturno rurſus Venus forte reperta, omnino

lenes & ſtabiles hos conuictus efficit, accedente uerò Mercu rio utiles, concurrente Marte inſtabiles ſignificantur, noxii nec ſine mutua inuidia & emulatione. Ac ſi illis concorditer configuratus fuerit, cum equalibus matrimonium contracturum, ſi tamen orientalior ipſis fuerit, cum adoleſcentioribus, ac ſi occidentalior, cum prouectioribus. Si uerò in promiſcuis ſignis ſint Venus & Saturnus, hoc eſt capricorno aut libra, congreſſurum cum affinibus. In horoſcopum & cœli culmen quando dicta cõfiguratio incidit, Lunaq; concurrerit, uiros facit cum matribus, matrumue ſororibus aut nouercis rem habere, fœminas cum filiis, aut filiorum fratribus aut filiarum maritis. Sol ſi concurrat & maxime occidentales cùm ſunt planetæ, mares cum filiabus rem habentes, aut filiarum ſororibus, aut filiorum uxoribus, fœminas uerò cum patribus aut patruis, aut uitrico. Quando prædictæ figurationes in ſignis unius generis non extiterint, in fœmininis autem locis & perſonis, efficiunt omnino ad Venerea accinctos & propenſos, tam ad agendum quàm patiendum omni ratione paratos, in quibuſdam figuris etiam flagitioſe obſcœnos, ut in partibus prioribus & poſterioribus arietis & ſuculæ, in poſterioribus Leonis, in facie Capricorni. Verum ſi hæc figuratio in prioribus duobus angulis inuenitur orientali nimirum & medii cœli, prorſus detegit hæc flagitia, & in publicum profert: in poſterioribus duobus occidentis nimirum & imi cœli, ſpadones efficit & eunuchos ſteriles, genitalibus meatibus concretos, Mars autem accedens mares genitalibus abſciſſis, fœminas, quas tribades uocitant atq; omnino priuum quiddam in Venereis habentes. Quæ uerò ſit hominum in congrediundo affecto & natura, in uiris, à marte colligimus. Is enim à Venere & Saturno ſeparatus, adiutus uerò Iouis ſuffragiis puros & uerecundos efficit in re Venerea explenda & naturalem tantum uſum ſpectantes. Cum ſolo Saturno ſorte repertus pigros, frigidos. Configuratis autem Venere & Ioue agiles & cupidos, temperantes tamen & ſe refrenantes infamiæq; fugitantes. Cum ſola Venere aut Ioue abſente Saturno ſegnes, ignauos, undequaq; uoluptatem captantes. Et ſi hic quidem planeta ueſpertinus eſt, ille matutinus, natus tam marium quàm fœminarum congreſſu capietur, non tamẽ ſupra modum erga utrunq; ſexum affectus. Si ambo ueſpertini

ſunt ad fœminarū ſolum coitus procliues fiunt atq; adeo ſi fœminina ſunt ſigna, ipſi ſubagitabuntur. Si matutinus uterque puerorum tantum concubitu flagitantes, ſignaq́; ſi fuerint maſculina, in maſculis ætatis diſcrimen nullum habentes. Ac ſi Venus occidentalior eſt, cū uilibus hominibus ſeruis aut aliegenis congredientes. Si Mars, cum eminentioribus ſe uiri, ac dominis, In fœminarum uerò genituris Venus conſulenda eſt. Ea enim configurata Ioui aut Mercurio, prudenter pureq́; Venerea tractantes, ac abſente Ioue Mercurio configurata, procliues quidem & Venereorum cupidas, cautas tamen, & pigriores paulo, pleruunq; turpitudines fugientes. Marti ſoli configurata aut congreſſa ſalaces & concitatas ad Veneria, ſegniores ſi his accedat Iouis ſtella. Ac ſi Mars ſub radiis extiterit, cū ſeruis congredientes, obſcurioribus & alienigenis, Sin Venus ſub radiis latuerit, cum ſuperioribus aut dominis, meretricum aut adulterarum conſuetudine miſcebuntur. Si in locis aut figuris fœmininis fuerint planetæ, ad patiendum ſolum procliues. Si uerò maſculinis, etiam ad arrigendum. Saturni ſtella prædictis figurationibus conciliata ſi & ille effœminatus fuerit, inſolentis ac pudendæ libidinis autor eſt. Si orientalis & uirilis, uituperio & repræhēſiōi ob Venerea flagitia obnoxios Iouis benigno ſydere rurſus, quod ſolet, ad decētiorē harū affectionū formā iuuāte, Mercurii ad celebriorē diuulgationē & reprehēſionē.

Pro fœminis.

DE LIBERIS.

CVm cōiugii locū proxime ſequatur liberorū: cōſyderare oportebit planetas cœli faſtigio aut ſuccedenti loco qui eſt boni dæmōis cōiūctos aut cōfiguratos ſin minus, eos qui locis his oppoſitis: lunā etiā & iouē uenerēq; pro liberorū largitoribus aſſūere. Solē uerò, martē, & ſaturnū pro orbitatis autoribus. Mercuriū prout cōfiguratus fuerit illis, promiſcuū: & largitorē, quādo oriētalis eſt, recuſatorē, quādo occidētalis. Largitores igitur ſimpliciter ita ſiti, ſolitarii, unicū prolē decernūt. In bicorporibus & fœmininis itē in fœcūdis ſignis uidelicet Cācro & ſcorpiōe & piſcibus, duas aut plures, Et dū maſculini ſunt ob ſigna maſculina & ad ſolē cōfigurationē, marē, effemīati uerò, fœminā Superati à maleficis aut in ſterilibus ſignis reperti puta leōe uirgīe largiūtur quidē, ſed nō ſat pulchre neq; cōſtāte rue cdiuturnas pro

Sol autem & maleficæ obtinentes imperium in dicta loca, ſi in ſignis maſculinis aut ſterilibus fuerint, eiſq; beneficæ ſuffragentur concedunt quidem, ſed ualetudinarios, uitiis corporis impeditos, ac breuis ætatis. Quando utraq; conditio rationem habet ad ſigna prolifica, datorum liberorum reiectiones ſignificantur, aut omnium, aut multorum, aut paucorum, pro imperio ſuffragantium, utriuis ſectæ planetarum, quos uel plures uel potentiores, uel orientaliores, uel dignioribus angulis ſitos, uel elatos ſupra cæteros, uel ſuccedentes angulis inuenerimus. Si igitur dictorũ ſignorũ dominatores orientales fuerint, ſi ad hæc in propriis locis claros & illuſtres liberos donant. Si occidentales, & in locis alterius ſectæ, humiles, uiles & obſcuros. Et ſi conueniunt cum horoſcopo & parte fortunæ, amabiles parentibus, uenuſtos, gratioſos, bonis parentum hæreditario iure fruentes. Si inconiuncti aut ex aduerſum ſiti, rebelles, odioſos, noxios, nec parentum bonis ſuccedentes. Sic quando mutuam habent inter ſe figurationem, concordes donant, fraternis animis operas mutuas tradentes. Si inconiuncti ſunt aut oppoſiti, inimicitiarum cupidos, inſidiantes ſibi inuicem. Quæ minutiora ſunt, iterum quiſpiam coniectarit, uſus ſingulorum qui liberos pollicentur aſtrorum horoſcopo, ex reliqua collocatione non ſecus ac in genitura conſyderationem in genere inſtituens.

DE AMICIS ET INIMICIS.

Beneuolarum igitur affectionum & contrariarum, quarum has quidem medias & diuturnas appellamus amicitias ſeu inimicitias, illas uero minores & temporaneas, ſocietates aut contentiones, examinatio nobis ſit hæc. Quãdo igitur quæ ex his præcipua ſunt & maxima inquirimus, obſeruare oportet in utraq; genitura præcipua loca, Solis uidelicet & Lunæ, & horoſcopum, partemq; fortunæ. Nam ſi in eadem ſigna inciderint, aut loca mutuo permutauerint, aut omnia aut complura: maxime quando utriuſq; horoſcopi 17. partibus inuicem diſtiterint, amicitias conſtituunt ſynceras & inſolubiles, nec ullis offen

ſionibus

ſionibus expoſitas. Si inconiuncta ſint aut mutuo oppoſita, inimicitias maximas, & diuturnas : ſi neutrum accidat, ſed tantum in locis configuratis extiterint, ſi hexagonis, aut trigonis minorem beneuolentiam conciliant, ſi quadratis minores inimicitias, ut interdũ occurrant in amicitia ſilentium & ſimultas, quando maleficæ haſce configurationes tranſeunt, in contentionibus reconciliationes, & beneuolentiæ uiciſsitudines per beneficorum ad configurationes ingreſſum Cùm amicitiarum & inimicitiarum genera tria ſint, aut enim ex inſtituto & electione libera, ita in ſeinuicem affecti homines ſunt, aut uſus neceſsitatiſq; gratia, aut deniq; uoluptatis iniuriæue cauſa, quando omnia aut complura dictorum inter ſe mutuo familiariter conueniunt, ex omnibus his amicitia ſpetiebus conflata eſt, quemadmodum quando diſsidẽt odium. Quando ſola luminarium loca, ex delectu libero, quod eſt beneuolentiæ genus optimum & firmiſsimum, ſicut contra, odium acerrimum & cui credere nihil oporteat. Sic ſi fortunæ ſortes conueniant, uſus neceſsitatiſq; gratia contrahitur. Quando horoſcopi, uoluptatis & contumeliæ Obſeruare autem conuenit, locorum configuratorum ſuploſiones, ſtellarumq; ad hæc aſpectus. In quibus enim genituris inciderit cõfigurationis ſuperatio, ſiue in idem ſignum ſiue in proxime ſuccedens illis præcipuæ partes in amicitia tribuendæ ſunt, aut odio. In quibus uerò fuerit aſpectus ſtellarum meliorum, illis ex amicitia uberiores fructus, ex inimicitia damna grauiora decernũtur. In temporaneis autem ſocietatibus & contentionibus animum aduertere oportebit ad motiões ſyderum in utraq; genitura, hoc eſt, quibus temporibus unius geniture aſtra ad loca aſtrorum alterius promoueant. Hoc enim modo contingũt amicitiæ & inimicitiæ imbeciliores & partiles & perſtare ſolent uſq; ad ſeparationem ipſorum aſtrorum, plerunq; uerò tantiſper donec alius quiſpiam ſuccedentium planetarum irrumpat. Saturnus igitur & Iupiter ſubeuntes mutua loca, amicitias gignũt per conſpirationes, aut agriculturam, aut hæreditarias ſucceſſiones. Saturnus & Mars per rixas inſidias, eaſq; ultroneas. Saturnus & Venus coniunctionem per affinitates cito labeſcentem & euaneſcentem. Saturnus & Mercurius, affinitates & conuictus conciliant per largitiones, munera, mercaturam,

aut arcanorum communicationem. Iupiter uerò & Mars dignitatum & gubernationis cauſſa: Iupiter & Venus, hominum publica munera, eaq́; ſacra obeuntium, cultus ſcilicet diuini, oraculorum & his ſimilium. Iupiter & Mercurius conuerſationes differendi, diſcēdiue & philoſophandi cauſſa inſtituit. Mars & Venus amorum, adulteriorum aut ocii ignaui gratia, inſtabiles tamen, & non rectiſſime inſtitutas. Mars uerò & Mercurius inimicitias & uociferationes & lites, literarum & pharmacorum occaſione. Venus autem & Mercurius conuictus ob artis eiuſdem ſtudium, aut canendi aut literarum communicationem, aut fœminarum cauſa. Magnitudinem igitur & paruitatem, intentionem & remiſſionem, ſocietatum aut contentionum, ex comprehenſorum locorum ad præcipua quatuor loca comparatione iudicare oportet, nam in angulis aut ſortibus fortunæ, aut circa luminaria ſi occurrant, euidentes ſignificant & uehementes affectiones mutuas: Sin ab his deſtiterint obſcuras. Commoditatem uerò aut incommoditatem illis ex ſocietate maiorem, ex aſtrorum inſpectãtium prædicta loca ad bene maleúe faciendum propenſione.

DE SERVIS.

DE ſeruis & eorũ erga dominos aı̃o beneuolo aut maleuolo ex ſigno mali genii iudicandi modum accipimus, & ex iis qui hunc ſigniferi locum intuentur, tã ſecundum genituram ipſam, quàm acceſſus aut oppoſitiones. Maxime ut gubernatores huius partis ſigniferi conuenienter præcipuis genituræ locis aut repugnanter configurati fuerint.

DE PEREGRINATIONE.

QVæ uerò ad Peregrinationem ſpectant, colligimus ex luminum erga angulos ſtatu amborum, magis uerò Lunæ. Occidens enim hæc aut ab angulis decidua, peregrinationes, locorumq́; mutationes indicat. quod propemodum etiam Mars aliquando præſtat ſiue occidens & ipſe, ſiue ab angulo qui uertici incumbit decidens. quando luminaribus ex oppoſito aut quadrangulo loco ſitus eſt. Si uerò & pars fortunæ inſignis peregrinandi authoribus extiterit, uitam omnem & conuerſationes actionesq́; uniuerſas in peregrinatiōe exequuntur. Benefici igitur hæc loca intuentes, eiſue ſuccedentes, honorificas præſtant & lucroſas profectiones, reditusq́; celeres & expeditos. Malefici contrà laborioſas, damnoſas & periculis obnoxias, & impeditos reditus, nuſquàm tamen omittere conuenit temperan

di decreti rationem, ſecundum authoritatem uniuſcuiuſque inſpectantium, quemadmodum in prioribus diſſeruimus. Fere autem ad orientalium quadrantum directis locis ſi luminaria reperta fuerint uerſus ortum & meridiem itinera inſtituuntur. In occidentalem uerò aut in ipſo occaſu, ſeptentrionem uerſus & occidentem. Ac ſi unius figuræ ſint quæ itineribus cauſam dant, ſigna ſiue illa ipſa ſiue gubernatores horum planetæ, rarius & non niſi quando commodum eſt iter ſignificant. Si uerò duum corporum aut formarum, continuum multoq́; tempore. Iupiter igitur & Venus domini cōſtituti locorum & luminum quæ profectionem ſignificant, non ſolum periculis nullis expoſitas, ſed placidas etiam peregrinationes decernunt, aut enim à præfectis earum regionū aut amicorū cauſa legati proficiſcūtur, fauet aeris cōſtitutio & ſine inuidi: opibus affluant, his ſi Mercurius accedat ſæpe numero propter iam dictā fœlicitatem adiumēta & dona ac cumulantur. At uerò Saturnus & Mars luminaria occupātes maxime ſi mutuo ſibi opponātur, inutilia hæc omnia & periculis inuoluta ingentibus: in humidis repertí ſignis, per difficiles nimirum nauigationes & naufragia, aut per inuia deſertaq́; loca. In fixis uerò per percipitia & tempeſtates uentorū. In Tropicis & æquinoxialibus per inopiā rerum neceſſariarū & affectā ualetudinē, In humanæ figuræ ſignis per latrocinia, & inſidias, & regum uiolentiā; in terreſtribus per ferarū inuaſiōes aut terræ cōcuſſiones. Mercurio accedente per ea quæ inſublimi fiūt & accuſatiōes periculoſas, āplius uerò per reptilū aliorūq́; uenenatorū ictus. Peculiaris horū decretorū ratio, qua utilia quoq́; noxia ſint, ex differentia eius quod cauſā dat, locorūq́; cauſā cōpræhēdētiū, opificiorū & poſſeſſiōis, ualetudīis & dignitatis, iuxta horū quæ prima eſt prcipuaq́; cōſtitutionē accipiēda eſt. Tēporū uerò quibus ſe maxime ſignificatiōes prodūt ex figuratiōe incurſus tēporū ſuccedentiū. Et hæc quidē hactenus nobis explicata ſint.

DE MORTIS GENERE.

CVm reliqua ſit ex omnibus de mortis genere cōtemplatio, primum ex iis quæ de uitæ ſpatio docuimus, cōſtare oportet: Vtrum ſecundum radiorum ductationem interemptio, an ſecundum dominantis ſyderis occaſum accidet. Nam ſi iuxta radiorum ductum & occurſationem eueniat interfectio, locum occurſus in conſilium adhibere pro mortis genere coniectando oportet. Si uerò iu-

xta occaſum illum ipſum occaſus locum. Quales enim fuerint ſiue ii qui dicta loca ſequuntur, aut ſi nulli ſequantur qui primi aliorum ad ea feruntur, tales nimirum è uita deceſſus futuros opinandum eſt, quorum natiuis ſignificationibus, ut uarietatem illam euentuum complectamur, configuratorum aſtrorum locorumq́; interremptoriorum peculiares ſignificationes coniungemus, tam pro ſigniferi quàm finium natura. Saturnus igitur morti præfectus, obitus efficit poſt diuturnos morbos & tabes, & humorum defluxus, & febres, per lyenis aquæ intercutis, colicas, uteriùe affectiones & quotquot ex frigoris multitudine cõſtant. Iupiter uerò ab angina & peripneumonia, apoplexia, & conuulſionibus capitiſq́; doloribus & ſtomachi, & quotquot à pulmonis peruerſa cõſtitutione proueniunt. Mars à febribus continuis & tertianis, & repentinis plagis & renum affectionibus, ſanguiniſq́; excretionibus & defluxu, abortionibus & partu, ſacro igne & peſtilentibus morbis, quiq; per inflãmationem & feruorem eueniunt. Venus per ſtomachi, & hepatis affectiones, impetigines & dyſenteriam mortem infert. Amplius uerò per hulcera, puſtulas & fiſtulas & adhibita pharmaca, ac deniq; quotquot humore nimium increſcente aut corrupto naſcuntur. Mercurius per inſaniam & amentiam & ex atræ bilis copia proficiſcentes lapſus, perque comitiales morbos & tuſſes & crebras expuitiones, & quotquot ſiccitate copioſa & corrupta conſtant. Miti igitur hoc moriendi genere è uita diſcedimus, cum mortis authores in propriis domeſticisùe naturæ ſuæ conuenientibus locis reperiuntur, à nullo ſuperati qui maligniorem illuſtrioremq́; exitum reddere poſſet. Violenta uerò & conſpicua morte decedimus, cùm aut uterque maleficus imperat interemptorio loco aut per cõgreſſum aut per radios quadrangulos oppoſitosùe, aut alteruter eorum amboùe ſolem aut Lunam aut utrumq; luminare maleficio affecerint: ubi mortis quidem maliciam ab eorum congreſſu conſtitui putabimus. Magnitudinem uerò à luminum teſtificatione. Genus uerò rurſus ab aſtrorum reliquorum intuitu, & ſignis quæ à maleficis occupantur. Enimuerò Saturnus Solem quadrangularibus radiis præter conditionem feriens, in fixis quidem à multitudine obrutos, aut ſtrangulatos ſuffocatosùe curat, ita ſi occidat Lunæq́; ſuccedat. In fe-

ralibus

ralibus uerò ſignis, à feris interimendos, ac ſi Iupiter ſuffragetur & ipſe maleficio imbutus, in locis publicis aut celebribus, interdum ad beſtias damnatos. In occaſu utriuis luminarum oppoſitus, in carceribus uitam finientes. Configuratus Mercurio, potiſſimè ſi id circa ſerpẽtes qui in ſphæra ſunt aut tereſtria ſigna eueniat, à morſu uenatorum morientes, his uerò ſi Venus accedat ueneficiis & fœminarum dolis. Quod ſi in Virgine & Piſcibus aut aquaticis ſignis Lunæ configuratur in aquis ſuffocandos, circa Argo nauem etiam naufragiis ſuccumbentes. In Tropicis Soli congrediens, aut oppoſitus, aut Marti uice Solis à ruina oppreſſos, quod ſi cæli medium obtineat, ab alto præcipitandos. Martis uerò ſtella Soli præter conditionem aut Lunæ infenſa tetragonis oppoſitiſue radiis, in ſignis humanæ figuræ in ſeditionibus aut bellis interficiendos tradit, aut ſibi ipſi qui manus inferant: fœminarum uerò opera interimendos, quando Venus illi teſtificatur. Quando uerò Mercurius, à piratis aut latronibus, aut maleficis hominibus. In mutilatis & imperfectis ſignis, aut circa caput Meduſæ, decollandos aut mutilandos. In Scorpione & Centauro uſtionibus ſectionibúſue, aut medicorum reuulſionibus è uita deceſſuros ſignificant. In cœli medio imóue crucibus affigendos maxime circa Cepheum & Andromedam. In occaſu horoſcopo oppoſitus uiuos comburendos, in quadrupedibus uerò ruina aut diſtractione uitam cum morte commutantes. Quod ſi & hic Iupiter teſtificetur ſimul prauitatem indutus, illuſtri rurſus mortis genere decedunt, condemnatione nimirũ & ira principum ac regum. Coniũcti uerò mutuo malefici atq; ita oppoſiti in aliqua dictarum conſtitutionũ, plus faciunt ad mortis malitiam, quæ cuiuſmodi potiſſimum euaſura ſit ex principe interemptorii loci gubernatore cognoſcitur multis concurrentibus & in genere & in magnitudine acerbitatis. quando uterq; ad interfectoria loca rationẽ aliquam habet. Tales uerò etiam ſepultura orbati deſeruntur abſumuntur autẽ à feris aut auibus, quando in ſignis eiuſmodi figurarum malefici reperiũtur, nec ullus beneficus ſupra terrã exiſtit qui interẽptricibus locis occurrat. Peregrè moriũtur, quorũ interemptricia loca occupantes planetæ ab angulis ceciderint, maxime cum Luna etiam accurrit, aut tetragonis oppoſitiſue radiis dicta loca intuetur.

DE TEMPORVM DIVISIONE.

ENarrata à nobis ſummatim in ſingulis generibus contemplandi ratione, ad eas uſq; tãtum quæ ſicut in initio propoſuimus uniuerſaliũ partium ſunt tractationes. Reliquum ſanè fuerit ad eundem modum quæ etiam in temporibus diſtinguendis uidere oportet, adiicere, idq; & naturæ conſentaneè, & noſtræ particulari quam propoſuimus explicationi. Omnino igitur in uniuerſis geniturarũ capitibus propoſitum nobis eſt prius quoddam & antiquius, ueluti fatum, aut ipſi regioni peculiare, cui reliqua quæ in genituris ſingulatim explorantur ſubiacere oportet: quemadmodum quæ ad corporis formam & animorũ conſtitutiones attinent, morum item & cõſuetudinum diſſidentia. Itaq; par eſt naturæ obſequentem iudicem primas ubiq; potioresq; cauſas comprehendere, ut ne quemadmodum in genituris præfari ſolent Aethiopem, uerbi gratia, cãdidum aut leuibus capillis: Germanum uerò aut Gallum nigrum faciat & criſpum. Aut hos quidem mites & literarũ artiumue ſtudioſos, Græcos uerò immanes & ineruditos, neue contra mores ac leges Italo decernat ſororis matrimoniũ, cùm hoc apud Aegyptios, aut Aegyptio matris, cùm apud Perſas fas ſit. Prorſus igitur præponere oportet uniuerſalis fati rationem: deinde ſingula aucta minutaue accommodare.

Ita quoq; in temporibus partiendis, ætatum in unoquoq; decreto quid cuiq; conueniat, prima ratio habenda eſt, ne ex uulgari & ſimplici exploratione per inſcitiam prædicemus puero nuptias uirilesue operationes, aut decrepito ſeni liberorum procreationem, aut hiſce iuueniliora, ſed in uniuerſum quæ de temporum partitione tradentur, pro ut ætas poſtulare uidebitur, interpretabimur. Eſt enim acceſſus unus, idemq; in omnibus ad ea quæ pro temporis uiciſsitudine uniuſcuiuſq; naturæ humanæ conueniunt, qui ex ſimilitudine & ordine accipitur ſeptem ſtellarũ errrantium, initio ſumpto à prima ætate & à uiciniſsimo nobis orbe, nimirum Lunæ, ut extrema in ultimum deſinãt quem Saturni nominamus. Ac re uera naturam reſpondentis ſibi erronis affectionemq; unaquæq; ætas refert quæ obſeruare conuenit, ut inde

de

de ſummariam temporum conſtitutionem colligamus, ac ſingularia deinceps diſcrimina ex geniturarum peculiaribus decretis inueniamus. Nã ad primores ferè quatuor annos pro ſui quadriennii numero, infantilem ætatem Luna gubernãs efficit in illa corpuſculi humiditatẽ & imbecillitatem, itemq; ſubita incrementa, alimoniæ liquiditatem, ualetudinis incõſtantiam, & in mente inchoata & inemẽdata omnia quæ ſingula reſpondent iis, quæ Lunares effectiones cenſentur. Proximum decennium quo puerilis ætas comprehenditur moderatur qui proximum Lunæ orbem obtinet Mercurius pro uiginti annorum ſuorum dimidiato numero, incipit animum ad intelligentiam rationemq; componere, ac ueluti fingere, diſciplinarumq; ſemina & elementa inſerere, morum ſtudiorumq; peculiares cõditiones patefacere, animoſq; doctrina & inſtitutione primiſq; exercitiis excitare. Veneris uerò ſtella adoleſcentem tertiamq; ætatem ſortita ſequenti octennio, quod illi iuxta circuitus ſui ſpatium tribuitur, ſemi nales meatus mouere incipit ac implere & ad Venereos congreſſus ſtimulare, quo maxime tempore inſania quadam & intemperantia agitantur, miſeroq; cupidine efferueſcunt, & in errore ac cæcitate apertis etiã oculis uerſantur. Quartam ætatem & mediam iuuenilem uidelicet gubernans, medii orbis dominus Sol, annis undeuiginti, dominium ſuique iuris uſum animo concedit, rei etiam familiaris & exiſtimationis cupiditatem iniicit, ut & uitæ ſuæ modum habere deſyderet & puerili uanitate & inconſtantia, peccatiſq; amotis, ſeſe ad iuris, pudoris & honeſtatis amorem recipere. Poſt Solem Mars uirilem ætatem ſibi uendicat, quintus ſcilicet, pro circuitus ſui ſpatio annis quinq; & decem, hic uitæ triſtitiam & malitiam adducit, curis ac doloribus animum ſimul & corpus afficit, ſenſum nimirum iam inſtillans & cogitationem ætatis defloreſcentis, & inſtigãs ad memorabile aliquod inceptorum operum ante obitum laborioſe perficiendum. Iupiter deinceps ſenilem ætatem nactus iuxta peculiarem circuitus rationem annis duodecim, laborioſum illud & turbulentum ac periculis expoſitum uiuendi genus declinare paulatim iubet, & decentius, officioſius, quietiuſque capeſſere. Amplius nihil præcipanter agere, alios admonere & conſolari, honoris tunc maxime & laudis & liberalitatis ſtudio-

ſos eſſe cum pudore & grauitate. Extrema uerò Saturni ſtel la extremam & cōfectam ætatem ſortita eſt uſq; ad id quod ſupereſt uitæ cùm refrixerunt ac impeditæ ſunt corporis ani miq; motiones ac uires, & in concitatioribus cupiditatibus & uoluptatibus natura languida neruis deſtituitur, uita iam conuulſa, miſera & infirma expoſita offenſis & ad omnes moroſa promotus ac uirium ignauia. Sint igitur hæ tempo rum ſingulares inclinatiōes iuxta naturæ generalem & com munem ſtatum in hunc modum expoſitæ: particulares ue- rò ex genitura inquiſitiones, quemadmodum prius propo ſuimus, iterum ac ſummatim à præcipuis progreſsionibus conſtituemus, idq; ab omnibus, non ueluti in uitæ ſpatio per quirendo, ab una tantum, ſed ab horoſcopo pro iis quæ corpori eueniūt & profectionibus, à fortunæ ſorte pro poſ ſeſsionibus, à Luna, pro animi morbis & coniugio, à Sole pro dignitate & gloria. A cœli faſtigio ad reliquas & parti- liores uitæ rationes, nimirum actiones, amicitias, libero- rum procreationes cognoſcendas. Hoc ſanè pacto iiſdem temporibus non idem erit beneficus horum dominus: cùm multa ferè eueniant ſub iiſdem temporibus contraria, ut ſi cui morte neceſſarii hæreditas accreſcat, aut aliquis lecto de cumbens dignitatem conſequatur & promotionem, aut pri uatus liberos ſuſcipiat, quæq; eiuſmodi accidere ſolent.

Neque enim eadem eſt ratio corporis & animi, fortunarum & dignitatis & familiarium bonorum aut malorum, ut ne- ceſſe ſit ex omni parte fœlicem aliquem aut infœlicem eſſe. Sed acciderit fortaſſe & illud, quo tempore plane beati aut calamitoſi ſumus, quando in omnibus aut pluribus apheti- cis moderationibus conueniunt occurſationes benefico- rum omnino, aut contra maleficorum, id quod raro uſu ue nit propter humanæ naturæ imbecillitatem ad extrema utra que perferenda: quam ita comparatam eſſe apparet, ut tem- peraturam poſtulet bonorum & malorū. Loca igitur aphe tica ad hunc modum diſcernimus. Occurſantes uerò non ſo lùm interemptores quemadmodum ubi de uitæ ſpatio quæ ritur, ſed uniuerſos accipere oportet, atq; ita nō corpore tan tum aut radiis oppoſitis quadrangularibusúe obuiantes, ue

rum

rum etiam trinis ac ſextilibus. Ac primum ſanè tempus in ſingulis moderationibus illi dabitur qui Apheticum locum corpore occupat uel radiis. Quòd ſi nullus fuerit, aſciſcemus proximè antecedentem ad eum uſque qui proximè ſuccedentem aſpicit partem, deinde hoc utemur uſque ad proximum, atque in aliis ſimiliter, aſſumentes in gubernandi communicationem terminorum dominos planetas. Atque iterum partibus interiectis annos tribuimus ſecundum eam quæ ab aſcendente ſumitur moderationem tot uidelicet quot ſunt eius regionis aſcenſionum tempora. A cœli medio, quot ſunt tempora cœli culminationum, à reliquis uerò pro ratione propinquitatis ad angulos, aſcenſionum aut deſcenſionum, culminationumúe tempora accipimus ſicut cum de uitæ ſpatio ageremus, definiuimus. Hunc igitur ad modum generales temporum arbitros creabimus, annuos uerò reiicientes annorum multitudinem ab ineunte ætate à ſingulis Apheticis locis iuxta ordinem ſignorũ ſingulorum eum aſſumentes qui ſigno dominatur, in quo ſubſtiteremus, Idipſum in menſibus præſtabimus abiicientes iterum à menſe natali præteritorum menſium numerum à locis annui dominii ſecundum ordinem ſignorum, dies uiginti octo. Ita dies etiam à natali abiiciemus à menſtruis locis pro uno ſigno dies duos & trientem. Reſpiciendum etiam eſt ad ingreſſus in præcipua potiſſimum loca, neque enim parum momenti habent in temporum decretis, maxime Saturni generalium, Iouis annuorum, Martis & Solis, Veneris & Mercurii, menſtruorum, Lunæ diurnorum. Ac quemadmodum generalium temporum arbitri potiores ſunt ad decretum abſoluendum, ita particularium conducunt aut reluctantur, pro conuenientia & aduerſitate naturæ ſuæ, tranſitus uerò augmenta & decrementa euentuum adducunt. Nam ſummariam qualitatis rationem & temporum prorogationem Apheticus locus & generalium temporum arbiter, unà cum finium domino deſignat, eò quòd familiare eſt unumquodque ſydus iis in genitura locis quorũ ab initio gubernationẽ ſortitũ eſt. Sed bono ne ſint an malo ex eorũ qui temporibus præſunt naturali & miſta propenſione ad bene maleue

facien-

faciendum colligitur, & eorum familiaritate aut inimicitia, quam ab initio ſuſceperunt. Quibus uerò temporibus magis eluceſcet decreti uis ſignificatur ab annuorũ & menſtruorum ſignorum cum obnoxiis locis configuratione, & ſecundum ingreſſus aſtrorum & Solis Lunæq; radiationes ad annua & menſtrua ſigna. Nam ſi cõuenienter ſe habent cum locis affectis ab initio in genitura accepto, & ſecundum inambulationes conuenienter illis configurãtur pro re propoſita bonum. Si inconuenienter & præter conditionem oppoſita quidem aut quadrangula figura in tranſitibus malorum authores ſunt, aliter uerò configurata non ita. Ac ſi iidem & temporum & introituum domini fuerint planetæ illuſtris fit & minime mediocris decreti natura, ſiue illud bono ſiue malo fuerit. Multo uerò magis cùm non ſolum temporis quod gubernãt nomine cauſarũ generi præſunt, uerũetiam ab initio ſecũdum genituram. Omnino uerò beati aut miſeri ſunt quibus uel unus locus ab omnibus aut pluribus apheſibus occupatur, aut ſi hæ differant, eadem tempora omnes pluri masue obuiationes ſimiliter beneficas aut maleficas complexa ſunt. Hic igitur nobis eſt temporum contemplandorum modus, genera uerò decretorum ſuis temporibus euenientium congerere hoc loco omittemus, ob illum quem nobis ſcopum propoſuimus cum aſtrorum efficientia generatim perſpecta, partilioribus euentibus accommodari iuſta ratione poſsit, ſi Mathematici cauſam eruditè cum ea quæ extemperatura naſcitur, comparemus.

Finis libri quarti.

Antonius Gogaua graui

EN. LECTORIB. S.

GRatam uobis operam noſtram eſſe cupio, quam his libellis emendandis & in lucem ædendis nauauimus, quod proculdubio futurum auguror, ſi (quod his in rebus ſcitis eſſe neceſſarium) penitius introſpicere non pigebit. Auctorum nomina aſſcribere non potuimus, cùm neutrum in exemplari, quod unicum apud nos eſt reperiatur. Suſpicabantur quidam Rogerii Bachonis eſſe, quod illum hac de re ſcripſiſſe conſtet: ſed compluribus argumentis non eſſe conſtat. Nam Rogerius poſterioris libelli autorem ſæpenumero citat titulo auctoris de Speculo comburenti, id quod uidere licet in libro eius De multiplicatione ſpecierum, & in uerboſa illa epiſtola ad Clementem Pontificem Maximum paulo poſt medium librum, ubi quædam ex Opticis rudimentis repetit. Amplius in libris tribus de Perſpectiua. Adde quod in omnibus Rogerii libris ne ueſtigium quidem apparet eruditi iſtius Geometrarum pulueris & Mathematici acuminis, quorum aliquid in his libellis agnoſcere licet. Quæcunq; enim in Optica diſciplina ædidit aliiq; eius libri pene omnes, partim ad me, partim ad amicos noſtros peruenerunt. Vnde conſtare arbitror in neutro Rogerium profiteri nomen ſuum poſſe. Poſterioris libelli auctor uetuſtiſſimus eſt, & inter primos qui hac de re literis aliquid mandauere, ſicut ex præfatione illius colligitur Porro ſtylus prorſus Arabicum quiddam ſonat, ut putem hinc ad nos tranſlatum, à quo deſumptas propoſitiones Vitellio in opus ſuum contulit. Prioris recentior eſſe uidetur, quiq; Rogerii ætate uixerit: nimirum circa annum M. C C. L X X. quo tempore & Vitellio ingens illud opus ædidit de Perſpectiua: ac ſane apparet tunc ex Mathematicis rebus Opticam frequenti uſu fuiſſe. Eſt enim ut aliarum rerum, ita horum quoq; ſtudiorum uiciſſitudo quædam. Quantum uerò momenti adferant quæ hic traduntur, ſatis ipſa res loquetur.

Quam

Quamdiu enim non extant publicè Apollonii elementa Conica, prorſus fieri nequit ut his demonſtrationibus in Optica maxime diſciplina carere ſine diſpendio poſsimus, ut in Vitellionis libro nono propoſitione 39. & ſequentibus. Nos ex exemplari mendoſo deſcriptos emendauimus, quæ deerant ſuppleuimus: Valete.

Louanii Anno 1548.

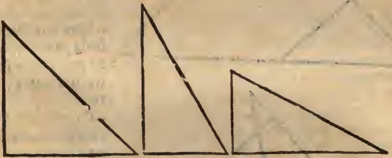
PRÆFATIO AVCTORIS.

CVm uiderem omnes qui in Perſpectiua aliquid ſcripſerunt, ubi de Speculis ad certam diſtantiam comburentibus diſputant, duas concluſiones ab Apollonio Pergæo allegatas præſupponere, quibus reliqua omnia innituntur, adeo ut etiam ipſe Vitellio, cùm peculiarem librum præmittat, ubi omnes propoſitiones illi neceſſarias, omniaq́ lemmatia quibus poſt utitur demonſtrat, ut opus uniuerſum ſeipſo contentum eſſet, prædictas tamen concluſiones ſupponat tanquàm neceſſarias, minime uerò demonſtrat: nulla inquirendi defatigatione reiectus fui, quin ad ueram intelligentiam unius earum, ac tandem ad utriuſq; cognitionem per demonſtrationem peruenirem. Ne igitur hoc labore meo mihi ſoli profuiſſe uidear, decreui cogitationes has meas mandare literis, earũq; interuentu ac aliorum quæ ſubnectam Speculum uſtorium ad quantãlibet diſtantiã qua ratione fabricandũ ſit demonſtrare.

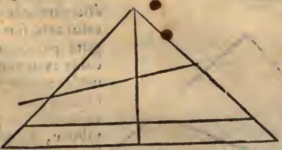
Primum uerò à definitionibus exordiamur.

Definitiones.

PYramis rotunda eſt tranſitus trianguli rectanguli, altero ſuorum laterum rectũ angulum continentiũ fixo, & triãgulo ipſo donec ad locum unde moueri cepit, redeat circunducto. Si tunc latus fixum lateri circumducto fuerit æquale, erit pyramis rectangula. Si uerò longius acutangula. Et ſi breuius obtuſangula. Hoc ſatis patet in principio undecimi elementorum Euclidis.

In omni rotunda pyramide Orthogona ſecta per ſuperficiem planã non tranſeuntem per caput pyramidis nec æque diſtantem baſi differentia cõmunis dictæ ſuperficiei & dictæ pyramidi uocatur ſectio quam continet linea, Arabice dicta muniani.

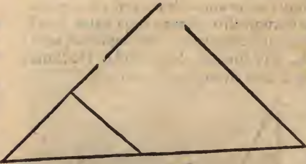
Hæc deſcriptio ab Apollonio allegatur. Quãdo ſecatur pyramis rotunda & rectangula duabus ſuperficiebus planis, quarum una per caput & per centrum baſis tranſit, ſecans pyramidem ſecundum triangulum, ut infra patebit, & altera non tranſit per caput, imo ſecat eam cum ſuperficie quam continet linea muniani iuxta deſcriptionem præmiſſam, ſic quòd

una dictarum ſuperficierum planarum ſecantium ſtet ſuper alteram ſecundum rectos angulos, tunc linea recta quæ eſt differentia communis dictis duabus ſuperficiebus ſecãtibus neceſſario uel ſecabit unũ duorum laterũ trianguli & æque diſtabit alteri, & tunc uocatur ſectio parabola, uel ſecabit unum latus trianguli & cõcurret cum altero latere in infinitũ protracto, quod cõtingere poteſt dupliciter, uel ex parte coni, & tũc ſectio quam continet linea muniani, uocatur ſectio addita ſiue hyperbola, uel ſecabit ex parte baſis intra uel extra, & tnuc ſi non ſit circulus uocatur ſectio diminuta, ſiue Ellipſis.

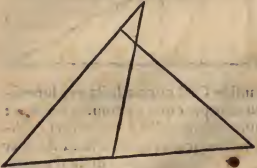
Iterũ dicta linea quæ eſt differentia cõis dictis ſuperficiebus, quarum altera eſt ſectio parabola uocatur axis, ſiue ſagitta parabolæ, cuius extremitas uerſus conum pyramidis, uocatur caput ſectiõis parabolæ, & caput lineæ muniani.

Et omnes lineæ protractæ orthogonaliter ſuper dictam ſagittam, ab

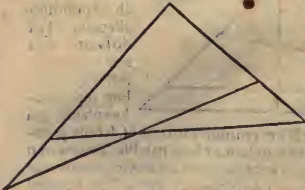
PARABOLA.

HYPERBOLE.

ELLIPSIS.

ab uno latere lineæ muniani, uſque ad alterum eius latus erunt mutuo æquediſtantes, & diuiduntur per dictam ſagittam in duo æqualia, & uocantur ſingulæ lineæ ſic protractæ, lineæ ordinis illius ſagittæ. Omnes iſti termini ab Apollonio ſumuntur. Et licet triplex ſectio inter ſectiones non tranſeuntes per caput pyramidis deſcribatur, non tamen eis hoc loco indigebimus, niſi ſectione parabola, ut patebit. Licet in ſectione parabola, quæcunq; linea poſsit uocari baſis recta ſeu latus rectum ſectionis parabolæ, interceptæ inter dictam lineam ordinis & caput ſectionis: Non tamen ab Apollonio ſic uocatur, ſed quæ ſic deſcribitur. Sectionis parabolæ cuius tantum deſcenderit ſagitta à capite ſectionis quouſq; ex parte baſis cum axe pyramidis concurrerit linea ordinis tranſiens per punctum medium dictæ ſagittæ uocatur latus erectum illius ſectionis parabolæ quantumcunq; illa ſectio ex parte baſis longa fuerit ſiue curta. Vnde patet ex hoc de omni ſectione parabolæ, quòd illa ſectio quæcunque eius pars intercepta inter aliquam lineam ordinis & caput ſectiōis, ac inter partes lineæ muniani, ſingulæ tales partes ſunt ſectiones parabolæ, & omnes tales idem obtinent latus erectum. Et erit illud latus erectum neceſſario duplum ad ſagittam ſectionis parabolæ protenſam à capite illius ſectionis, quouſq; concurrat cum axe pyramidis, ut in quarta concluſione Deo fauente, probabitur. Iſtis quatuor deſcriptionibus præmiſsis, ſequuntur concluſiones.

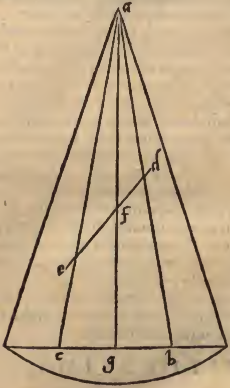
PROPOSITIO PRIMA

IN omni rotunda pyramide orthogona ſecta in duo æqualia cum ſuperficie plana tranſeunte per caput pyramidis & centrum baſis, differentia coīs pyramidi & dictæ ſuperficiei ſecanti, erit triangulus rectilineus, cuius baſis erit dyameter, baſis pyramidis ita ſectæ.

Iſta concluſio ſtatim ſe offert intellectui ex prima ſcilicet deſcriptione pyramidis per triangulum circumductum. Et ſic patet ueritas illius quod deſcriptio tertia ſupponit, & uocātur latera dicti trianguli hypotenuſæ pyramidis, ut per primam concluſionem de curuis ſuperficiebus patet.

PROPOSITIO SECVNDA.

OMnium duorum pũctorum in ſuperficie pyramidis rotundæ exiſtentium, linea recta inter duo puncta protracta, ſi in infinitum protenſa non tãgat conum pyramidis, tunc dicta linea uadet neceſſario intra pyramidẽ.

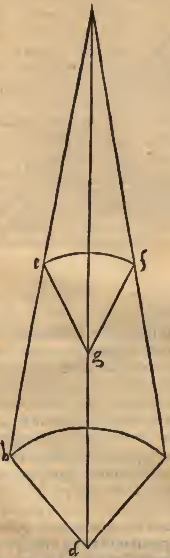

Sint in pyramide a b c duo puncta d e, inter quæ ducatur linea d e quæ ulterius, quantũcunque protenſa non trãſeat per conum pyramidis: dico lineã d e ingredi pyramidem. Protraham a cono a per duo puncta d & e duas lineas rectas uſque ad circumferentiam baſis, quæ ſunt a d b, a e c, & coniungam c & b per lineam rectam, quæ neceſſario ſecabit circulum per ſecũdã tertii euclidis. Triangulus ergo a b c, ſecat pyramidem, ſed in eo eſt linea d e, igitur ipſa eſt intra pyramidem, cùm totus iſte triangulus ſit intra pyramidem. Hoc etiam patet ſignata f in linea d e, & protracta linea a f uſque quo occurrat c b in puncto g. Hæc enim linea tota eſt intra pyramidem, quare & linea d e eſt intra pyramidem.

PROPOSITIO TERTIA.

IN omni orthogona rotunda pyramide ſecta ſuperficie plana æque diſtanti baſi, ſectio communis curuæ ſuperficiei pyramidis & ſuperficiei ſecanti, erit linea continens circulum, cuius centrum erit in axe pyramidis

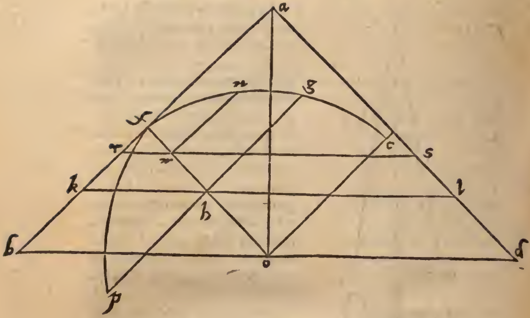
Sit

Sit pyramis rotunda a b c, cuius baſis centrum ſit d, & axis pyramidis a d, ſeceturq́ꝫ ſuperficie æque diſtanti baſi. quæ faciet in ſuperficie pyramidis lineam curuam per præcedentem, quæ ſit linea e f dico quòd linea e f erit circumference rentia circuli, & eius centrum eſt ſuper axem pyramidis. ſignentur enim in linea e f duo puncta e & f ubicunqꝫ, per quæ ab a cono ad circunferentiam baſis. ducantur lineæ a e b, a f c aut axis a d ibit per centrum ſuperficiei planæ ſecātis, & ſic habetur propoſitū: aut non, tunc ſignetur g punctus & ductis g e & g f & d b & d c lineis, erit per 4. ſexti proportio d b ad e g ſicut d c ad f g, ſed b d & c d ſunt æquales, quia ſemidiame: baſis, igitur e g & f g erunt æquales. Et ſimiliter probabitur de quibuſlibet aliis lineis protractis à puncto g ad lineā curuam e f, ergo per 9. tertii Eucl. e f eſt linea continens circulum, & centrū eius eſt punctus g, quod erat probandum.

PROPOSITIO IIII.

IN omni ſectione parabola latus erectum duplum eſt ad ſagittam: idq́ꝫ latus erectum ad omnem perpendicularem exeuntem à ſagitta uſqꝫ ad curuum latus ſectionis ſe habebit, ſicut illa perpendicularis ſe habet ad partem ſagittæ interceptam inter dictam perpendicularem & caput propoſitæ ſectionis.

In pyramide a d b ſecta ſectione parabolæ, ſectio parabo læ ſit p c f, cuius ſagitta f o concurrat in puncto o cum axe pyramidis a o, Per h medium ſagittæ tranſeat linea ordinis p g h g orthogonalis ſuper ſagittam, quæ quidem linea ordinis uocatur latus erectum dictæ ſectionis per quartam deſcriptionem. dico quòd linea p g eſt dupla ad ſagittam f o, & quòd p g ſe habet ad perpendic. m n exeuntē à ſagitta ad latus curuum ſectionis, ſicut eadem perpendicularis m n ſe habet ad m f partem ſagittæ interceptā interdictam perpendiculārem & caput ſectionis. Secet triangulus a d b propoſitam pyramidem in duo media tranſiens per caput eius & per eius centrum: ſic quòd iſte triangulus ſtet ſuper ſectionem parabolæ ſecundum angulos rectos, prout uult tertia deſcriptio Cùm igitur in propoſito linea p g neceſſario ſtabit perpendiculariter ſuper dictum triãgulum imaginabor circulũ tranſiiſſe per puncta g & d, diuidentem pyramidem æquediſtanter baſi pyramidis, cuius diameter ſit k h l, ergo quadratum lineæ h g erit æquale quadrangulo, qnòd ſit per k h m h l per trigeſimã 3. & octauam ſexti Euclidis. Cùm ergo quadratum o c lineæ quæ eſt ſemidia. baſis pyramidis erecta ortho-

thogonaliter ſuper diametrū b d reſultet eadem ratione ex ductu b o ino d,& lineæ h l & o d ſint æquales per trigeſimā quartam primi: ergo quadratum o c fit ex ductu h l in b o & quia quadratum g h reſultat ex h l in k h productorum autē & producentium eadem eſt propoſitio, ut elici poteſt ex prima ſexti in quantitatibus continuis erit proportio b o ad k h, ſicut quadrati o c ad quadratū h g, ſed b o ad k h eſt, ſicut f o ad f h ex quarta ſexti, ergo proportio quadrati o c ad quadratum h g eſt, ſicut proportio f o ad f h. Et conſimiliter poteſt probari de omnibus duabus perpendicular. exeuntibus à duobus punctis ſagittæ uſq; ad latus curuum figuræ parabolæ, quòd linea ſagittæ intercepta, inter perpendicularem remotiorem & uerticem figuræ parabolæ ſe habet ad lineam ſagittæ interceptam interperpendicularem propinquiorem uertici, ſicut quadratum perpendicularis remotioris ad quadratum perpendicularis propinquioris. Cùm igitur ex præmiſsis o f ad h f ſit ſicut quadratum o c ad quadratum h g. o f aūt eſt dupla ad h f ex hypotheſi, ergo quadratum lineæ o c erit duplum ad quadratum lineæ g h, igitur per correlarium decimæſeptimæ ſexti o c ſe habet ad h g in medietate duplæ proportionis, o c autem & o d ſunt æquales, cùm ſint ſemid. eiuſdem circuli, igitur o d ad h g ſe habet in medietate duplæ. Similiter a d ſe habet ad o d in medietate duplæ, per quadrageſimam ſextam primi, & correlarium 17. ſexti. ergo a d eſt dupla ad h g. Sed & eadem a d eſt dupla ad f o, eo quòd a d ad f o ſicut b d ad b o per quartā ſexti, & b d dupla ad b o. quare per ſeptimā quinti h g & f o ſunt æquales. p g autem eſt dupla ad h g, ergo p g eſt dupla ad f o. Patet igitur prima pars concluſionis propoſitæ, cùm p g ſit latus erectum ſectionis, & f o eius ſagitta. Et ex conſequenti ſequitur quòd latus erectum ſectionis neceſſario ſit quadruplum ad medietatem ſagittæ, ſcilicet p g quadrupla, ſit ad f h. Nunc ad ſecundam partem concluſionis probandam, ſcilicet quòd p g latus erectum ſectionis ſe habet ad perpendicularem m n, ſicut m n ſe habet ad m f, deſcribo circulum trāſeuntem per puncta m & n diuidentem pyramidem æquidiſtanter baſi. Cuius diameter ſit linea r m s. Cùm igitur m s & h l per trigeſimam tertiam primi euclidis ſint æquales, & ex ductu m s in r m, fiat quadratum lineæ m n, atq; f h l æqual

æquali m s in k h, fiat quadratum lineæ h g, ergo ut ſupra eadem eſt proportio k h ad r m quæ quadrati lineæ h g ad quadratum lineæ m n. k h autem ad r m eſt ſicut f h ad f m. quare f h ad f m ſicut quadratū lineæ h g ad quadratum lineæ m n. & ſi ſic, ergo per 15. quinti, eadem eſt proportio p g quadruple ad f h, ut oſtenſum eſt, ad f m, ſicut quadrati p g quadrupli ad quadratum h g, per correlarium 17. ſexti, ad quadratū lineæ m n, cùm per idem correlarium proportio quadrati p g ad quadratum m n ſit dupla ad proportionem lineæ p g ad lineam m n. Per propoſitionem 11. quinti ergo proportio lineæ p g ad lineam f m eſt dupla ad proportionem lineæ p g ad lineam m n. quare m n eſt medio loco proportionalis inter p g & f m. Eadem eſt igitur proportio lineæ p g, quæ eſt latus erectum ſectionis, ad lineam m n perpendicularem, quæ eſt eiuſdem m n ad f m. Quæ erat ſecunda pars concluſionis probanda. Patet ergo concluſio ſecundum utramque ſui partem, cuius ſecunda pars fuit concluſio Apollonii una. Pro probatione uerò alterius ſunt aliquæ præambulæ concluſiones præmittendæ.

PROPOSITIO QVINTA.

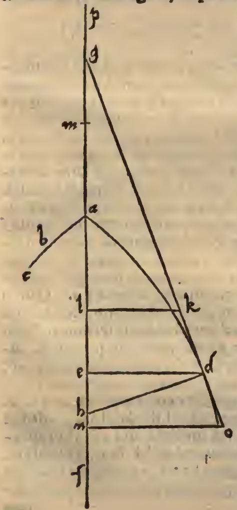
PRotracta in ſectione parabolæ quæcunq; linea ordinis inter latus eius erectum & caput ſectionis, deſcriptoque circulo tranſeunte per caput ſectionis & per extremitates dictæ lineæ ordinis, centrum circuli ſic deſcripti erit neceſſario in ſagitta, inſuper & diametri eius tranſeuntis per caput ſectionis & per centrum dicti circuli ſic deſcripti pars intercepta inter dictam lineam ordinis & circunferentiam circuli ex parte baſis pyramidis, erit neceſſario æqualis erecto lateri ſectionis.

Quòd enim circulus poſsit per tria puncta protrahi, patet per doctrinam 5. quarti, & quod centrum neceſſario erit in ſagitta, liquere poteſt ex correlario 1. tertii. Et quòd pars diametri circuli ſic protracti intercepta inter uerticē & perpendicularem, quæ eſt medietas protractæ lineæ ordinis, ſe habet ad illam perpendicularē, ſicut ipſa perpendicularis ad reſiduū diametri patet per 8. ſexti, ſed per præcedentem pars diametri inter f & inter perpendicularem ſe habet ad perpendicularem

cularem,ſic ipſa perpendicularis ſe habet ad latus erectum ſectionis parabolæ, ergo latus erectum & pars diametri ante dicta ſcilicet intercepta inter perpendicularem & circumferentiam à parte baſis pyramidis mutuo ſunt æquales.

PROPOSITIO VI.

IN ſectione parabola protracta eius ſagitta ex parte utriuſq; extremi, quantumlibet ſignaat, linea recta dictam ſectionem in aliquo puncto extrinſeco lateris ſui curui contingente. Protracta quouſq; ex parte capitis concurrat cum ſagitta, ſi à puncto contingentiæ deſcenderint duæ lineæ uſque ad ſagittam, quarum altera ſit perpendicularis ſuper ſagittam, & altera perpendiculariter exeat à linea contingentiæ, tunc eadem erit proportio lateris erecti ſectionis ad partem ſagittæ interceptam inter extrema dictarum perpendicularium, ſicut partis ſagittæ quæ intercipitur inter perpendicularem propinquiorem capiti & punctũ cõcurſus lineæ cõtingentiæ cum ſagitta ad partem ſagittæ interceptã inter eandem perpendicularem, & uerticem ſectionis.

Sit ſectio parabola a b c ſuper cuius ſagittam a f deſcendat perpendicularis d e, & in puncto d, ſectionem cõtingat linea recta d g, quæ concurrat cum ſa-

gitta ulterius protracta in g, & à puncto d exeat perpendicularis ſuper ſagittam quæ ſit d e, & ex eodem puncto eleuetur perpendicularis ſuper contingentem d g quæ concurrat cum ſagitta in h, dico quòd latus erectum ſectionis ſe habeat ad h e ſicut e g ſe habet ad e a. Nam angulus g d h eſt rectus, à quo deſcendit perpendicularis d e ſuper baſim trianguli, ergo per 8. ſexti h e ad e d ſicut e d ad e g, ſed per ante præmiſſam, latus erectum ſectionis ad e d ſicut e d ad e a, igitur quadratum d e tam reſultat ex ductu lateris erecti in e a, quàm ex ductu h e in e g: igitur per 16. ſexti latus erectum ſe habet ad h e, ſicut e g ad e a quod fuit propoſitum.

PROPOSITIO VII.

QVamcunq; ſectionem parabolæ linea recta contigerit quæ linea ſic contingens protrahatur uſquequo ex parte capitis concurrat cum ſagitta ulterius quantumlibet protenſa, & à puncto cõtactus deſcendat perpendicularis ſuper ſagittam, tunc pars ſagittæ intercepta inter dictam perpendicularem & caput ſectionis, atq; linea intercepta inter idem caput & punctum curſus lineæ contactus cũ ſagitta ſic ultra protracta, neceſſario erunt æquales.

Sit ut prius ſectio parabolæ a b c quam in puncto d contingat linea g d protenſa uſquequo concurrat cum ſagitta f a continuata in puncto g, & perpendicularis exiens à d ſuper f a ſit d e, dico quod a g & e a ſunt æquales. Eſt enim uera eius conuerſa, ſi a g & e a ſunt æquales, linea g d tranſiens per punctum d, contingit ſectionem in d puncto. Quia ſi non, tunc ſecabit ſectionem per concluſionem ſecundam huius: uel ergo inter d & a uel inter d & baſim ſectionis. Non inter d & a, quia ſit k per aduerſarium talis punctus & ducatur k l perpendiculariter ſuper ſagittam. quia igitur g a & a e ex hypotheſi ſunt æquales, quare g a maior quàm a l, ſit exceſſus ergo g m, unde g m & l e erunt æquales, atq; a l & a m æquales: & per conſequens m l dupla ad a l. *Sed* ut patuit ex probatione quartæ concluſionis e a ad a l, proportio eſt dupla ad proportionem e d ad k l: & ſicut e d ad l k, ita ex 4. ſexti e g ad l g, igitur e a ad l a proportio eſt dupla ad proportionem e g ad l g, ſed ſicut e a ad l a, ita dupla eorum

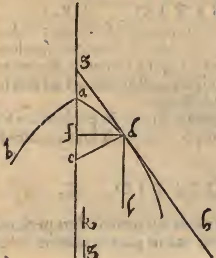
rum per 15 quinti, ergo e g ad l m proportio eſt dupla ad proportionem e g ad l g, quare per 10. definitionem quinti, ſicut e g ad l g ita l g ad l m. Cũ igitur e g tota ſe habet ad l g totã, ſicut eadẽ l g pars totius e g, ad l m partem totius l g ergo per 19 quinti e l reſiduum totius e g, ſe habet ad m g reſiduum totius l g. ſic e g totum ad l g totum: ſed e g eſt maior q̃ l g, ergo e l eſt maior m g, & per conſequens ſi eis addantur æqualia, ſcilicet a l & a m, erit a g minor q̃ a e, ſed partes fuerũt æquales, ergo idem eſt minus & æquale quod eſt impoſſibile. & hoc ſequitur ſi g d ſecet figuram parabolæ inter d & a, ergo hoc eſt falſum. Præterea ſi dicatur quòd g d ſecabit ſectionem inter d & baſim eſto quòd in o. Deſcẽdat ergo linea o n perpendiculariter ſuper ſagittam, & ponantur a g & a e æquales ut prius, & ſit g p æqualis e n. Vnde n a & a p erunt æquales, & n p dupla ad n a, & e g dupla ad e a. Sicut igitur liquet ex 4. huius & eius probatione. Proportio n a ad e a eſt dupla ad proportionem n o ad e d, ergo & dupla ad proportionem n g ad e g. ſicut aũt n a ad e a, ita n p ad e g per 15 quinti. ergo proportio n p ad e g eſt dupla ad proportionem n g ad e g. quare per definitionem 10. quinti n p ad n g, ſicut n g ad e g. Cùm igitur n p totum ſe habet ad n g totum, ſicut n g pars totius n p ſe habet ad e g partem totius n g: ergo per 19 quinti p g reſiduum totius n p ſe habet ad n e reſiduum totius n g ſicut n p ad n g. Sed cùm n p ſit maior q̃ n g, erit g p maior q̃ n e: ſed ex hypotheſi ſunt æquales: igitur erunt ſibi æquales & inæquales, quod eſt impoſſibile. hoc autem ſequetur ſi linea g d ſecet figuram parabolæ inter d & baſim. Nullibi igitur ſecabit, quare neceſſario continget in puncto d ſi a e & a g ſunt æquales. Et ſi ſic, ergo & econtra ſi g d contingat ſectionem in puncto d, tunc a e & a g erunt æquales, quod erat probandum, patet ergo concluſio Apollonii ante allegata.

PROPOSITIO VIII.

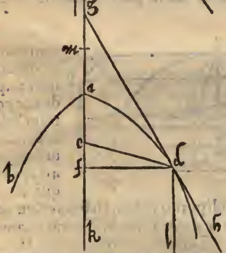
IN omni ſectione parabola ſignato puncto in medio ſagittæ ipſius qui idem punctus erit etiam in medio lateris erecti eius, tunc a quocunq; puncto lateris ſui curui deſcendat recta linea uerſus baſim æquediſtanter ſagittæ ſi ab eodem puncto in curuo latere exierint aliæ duæ

lineæ rectæ,quarum altera ex utraq; par te protenſa contingat ſectionem,& reliqua procedat donec in puncto prius ſignato coeat cum ſagitta, fient duo anguli æquales,unus à linea contactus ex parte capitis ſectionis & linea producta uſque ad punctum ſignatum, alter à linea protracta parallela ſagittæ,& linea contactus ex parte altera uerſus baſin.

In ſectione parabola b a c ſit ſagitta a k producta quouſque coeat cum axe pyramidis in k, cuius medium ſi e,quod etiam erit medium lateris erecti ſectionis, ut patet ex quarta deſcriptione huius Sit punctus d in curuo latere ſectionis, à quo exeat linea d l parallela ſagittæ a k, & in eodem puncto d contingat linea g d h ſectionē,protrahaturq; linea d e.dico quòd angulus e d g ſit æqualis angulo l d h.Vel igitur angu. d e g acutus eſt uel rectus, uel obtuſus.Sit primum acutus, & d f perpendicularis ſuper ſagittam. At per præmiſſam a g eſt æqualis a f.Itaq; linea ae ſecta eſt in puncto f illiq; adiuncta a g æqualis alteri ſegmentorum,erit per 8 ſecundi quadra. lineæ e g æquale ei quod fit ſub lineis e a & a g uel a f & quadrato lineæ f e: Sed linea e a eſt quarta pars erecti lateris ſectionis per quartam huius, ergo per primam ſexti & primam ſecundi quod fit ſub a f & a e æquale eſt illi quod fit ex ductu a f in latus erectum ſectionis ſemel,ergo quod fit ex a f in latus erectum cum quadrato f e eſt æquale quadrato lineæ e g, ſed per ſecundam partem quartæ huius quod fit ex a f in latus erectum ualet quadratum f d.Duo uerò quadrata f d & f e ualent quadratum lineæ e d per penultimam primi, ergo quadratum lineæ e g, per penultimam primi, ergo quadratum lineæ e g eſt æquale quadrato lineæ e d, quare lineæ e g & e d ſunt æquales, ergo per 5. primi angulus e g d eſt æqualis angulo e d g, ſed per 29 primi angulus l d h eſt æqualis angulo e g d, igitur angulus e d g eſt æqualis angulo l d h, quod fuit oſtendendum.Similiter probatur de qualibet uariatione puncti d, dum angulus e eſt acutus. Deinde ſit rectus. Erit itaq; d e perpendicularis ſagittæ,ergo per præmiſſam a g æqualis eſt a e,ſed a e eſt quarta pars lateris erecti igitur g e eſt dimidium lateris erecti, ſed & e d eſt dimidium lateris erecti,quare d e & g e ſunt æquales, ergo per 5. primi angulus e d g æqualis eſt angulo e g d, ſed per 29 primi angulus l d h æqualis eſt angulo e g d, igitur angulus l d h æ- qualis

qualis eſt angulo e d g, quod fuit probandum Deniq; ſit angulus d e g obtuſusi ducatur per pendicularis d f, erit ergo punctus f inter e & k, quare linea a f eſt maior q̃ linea a e, ſed per præmiſſam a f & a g ſũt æquales, ergo a g eſt maior quàm a e. Fiat igitur per 3. primi a m æqualis a e, ergo g m æqualis erit f e, atq; ideo addita utrobiq; linea e m erit f m æqualis g e, ergo quadratum f m erit æquale quadrato lineæ g e. Cùm autem linea f a ſit ſecta in puncto e, eiq; addita a m æqualis uni ſegmentorũ, per 8 ſecundi Euclidis, quod fit ex a f in a m uel a e, cum quadrato lineæ f e, erit æquale quadrat. lineæ f m uel lineæ e g, ſed quod fit ex f a in a e ut patet ex præmiſſis, eſt æquale ei quod fit ex ductu f a in latus erectum ſectionis, igitur quod fit ex ductu f a in latus erectum cum quadrato f e, æquale eſt quadrato f m, per ſecundam autem quartæ huius partem, quod fit ex f a in latus erectum ſectionis, ualet quadratum f d: quare quadratum f d cum quadrato f e, ualent quadratum f m, ſed cùm per penultimam primi quadratum d e ualeat duo quadrata d f & f e, quadratnm d e ualebit quadratum f m, & proinde quadratum e g. Lineæ igitur d e & e g ſunt equales, & anguli ſupra baſim equales. Erunt igitur anguli e g d, & l d h equales quod fuit oſtendendum.

Pro-

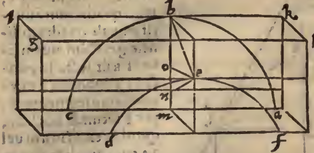
PROPOSITIO IX.

IN ſpeculo excauato concauitate ſectionis parabolæ, omnes radii ſolares ſuper dictum ſpeculum incidentes æquediſtanter ſagittæ ad unum & eundem punctum relucent, qui quidem punctus tam erit medius ſagittæ, q̃ etiam erecti lateris ſectionis.

Hæc ex præmiſſa & communi principio perſpectiuæ ſcilicet quod anguli incidentiæ & reflexionis ſunt æquales ad oculum eſt manifeſta.

PROPOSITIO X.

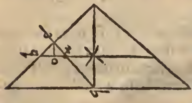
INſtrumentum de calibe uel de alia materia dura perficere, quo concauitate parabola cauari poterit materia ſolida ſpeculi comburentis.

Si uelis ut comburat ad diſtantiam 20. pedum, oportet ut habeas perticã, uel uirgam 40. pedũ, qua tãquã ſemidiametro poſſit circuli portio liniari Habeas etiam duas regulas planas quadrangulares æreas uel ferreas quarum utraq; ſit tantæ longitudinis quantam uis eſſe ſpeculi latitudinem, & ſit utriuſq; regulæ latitudo tanta ut in ea ab uno extremo ad aliud deliniari poſsit portio circuli ſecundum quantitatẽ ſemidiametri ſupradictæ. In altera earum lineetur portio a b c ſecundum quantitatem dictæ ſemidiametri. in alia portio d e f ſecundum quantitatem ſemidiametri breuioris paulo, ut uerbi gratia, per quantitatem pedalem. Deinde a b utraq; regula, auferatur lima quidquid fuerit extra gibboſitatem portionum lineatarum. Deinde iaceat ſuper ſuperficiem horizontis corpus oblongũ quadrangulare & baſium æquediſtantium, & æque diſtãtium laterum atq; rectangulum, cuius longitudo ſit ut regulæ a b c,

ut gratia exempli octo pedum, protrahenda ergo ſuper latus eius ſuperius unam lineam æque diſtantem lineæ g h & diſtantem ab ea pedali intercapedine, ſcilicet ſecundū quantitatem qua ſemidiameter circuli d e f eſt minor ſemidiametro circuli a b c, & ſit punctus medius illius lineæ e. Deinde ponatur d e f ſuper latus ſuperius corporis oblongi, ita ut pūctus medius curuaturæ d e f contingat in e lineam æque diſtantem lineæ g h, & ſecundum eam protrahatur linea curua ſuper latus ſuperius corporis oblongi, & uocetur illa arcuatio d e f. Deinde ex tranſuerſo lateris ſuperioris oblongi corporis, protrahe lineam rectam tranſeuntem per e æqui diſtantem utriq; extremorum illius lateris, & ab extremis illius lineæ mediæ tranſeant aliæ duæ lineæ ex tranſuerſo lateralium coſtarum æque diſtantes à ſuis extremis quouſq; concurrant cum baſi cui corpus illud innititur, & inter extrema inferiora harum duarum linearū ducatur linea recta ex tranſuerſo baſis. Verbi gratia, ubi dicta linea in baſi tangit lineam a k fiat b, & uocetur linea tranſuerſa baſis b m. Vertatur igitur corpus ut incumbat baſi oppoſitæ, & regula a b c applicetur lateri i k a c, ita ut pūctus medius curuaturæ a b c contingat lineam a k in puncto b, & ſecundum eius ductum ducatur curua quæ uocetur a b c. Sunt ergo duæ curuæ in lateribus oppoſitis, quæ ſunt a b c & d e f partes duorum circulorum quorum centra directè opponuntur, ita ut linea coniungens illa ſit perpendicularis utriq; circulo. Per inſtrumentum ergo cuius acies ſit linea recta abradatur à coſta laterali quidquid eſt extra curuas a b c d f. Relinquetur ergo fornix d e f, a b c, quæ eſt pars curuæ ſuperficiei pyramidis rectangulæ inter duos circulos parallelos. Nam quòd ſit pars pyramidis patet, cùm centra duorum circulorum ſint in perpendiculari ad utrumq; circulum. Et quòd pyramis ſit rectangula probatur. Incumbat enim corpus baſi priori, ita ut curua a b c ſit in lateri inferiori, & ex puncto e cogitemus lineam perpendicularem baſi, quæ neceſſario cadet in linea b m tranſuerſa: cadat ergo uerbi gratia in punctum o. Cùm igitur e o ſit pedalis ob poſitam corporis altitudinem, cumq; b o ſit pedalis eo quod e diſtabat à linea g h pedali interuallo ex hypotheſi, igitur in triangulo e o b duo latera e o & o b ſunt æqualia & angulus o rectus, ergo uterq; reliquorum dimidius

dius recti. Cùm autem linea e o inuicem ſit axi pyramidis, ſi tranſiret b e donec concurreret cum axe, eſſet angulus b e o æqualis angulo dimidio coni ſcilicet dimidius recti, & proinde totus angulus coni eſſet rectus, & pyramis ipſa rectangula, per deſcriptionem primam huius, Quare arcuatio a b c d e f eſt portio pyramidis rectangulæ. His ita conſtructis ſuper lineam b o productam cadat punctus n tantum diſtans ab o quantum o à b, ita ut b o ſit æqualis o n. Ducatur igitur ſuper baſim i k a c una linea tranſiens per n, parallela ipſi i b k, & per punctum e tranſeat planum abſcindēs quidquid eſt extra illam ſuperficiem ex parte b. Differentia ergo communis illi ſuperficiei planæ & ſuperficiei curuæ eſt ſectio parabola. Trāſeat enim planum

triangulum per conum & per centrum baſis, perq; lineam b o m, cuius latera ſecent pyramidem bifariam: erit linea e n parallela alteri lateri dictū trianguli. Linea enim b n protracta conſtituit in dicto latere uerſus conum angulum dimidium recti, eo quòd ipſa parallela diametro baſis, angulus autem e n o eſt recti dimidius, ergo per 29, primi e n lateri dicto æque diſtat. Sic igitur habetur planum larerum ſitorum iuxta ſectionem parabolam. Cui applicetur lamina chalybea eiuſq; ductu acuatur, ita ut acies ſit linea incurua, curuitate parabolæ. Quo inſtrumento excauetur alia lamina chalybea uel ferrea poliaturq;, & habebis ſpeculum comburēs, ut minimum ad tantam diſtantiam, quanta eſt ſemis ſemidiametri circuli cuius portio delineatur in prima regula a b c, quòd patet ex nona huius. Exactius uerò interuallum ſic inueneris. Si ponis b x 40. & e o unum, ſimiliter erit o b 1. & n x 38, cui eſt æqualis x q, quare q n erit radix quadrata de 2888. quæ eſt ſemiſſæ unitatis plus q̄ 53. atq; ita tota e q erit aliquantulo plus q̄ 54. cuius S. eſt modico plus q̄ 27. Quare ſi ſemicirculus eſt 40. erit interuallum 27. pedum, & paulo plus. Item ſit b x 5, erit n x 3. e o 1, ſimiliter o b 1, n q radix quadrata de 18, n e radix quadrata 2. Quibus abditis prouenieт e q radix quadrata de 32. cuius S. eſt radix de 8. Ad tātam uidelicet intercapedinem iſtis poſitis fiet combuſtio.

Sequi-

Sequitur concluſio mirabilis prima facie, quæ licet propoſito non inſeruiat, ipſa tamen è ſectione hyperbole ſequi uidetur.

PROPOSITIO XI.

DVas lineas quarum altera recta & altera curua, uel quarum utraq; curua conſimili curuitate poſſe protrahi, quæ quanto plus protrahuntur, amplius appropinquant, & tamen nunq̃ concurrent, etiam ſi in infinitum protrahantur.

Prima pars propoſitionis.

Capiatur pyramis rotunda orthogona quã ſecet in duo æqualia triangula a b c tranſiens per caput pyramidis a & centrum quod ſit d. Iaceat tem pyramis ſuper centrum horizontis ut conus ſit uerſus boream, baſis uerſus auſtrum ita trianguli a b c ſecantis ipſum latus a b incumbat horizõti. Vnde triãgulus totus eſt in ſuperficie circuli meridiani. Imaginor ergo aliud planum ſecans pyramidem æquidiſtanter triangulo prædicto a b c, & ſit communis ſectio curuæ ſuperficiei pyramidis & illi plano ſic æquidiſtanti triangulo prædicto linea e g h f, ut e ſit punctus eius propinquior capiti pyramidis. Erit igitur linea e g h f neceſſario curua per ſecundam huius, cùm non tranſeat per caput pyramidis, quæ ſi in infinitum protrahatur ex parte f ſuper pyram. in infinitum productam ex parte baſis ſecundũ ſuperficiem ſecantem in infinitũ conceptã & a c latus trianguli cum pyramide in infinitũ elongetur: dico quod linea curua e f & linea recta a c in infinitum protractæ continue magis ac magis appropinquant & tamen nunquàm concurrent. Quod nunquàm concurrant patet, quia ſunt in ſuperficiebus æquidiſtantibus planis ex hypotheſi, ergo ſemper diſtabunt ad minus tanto quãta eſt perpendicularis protracta

tracta ab una ſuperficie ad aliam. Quodq́ plus appropinqua bunt continue, probatur. In curua e g h f ſint duo puncta g & h, per quæ tranſeant duo circuli ſecantes conũ inuicem baſi, & ubi ſecant lineam a c, ſint puncta k & l: dico rectam inter h & l breuiorem eſſe recta inter g & k. Subtenſa enim dupli arcus intercepti inter h & l eſt æqualis ſubten. dup. arcus intercepti inter g & k, eo quod utraq́ ſubtenſa ſit dupla ad perpendicul. interceptam inter utramq́ ſuperfic. Sed illi circuli ſunt inæquales, quia tranſiens per h l eſt maior, unde minor curuior eſt, ideo ſinus uerſus arcus g k eſt maior ſinu uerſo arcus h l, & quia ſinus recti eorum ſunt æquales, erit per penultimam primi recta inter g & k longior quàm recta inter h & l, quod fuit probandum, ſed dices, non eſt hoc mirabile, cùm lineæ illæ non ſint in eadem plana ſuperficie, ſed curua. Idem ergo demonſtretur de duabus lineis in eodem plano, capio eandem ſuperficiem quam prius, ſcilicet tranſeuntem e g h f, parallelam triangulo a b c, quæ extendatur ſuper pyramidem donec ad rectos angulos ſecet aliam ſuperficiem planam innitentem a c orthogonali ad ſuperficiem trianguli a b c, & ſit communis ſectio iſtarum duarum ſuperficierum m n recta, quæ erit inuicem lineæ a c, & in eodem plano cum curua e g h f. Dico lineas m n & e g h f magis magiſq́ uerſus baſin ſibi appropinquare, nuſquam tamen concurrere. Quòd nunquam concurrent, patet, quia planum ſubpoſitum a c lateri, nullus punctus pyramidis niſi qui ſit in linea a c, tanget: ſed in ea eſt linea m n cuius nullus punctus tangit lineam a c, igitur nullus punctus lineæ m n tangit aliquod punctum pyramidis, nec contra, curua autem e g h f eſt in ſuperficie pyramidis curua, ergo linea e g h f, nũquam concurret cum linea m n, quod erat propoſitum.

Quod autem uerſus baſin nunquàm deſinent propiores fieri, patet. Nam quibuslibet duobus punctis in linea e g h f ſignatis ut o p, ſitq́ o propinquior cono pyramidis, ſi per illa puncta tranſeant duo circuli ſecantes pyramidem inuicem baſi, qui tangant lineam a c in punctis, ſinus rectus arcus o q erit æqualis ſinui recto arcus r p, eo quòd o & p ſunt in ſuperficie parallela triangulo a b c, in cuius latere a c ſunt duo puncta q & r: Cùm igitur p r ſit arcus maioris circuli quàm arcus o q, & proinde minoris curuitatis, erit ſinus uerſus arcus

cus p r minor ſinu uerſo arcus o q, ſed duo puncta o p diſtāt à linea m n non niſi quantitate ſinuum uerſorum prædictarum portionum, ergo punctus p minus diſtat à linea m n, q̄ punctus o, quod fuit demonſtrandum. Patet ergo de duabus lineis quarum una eſt recta alia curua. Quod ſi cogitemus aliam pyramidem priori æqualem illi incumbere, ita ut linea a c ſit communis utriq;, & imaginemur ſuperficiem trāſeuntem per e g h f æque diſtanter triangulo a b c extendi, quouſq; ſecet ſuperiorem pyramidem eodem modo quo ſecat inferiorem, tunc ſectio communis dictæ ſuperficiei & curuæ ſuperficiei ſuperioris pyramidis, erit linea curua ſimilis incuruationis cum linea curua e g h f, quæ duæ curuæ non deſinent continue propiores fieri, eo quod utraq; magis magiſq; appropinquat lineæ m n, nunq̄ tamen concurrent cum m n linea media. Sic igitur utraq; pars propoſitionis demonſtrata eſto.

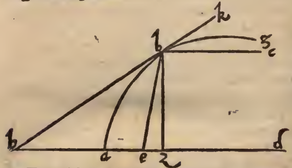
FINIS.

SEQVITVR ANTIQVI SCRIptoris libellus de Speculo comburenti, concauitatis parabolæ.

EX ſublimioribus quæ Geometræ inuenerūt, & in quibus ſolliciti fuerūt ſunt ſpecula comburentia per conuerſionem radiorum ſolarium. Inueſtigauerunt ergo modis diuerſis ut ad unum punctum radii complures conuerterentur, & uiderunt radios conuerſos ex Speculo plano ad punctum unum non conuerti niſi ex puncto uno tantum, ex ſphærico non niſi ex circumferentia unius circulorum cadentium in illa ſphæra. Atq; ideo quidam complura ſpecula plana coniūxerunt aut ſphærica, è quibus omnibus conuertantur radii ad punctum unum. Inſpicientes uerò proprietates ſectionum pyramidum uiderunt radios cadentes ſuper omnem planitiem cauam corporis parabolæ conuerti ad punctum eundem. Conſtat igitur quod ſpecula talia excellent comburendo reliqua omnia. Sed ipſi non expoſuerunt demonſtrationem ſuper hoc, nec uiam quam nos explicabimus.

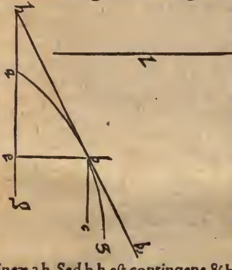
DE SPECVLO.
PROPOSITIO I.

IN Omni ſectione parabola cuius protrahatur ſagitta & ſeparatur ex extremitate ſagittæ, quantum eſt quarta lateris eius erecti, omnis linea protracta æquediſtans ſagittæ, & proueniens ad ſectionem & alia conuerſa ad punctum quod ſeparat quartam continẽt cum linea contingente ſectionem ſuper illud pũctum duos angulos æquales.

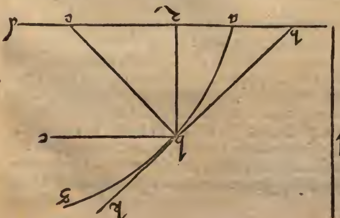

Sit ſectio parabola a b g, eius ſagitta a d, latus erectum l, & ſecabo ex a d lineam a e æqualẽ quartæ lineæ l, & producam c b inuicem ipſi d a, & coniungã b e, ducamq́ k b h cõtingentem. Dico angulum c b k æqualem eſſe angulo e b h. Sit primum angulus b e h acutus. Pono quòd angulus c b k ſit æqualis angulo b e h, & quia c b & d a ſunt parallelæ, erit angulus c b k æqualis angulo b h e. Sed angulus c b k eſt æqualis angulo h b e, ergo angulus e b h angulo b h e, ergo linea b e lineæ e h, & quadrat. b e quadrato e h, ductaq́ b z perpendiculari ſagittæ erunt 2 quad. e z, z b æqua quad. e h. Sed quad. b z eſt æquale ductui a z in l, ſicut probauit Apollonius, ergo quadratum e z & multiplicatio a z in l ſunt æqua quad. e a. Sed e a eſt quarta l, ergo quod fit ſub z a & a e, æquum ei eſt quod ſub z a & l, Ergo per ſecundam ſecundi quod ſub z a & a e cum quad. e z, æquum quad. e h, ergo a h eſt æqual. z a. Sed eſt b h contingens & b z ſecundum ordinem, dico rurſus angulum c b k æqualem angulo e b h. Ducta enim b z ſecundum ordinem, quoniam b h eſt contingens, erit a z æqualis a h, ergo e a in a z quater cum quad. e z æquatur quadrato e h, Sed e a eſt quarta l, ergo multiplicatio l in z a cũ quad. e z, eſt æqualis quad. e h. Verum ductus l in z a eſt quadratũ b z, quia eſt ſecun-

cundum ordinem, ergo quadratum b z & quadratum b e z ſunt æqualia quad. e h, ſed duo quad. b z & e z ſunt quad. e b, ergo quad. e b æquale eſt quad. e h, & e b æquale e h, & angulus e b h angulo e h b. Et quia c b æque diſtat d a, angulus c b k æqualis eſt angulo e b h, ergo angulus e b h angulo c b k æqualis eſt, quod uoluimus. *Sit* angulus b e h rectus ut in ſecunda figura. Ponam igitur duos angulos æquales, & quia c b æque diſtat a b eſt angulus c b q æqualis angulo e h b, ſed angulus c b k per poſitionem æquatur c b h, ergo angulus e b h æquatur e h b, ergo linea b e lineæ b h, & quadrad. e b quad. e h, ſed quad. e b ei quod fit ex e a in l, ergo multiplicatio e a in l quad. e h. Sed quod ex e h in l eſt quarta quadra. l, quoniam e a eſt 4 l, ergo linea a e æqualis lineæ a h. *Sed* b h eſt contingens & b e ſecundum ordinem.

Dico ergo rurſus angulum c b k æquari angulo e b h. Cùm enim linea b h ſit contingens & b e ſecundum ordinem, erit æqualis a h, cumq́; a e ſit quarta l, eſt e h ſemis l, ergo quadr. e h eſt quarta quad. l, ſed quod fit ex e a in l eſt quarta quad. l, quia e a eſt quarta l, ergo quod ex e a in l æquatur quad. e

hæc figura prima eſſe debebat

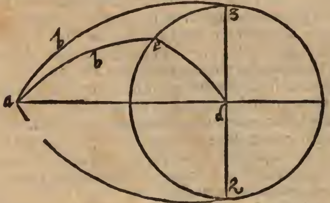
h,ſed ductus e a in l æquat. quad e b, ergo linea b e lineæ e h,& angulus e b h ipſi e h b,& quia c b & d h ſunt parallelæ, eſt angulus c b k æqualis e h b, ſed e b h angulus ipſi e h b, ergo angulus c b k, ipſi e b h æqualis eſt.

Sit tandem angulus b e h obtuſus. Ponam e b k æqualem ipſi e b h,per analyſin uidelicet,& ob c b parallelam d h,erit angulus c b k æqualis ipſi e h b, ſed c b k per poſitionem æquus eſt ipſi e b h, ergo e b h ipſi e h b, & linea e b lineæ e h, & quadratum b e quad. e h: ductaq; b z ſecundum ordinem quad. b z & quad. z e ſunt æqualia quad. e h. Sed quad. b z æquale eſt ei quod fit ex a z in l,ergo quod ex a z in l cum quad. z e eſt æquale q̃d. e h,ſed e a q̃rtæ l,ergo quod ex z a in a e quartæ eius quod ex z a in l, ergo quod ex z a in a e quater cum q̃d. z e, æquale eſt quad. e h,& ponam a l æqualem a e,ergo quod ex z a in a e quater cum q̃d. e z æquatur q̃d. z l, ergo quad. z l quad. e h æquale eſt quad. e h: ſitq; e l communis,manebit z e æqualis l h: ſed e a eſt æqualis a l, ergo z a ipſi a h, Sed b h eſt contingens & b z ſecundum ordinem. Dico ergo rurſus angulum c b k æqualem angulo e b h. Ducta enim b z ſecundum ordinem,& quia b h contingit erit z a æqualis a h,ſitq; a l æqualis a e, manet ergo z e æqualis l h, ergo z l æqualis eſt e h, & quad. unius quad. alterius Sed quod ex z a in a e quater cum q̃d. z e eſt æquale q̃d. e h Sed ductus z a. in a e quater, eſt ductus z a in l, cùm e a ſit quarta, ergo quod ex z a in l cum quad. z e eſt æquale qua. e h. Sed quod ex z a in l eſt quad. b z cum b z ſit ſecundum ordinem, ergo quad. bz & quad. z e ſunt æqualia quad. e h. Sed quad. b z & quad. z e, ſunt quad. b e, ergo quad. b e eſt æquale quad. e h ergo b e linea eſt æqualis e h lineæ, ergo angulus e b h æqualis eſt angulo e h b, ſed angulus e h b ipſi c b k æqualis eſt, cum linia c b æqui diſtet liniæ d h, ergo angulus e b h eſt æqualis ipſi c b k. Idem contingit in omni linea quæ in ſectione protrahitur inuicẽ ſagittæ eius, quod. cum conuerſa ad punctũ e continet cum linia contingẽte, angulos duos æquales. Atq; illud eſt quod propoſuimus.

PROPOSITIO SECVNDA.

SI ſectio parabola, axe fixa, circumagatur donec ad primum ſitum redeat, ut oriatur corpus incuruum, quodcũq; planum ſuper axẽ egrediens illud ſecuerit differen

ferentia communis eſt ſectio parabola æqualis priori habẽs eandem cum illa axem.

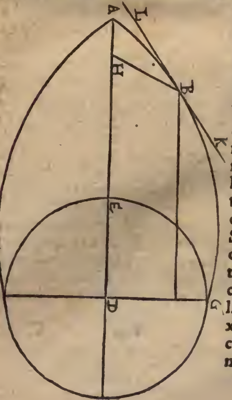

Sit ſectio parabola a b g, axis a d, & linea g d ſit per pendicularis lineæ a d, & fixa a d reuoluatur ſectio donec ad primum ſitum, ut oriatur ſuperficies concaua cuius baſis ſit circulus d e z, cuius caput ſit punctum a: exeat ab axe a d planum quocunque modo, ſecetq; ſuperficiem, & ſit differentia communis linea a h e quàm dico eſſe ſectionem parabolæ æqualem ſectioni a b g d. Coniungam enim e d, & fingã ſectionem a b g d circa axim a d reuolui, ergo cum punctus g peruenit ad punctum e, cooperit tota ſuperficies a b g d ſuperficiem a h e d, ut ſit una ſuperficies, & quia ſectio a b g d, efficit ſuperficiem concauam, eſt linea a b g d ſemper ubicũque reuoluitur ſectio, differentia communis inter ſuperficiẽ concauam & ſectionem. Cum ergo ſupponitur ſectio a b g d ſectioni a h e d Eſt differentia communis a b g inter ipſam & ſuperficiem concauam, & iam fuit differentia communis inter ſuperficiem quæ ei ſupponitur, & ſit ex ea ſuperficies concaua ipſa a h e, ergo linea a b g & a h e ſit unà linea acto ta ſuperficies toti ſuperficiei æqualis, ergo a h e eſt ſectio parabola æqualis ſectioni a b g & eius axis eſt a d & hoc eſt quod declarare uoluimus.

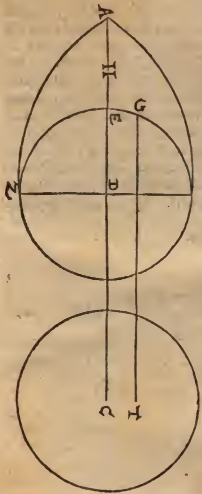
T 2 Propo

PROPOSITIO TERTIA.

IN omni ſuperficie caua corporis parabolæ ſi ab axe ſecetur quadrans lateris erecti ſectionis, omnis linea parallela axi incidens in cauum, & conuerſa ad illud punctum continēt cum linea contingente ſuperficiem concauam duos angulos æquales, ſit cauum parabolæ cuius caput a, baſis circulus g e, axis a d, ſecetur a h æqualis quadranti lateris erecti, & ducatur linea c b inuicem axi, quæ reſileat in h, Dico quòd duæ lineæ b h, c b continent cum contingente egreſſa ab axe duos angulos æquales. Nam cùm c b & h a ſint inuicem, ſunt in eadem ſuperficie, ſed recta b h eas coniungit, quare eſt & illa in eadem ſuperficie. Protraham ergo ſuperficiem b c ba donec cadat ſuperfi. caua, & contingens eam plana ſuper punctum b, ſit ergo ſectio parabola æqualis ſectioni quæ priorem ſuperficiem conſtituebat, habens eandem axim, ſicut patet ex præcedēti. Sit igitur ſectio illa a b, & in ſuperficie plana contingente eam recta k b l quæ continget ſuperficiem concauam & ſectionem in pūcto. Et quoniam linea k b l contingit ſectionem & a h eſt quadrans lateris erecti, & c b æque diſtat lineæ a d, cōuerſa in h, duæ lineæ c b b h continent cum contingente duos angulos æquales. Similiter declaratur de omnibus lineis incidentibus in ſuperficiem concauam parabolam ſpeculi, æquali diſtantia ab axe, atq; illud eſt quod declarandum propoſueramus.

PROPOSITIO QVARTA.

CVm opponitur Sol[i] ſpeculum cauum cō cauitate parabola ut ſit axis eius e regione ſolis, omnes radii qui incidunt in planitiem eius, conuertuntur ad punctum ſuper axem quod quadrante lateris erecti ſectionis à capite diſtat. Sit talis caua ſuperficies cuius caput a & baſis circulus g e z, axis a d, & h a dicta diſtantia à capite ſectionis, exponaturq́ ſolari circulo c, ita ut axis a d in rectū producta pertingat ad punctū c. Dico ergo radios egreſſos ex toto corpore ſolis ad totam hanc ſuperficiem cō uerti omnes ad punctum h. Nam radii à ſole incidunt in ſpeculum ſecundum lineas rectas, ut radius ex puncto c in a incidit per rectam a c, ponā autem in planitie ſpeculi punctum ſuper peripheriam baſis eius quocunque modo contingat, & imaginabor lineam ex pūcto g parallelam lineæ a c, quæ ſit g t. Cùm igitur producitur g t recta incidet in Solem, nam quod eſt interuallum inter illam & a c minimum eſt collatum ad corpus ſolis, cadet ergo in punctum t, ac proinde radius egreſſus ex t ad g egreditur per t g rectam. Atq́ ita productis quibuſuis punctis ex planitie ſpeculi inuicem axi, ad ſolem, radii egreſſi ex puncto in ſole ad punctum ſpeculi tendunt per rectam lineam. Iam ergo explicatum eſt egredi è ſole radios ad totam ſuperficiem ſpecularem

cularem per lineas æquidiſtãtes axi, dico ergo quod omnes illi conuertuntur ad punctum unum, quoniam ſuperficies a d e z eſt caua cauitate parabola, lineæ parallelæ axi, inciden tes in ipſam & conuerſe ad punctum h, continent cũ rectis contingentibus ſuperficiem concauam angulos æquales, & radii egreſſi per lineas rectas & producti ad ſuperficiem ſpe culi & conuerſi ſecundum ángulos æquales ex contingenti bus in ſuperficiebus linearum conuerſarũ per eaſdem lineas ſicut docet figura præcedens rt totam concauitatem ſpeculi incidentes in punctum. Iam patet quod egrediuntur è ſole radii ad uniuerſam cauitatem ſpeculi per lineas rectas paral lelas axi, ergo radi omnes in uniuerſum ſpeculum inciden-tes inuicem axi conuertuntur ad punctum h, cuius diſtantia à capite eſt quadrans lateris erecti. Atque illud eſt quod in errandum ſumpſimus.

Finis.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Errata Lector humane, ſic corriges.

B pag. 1. lin 10. lege admiſcere.
F 2. pag. 2. lin. 32. leg. Troglodytæ. F 3. pag. 2 lin. 10. phazania.
I lin. 1. leg. connexa quæ. Ibidem lin. 24. leg. dominii ius
I 2. lin. 4. a fine leg. per ſuccenſiones. I 4. pag. 2. lin. pen. lege aut.
K 1. pag. 1. lin. 5. a fine lege locorum dominatu. K 2. pa. 2. lin. 13. leg. quod dominium uitæ abolet. K 3. pag. 1. lin. 12. lege ſunt. Ibidem linea ult. leg. unam ſolis.
L 2. pag. 1. lin. 15. lege oculis nitidis.
M 1. pag. 1. lin. 7: leg. occultarum. Lin. 12. ſectis. Lin. 14. legē illuſtria. lin. 3 a fine lege ſecundum huiuſcemodi dominium. M 2. pag. 1. in fine deeſt hic uerſus, rerum ſtudium deliciarum, pro magnanimitate iactantiam. Ibidem pag. 2. lin. 3. leg. collocatione. linea 4. procurandas. lin. 15. nullo iudicio. M 4. pag. 2. lin. 30. nanciſcentes. lin. 31. tectos. li. pen. leg. publica oſtenta.
O 2. pag. 1. uerſ. 2. concubitus. lin. 6. a fine leg. unicam. Ibidem pag. 2. leg. liberos concedunt. O. 4. pag. 1. lin. 3. lege in orientalium quadrantum deiectis locis.
P 1. pag. 1. uerſ. 7. a fine leg. deuorantur. P 2. pag. 2. uerſu. 7. lege ex uirium. P 3. pag. 2. uerſ. 18. leg. aut ſi hæc.
Q 4. pag. 1. lin. ult. lege atq; ex h l.

Louanii excudebat Iacobus Batius typograph. iur.

X-2.